

**OPERAČNÍ PROGRAM PŘESHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE
ČESKÁ REPUBLIKA – POLSKÁ REPUBLIKA
2007-2013**

září 2006

OBSAH

1 Základní informace o programu.....	5
1.1 Územní vymezení Programu	5
1.2 Společný proces plánování.....	6
2. Charakteristika Podporovaného území	9
2.1 Rozvoj lidských zdrojů, situace na trhu práce a vzdělání	9
2.1.1 Demografický vývoj.....	9
2.1.2 Sídlní struktura	9
2.1.3 Rozvoj místních společenství.....	9
2.1.4 Nezaměstnanost a trh práce.....	10
2.1.5 Vzdělávání.....	11
2.2 Podnikatelské prostředí a cestovní ruch	11
2.2.1 Struktura regionální ekonomiky.....	12
2.2.2 Podnikatelské a inovační prostředí.....	12
2.2.3 Význam a postavení cestovního ruchu v ekonomice regionu	13
2.3 Životní prostředí a prevence rizik	14
2.4 Dopravní dostupnost	16
2.4.1 Silniční doprava.....	16
2.4.2 Železniční doprava	17
2.4.3 Informační a komunikační technologie (ICT).....	17
2.5 Silné - slabé stránky - příležitosti - ohrožení (dále SWOT analýza).....	17
2.6 Vyhodnocení realizace Iniciativy Společenství INTERREG IIIA Česká republika – Polsko v letech 2004-2006	19
3. Cíle a strategie programu	21
3.1 Stanovení cílů a strategie.....	21
3.1.1 Východiska pro formování strategie	21
3.2 Odůvodnění volby prioritních os a jejich popis	22
3.2.1 Prioritní osa I. Posilování dopravní dostupnosti, ochrana životního prostředí a prevence rizik	22
3.2.2 Prioritní osa II. Zlepšení podmínek pro rozvoj podnikatelského prostředí a cestovního ruchu.....	27
3.2.3 Prioritní osa III. Podpora spolupráce místních společenství.....	33
3.2.4 Prioritní osa IV. Technická pomoc	37
3.3 Soulad Programu s národními politikami a politikami společenství.....	40
3.3.1 Soulad s národními politikami	40
3.3.2 Soulad s politikami Společenství	41
3.3.3. Soulad Programu s dalšími programy v území financovaných ze SF.....	44
3.3.4 Soulad prioritních os Programu s SOZS a NSRR	46
4. Monitorovací a hodnotící ukazatele.....	50
5. Implementace programu	53
5.1 Úroveň řízení Programu	53
5.2 Činnost řídicích struktur.....	53
5.2.1 Řídicí orgán	53
5.2.2 Platební a certifikační orgán.....	54
5.2.3 Auditní orgán.....	54
5.2.4 Kontroloři	56
5.2.5 Společný technický sekretariát.....	56
5.2.6 Zprostředkující subjekty.....	57
5.3 Úroveň řízení projektu	58

5.3.1 Předkládání projektových žádostí	58
5.3.2 Kontrola projektových žádostí	58
5.3.3 Postup a kritéria výběru projektových žádostí	59
5.4 Finanční toky	61
5.5 Systém pro monitorování projektů	62
5.5.1 Monitorovací výbor	62
5.5.2 Systémy monitorování Programu	62
5.5.3 Systém pro hodnocení Programu	63
5.5.4 Finanční kontrola	64
5.5.5 Výměna dat s EK	66
5.6 Publicita	66
6. Ex-ante hodnocení	68
6.1 Shrnutí hodnocení jednotlivých kapitol dokumentu	68
6.1.1 Socio-ekonomická analýza a SWOT analýza	68
6.1.2 Strategická část	68
6.1.3 Implementace OP	69
7. Orientační finanční plán	70
8. Seznam použitých zkratk	72
9. Přílohy	74

PROHLÁŠENÍ O SPOLUPRÁCI

Česká republika a Polská republika prohlašují vůli spolupracovat na přípravě a realizaci „Operačního programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika 2007-13“, který respektuje charakter území česko-polské příhraniční oblasti a potřeby jeho obyvatel.

Strany se při respektování zásady dobrého sousedství zavazují společně rozvíjet příhraniční region s cílem nadále podporovat posilování jeho konkurenceschopnosti a soudržnosti a rozvoj partnerské spolupráce jeho obyvatel.

V souladu s jednou z hlavních zásad Evropské unie v oblasti příhraniční spolupráce, Program přispěje k tomu, aby státní hranice nebyly překážkou rovnoměrného rozvoje a integrace evropského území.

Závazky obou stran jsou obsaženy v Memorandu o porozumění.

1 ZÁKLADNÍ INFORMACE O PROGRAMU

1.1 Územní vymezení Programu

Délka státní hranice České republiky (dále ČR, Česko) s Polskou republikou (dále PR, Polsko) činí 796 km, což představuje 22,7 % celkové délky polské hranice a asi 33 % celkové délky hranice ČR.

Podle čl. 12/2 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č.1080/2006 ze dne 5. července 2006 o Evropském fondu pro regionální rozvoj a o zrušení nařízení (ES) č. 1783/1999 (dále Nařízení o ERDF), upravujícím podmínky pro evropskou územní spolupráci Cíle 3 Evropské politiky soudržnosti pro nové programovací období, je česká část příhraniční oblasti ČR a PR vymezena územím krajů (jednotky NUTS III) Libereckého, Královéhradeckého, Pardubického, Olomouckého a Moravskoslezského. Polská část území, podporovaná Programem, se skládá ze 4 subregionů úrovně NUTS III: jeleniogórsko-walbrzyského, opolského, rybnicko-jastrzěbského a bielsko-bialského.

Na základě žádosti vedení okresu o zapojení do přeshraničního programu a vzhledem k tomu, že se okres nachází v blízkém sousedství České republiky (5 km), je nyní ve srovnání s územním vymezením Programu INTERREG IIIA ČR – Polsko v programovacím období 2004 – 2006 do polské příhraniční oblasti zapojeno i území pszczyňského okresu z centrálního slezského subregionu. V pszczyňském okrese budou realizovány projekty v souladu s čl. 21 Nařízení o ERDF, který umožňuje určit do 20 % rozpočtu vyčleněného pro operační program pro oblasti přiléhající k podporovanému území.

Rozloha celé příhraniční oblasti činí 47 097 km². Z toho česká příhraniční část zaujímá 23 135 km² a podílí se tak na celkové rozloze státu téměř jednou třetinou (29,2 %). Polská část podporovaného území má rozlohu 23 962 km², což je 7,7 % rozlohy celého státu.

Česko-polské příhraničí bylo po dlouhá staletí územím s významným kulturním dědictvím, spoluvytvářeným několika etniky. Docházelo zde k častým kulturním, politickým a obchodním kontaktům.

Ve 20. století byly kontakty mezi oběma stranami hranice přísně omezeny a v regionu proběhla rozsáhlá migrace obyvatel. Současně byla integrita území oslabena faktem, že se stal pohraničním územím států Československa a Polské lidové republiky a že přímým mezilidským, institucionálním a obchodním kontaktům mezi oběma stranami hranice bránila politika obou států. Kromě toho se v těchto příhraničních oblastech výrazně odlišovala ekonomicko-sociální struktura.

Po politických změnách na konci 80. let minulého století napomáhá demokratický vývoj decentralizaci a politice opětovného slučování hraničních oblastí tak, aby se obnovila některá dřívější spojení a kontakty. Integrační politika se rovněž zaměřuje na překonání hlavních ekonomických, demografických a infrastrukturních problémů, kterým česko-polská hranice čelí.

Významnou součástí procesu integrace a přeshraniční spolupráce bylo založení euroregionů: Nisa – Nysa (1991, česko-polsko-německý euroregion), Glacensis-Glacensis (1996, největší z česko-polských euroregionů), Pradęd – Pradzjad (1997), Silesia – Silesia (1998), Těšínské Slezsko – Śląsk Cieszyński (1998) a Beskydy – Beskidy (2000, česko-polsko-slovenský euroregion).

Mnoho důležitých zkušeností v oblasti přípravy a realizace společných česko-polských projektů bylo získáno prostřednictvím dříve realizovaných programů, tj. programu CREDO, Phare CBC (program přeshraniční spolupráce - „Cross-border Cooperation Programme“), Iniciativou Společenství INTERREG IIIA Česká republika - Polsko 2004-2006 (viz kapitola 2.6) a Fondu mikroprojektů, realizovaným jak v rámci Phare CBC, tak také v INTERREGU IIIA. Všechny tyto programy se významně zasloužily o rozvoj evropské přeshraniční spolupráce.

V roce 2005 započaly obecné přípravy na nové programovací období 2007 – 2013, ve kterém se z původní Iniciativy Společenství INTERREG stává hlavní program strukturálních fondů (dále SF), tzv. Cíl 3 Politiky soudržnosti Evropské unie (dále EU), nazvaný Evropská územní spolupráce (dále EÚS). Obdobně jako u Iniciativy Společenství INTERREG III, bude i EÚS zaměřena na podporu přeshraniční, nadnárodní a meziregionální územní spolupráce.

1.2 Společný proces plánování

Příprava Operačního programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika (dále OPPS ČR-PR, Program) se uskutečnila v letech 2005 a 2006. Pracovní skupina (Task Force) byla založena v druhé polovině roku 2005 a tvořili ji zástupci těchto orgánů:

- Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky (dále MMR ČR, Řídící orgán, ŘO) a Centrum pro regionální rozvoj České republiky (dále CRR ČR, Společný technický sekretariát, JTS),

- Ministerstvo regionálního rozvoje Polské republiky (dále MRR PR, Národní orgán (Národní koordinátor), NO)
- Ministerstvo financí České republiky (dále MF ČR, Platební a certifikační orgán, PCO)
- Zástupci regionální samosprávy (české krajské úřady, polské maršáلكovské úřady)
- Euroregiony na česko-polské hranici

Klíčová jednání k přípravě Programu:

- 21. - 22. listopadu 2005, Katowice - setkání obou národních částí pracovní skupiny (dále Task Force) s cílem projednání a následného schválení návrhu struktury OPPS ČR – PR a umístění orgánů - Řídící orgán (ČR), Platební a certifikační orgán (ČR), Společný technický sekretariát (ČR); harmonogramu zpracovávání Programu. Zahájena byla jednání týkající se implementace Programu, projektového cyklu a potřebných dokumentů.
- 17. ledna 2006, Liberec - představení uskutečněných činností v rámci přípravy OPPS ČR-RP Monitorovacímu výboru Programu INTERREG IIIA ČR-Polsko, společný výběr ex-ante hodnotitele.
- 7. února 2006, Rychnov nad Kněžnou - setkání české národní části Task Force.
- 17. února 2006, Rychnov nad Kněžnou - setkání zástupců českých euroregionů.
- 21. - 22. února 2006, Rychnov nad Kněžnou - setkání obou národních částí Task Force s cílem projednání návrhu socioekonomické analýzy a SWOT analýzy, schválení návrhu prioritních os a oblastí podpory, představení implementační struktury Programu. Dohoda s oběma ministerstvy životního prostředí na principech postupu při zpracování mezinárodního SEA posouzení.
- 6. - 7. dubna 2006, Praha - jednání zástupců MMR ČR, MF ČR a MRR PR, společný výběr zpracovatele SEA posouzení)
- 18. dubna 2006, Rychnov nad Kněžnou - setkání české národní části Task Force.
- 24. - 25. dubna 2006, Bielsko-Biala - společné jednání Task Force s cílem projednání a schválení návrhu kapitol 1-4 Programu. V rámci setkání byl prezentován návrh postupu pro mezinárodní SEA posouzení, včetně návrhu zapojení veřejnosti obou států.
- 24. - 25. května, Olomouc - jednání zástupců MMR ČR a MRR PR s cílem zpracování připomínek ke kapitolám 1 - 4 Programu.
- 5. - 6. června 2006, Pardubice - společné jednání Task Force s cílem projednání a schválení komplexního návrhu kapitol 1- 4 Programu. Seznámení Task Force s postupem zpracování SEA posouzení. Její členové byli požádáni o podporu distribuce informací o zpracování programu, SEA posouzení a předběžném veřejném semináři/projednání návrhu koncepce.
- 21. - 22. června 2006, Katowice - jednání zástupců MMR ČR a MRR PR s cílem technického sjednocení OPPS ČR - PR a dopracování jeho 5. kapitoly.

- 25. července 2006, Karlova Studánka - zpracování připomínek členů Monitorovacího výboru.
- 13. - 14. září 2006, Praha - jednání zástupců MMR ČR a MRR PR společně s MF ČR, MF PR a MŽP ČR, MŽP PR k přípravě období 2007-13 (Operační dokument přeshraniční spolupráce ČR-PR, SEA posouzení).
- 2. – 3. října 2006 - jednání zástupců MMR ČR a MRR PR s cílem technického sjednocení OPPS ČR - PR před jeho projednáním na Monitorovacím výboru, SEA posouzení.

Kromě činnosti pracovní skupiny Task Force byl Program připravován v rámci konzultačního procesu se zástupci ostatních ústředních, regionálních a místních orgánů z obou zemí, Evropské komise (dále EK) a Ex-ante hodnotitele a zpracovatele SEA posouzení.

V rámci procedury SEA byla veřejnost obou států informována o zpracování Programu a SEA posouzení prostřednictvím jak dobrovolného postupu Řídícího orgánu (ve spolupráci se zpracovatelem SEA), tak i oficiálního postupu příslušného úřadu (MŽP ČR) ve smyslu zákona ČR o posuzování vlivů na životní prostředí. Kromě oficiální Internetové stránky SEA a využití adresáře zainteresovaných osob byly o distribuci informací – v místě obvyklým způsobem - požádáni i zástupci Task Force z obou zemí, členové monitorovacího výboru Interreg i zástupci regionálních samospráv po obou stranách hranice. Byly využity také informační kanály NNO (Internetové konference zaměřené na regionální rozvoj a na SEA využívané několika stovkami adresátů).

Dvojjazyčně byly zveřejněny podrobnosti o proceduře SEA, včetně informací o možnostech veřejnosti vznášet připomínky, návrhy a doporučení k programu i dokumentům SEA prostřednictvím speciální Internetové adresy i dalšími obvyklými způsoby.

29. června 2006 proběhlo předběžné veřejné projednání (nad rámec zákona), na němž bylo mj. projednáno i Oznámení koncepce (zpracováno dvojjazyčně), představující podklad pro oficiální scoping MŽP ČR. Předběžné veřejné projednání se konalo v Rychnově nad Kněžnou za účasti zástupců veřejnosti obou zemí. Připomínky z jednání byly využity při přípravě Závěrů zjišťovacího řízení (scopingu) a spolu s obsahem těchto Závěrů i při přípravě Vyhodnocení SEA (SEA report).

Další projednání Programu proběhlo také 18. a 19. července 2006 v polských regionech

Oficiální veřejné projednání Programu a SEA posouzení se bude konat v souladu s požadavky citovaného zákona (povinné lhůty zveřejnění) počátkem listopadu 2006. Veřejnost i dotčené orgány veřejné správy byli do úvodních fází procedury SEA zapojeni prostřednictvím výše uvedeného konzultačního procesu. Při dalším postupu projednávání (zveřejnění Vyhodnocení SEA, veřejné projednání, příprava stanoviska příslušného úřadu, ad.) bude mít široké spektrum občanské společnosti z celého podporovaného území další řadu možností zapojit se do formulování Programu.

2. CHARAKTERISTIKA PODPOROVANÉHO ÚZEMÍ

2.1 Rozvoj lidských zdrojů, situace na trhu práce a vzdělání

2.1.1 Demografický vývoj

V česko-polské příhraniční oblasti žilo v roce 2004 celkem 7,138 mil. obyvatel. Na území české části příhraniční oblasti žilo celkem 3,373 mil. obyvatel, což představuje jednu třetinu obyvatel České republiky. Na polském území příhraniční oblasti žilo 3,765 mil. osob, to je 9,9 % obyvatel Polska (viz. *Příloha – tabulka 1*). V celé česko-polské příhraniční oblasti se snižuje počet obyvatel. Ve srovnání s údaji uváděnými v sociálně-ekonomické analýze CIP pro období 2004-2006 jde o pokles počtu obyvatel o 15 tisíc v české a o 39,8 tisíc v polské části příhraniční oblasti. Tento celkový pokles je způsoben záporným přirozeným přírůstkem a migrací obyvatel, tedy vystěhováním z tohoto příhraničního regionu. V demografické struktuře pohraničí je patrný trend růstu počtu starších lidí v ekonomicky poproduktivním věku.

Hustota zalidnění celé oblasti činí 151 obyv./km² a je výrazně vyšší než průměr Evropské unie (114 obyv./km²). Hustota obyvatel v české části příhraniční oblasti dosahuje v průměru 145,8 obyv./km², což je o 9,5 % vyšší hodnota než je průměr v ČR (130 obyv./km²). Moravskoslezský kraj je počtem přes 1 257 tisíc obyvatel nejlidnatějším krajem v ČR. Tomu odpovídá i hustota osídlení 227 obyv./km². Na polské straně příhraničí je hustota zalidnění výrazně vyšší než celostátní průměr a činí 157 obyv./km² oproti celonárodnímu ukazateli 122 obyv./km². Hustota zalidnění tohoto území je však výrazně diferencovaná. Nejvyšší průměrnou hodnotu tohoto ukazatele má rybnicko-jastrzębský subregion (474 obyv./ km²), oproti opolskému subregionu, kde se hustota obyvatelstva pohybuje pod celonárodním průměrem, a to o 8,2 %.

2.1.2 Sídlní struktura

Česko-polská příhraniční oblast je charakteristická rozdrobenou sídelní strukturou, vysokým počtem obcí na české straně a koncentrovanější sídelní strukturou na polské straně. Hustá síť malých a středních měst nevytváří vhodné podmínky pro vznik silnějších rozvojových center, která by se mohla stát klíčovými póly rozvoje regionů. Periferní pohraniční regiony nacházíme zejména v hornatých oblastech a proto nemají vhodné dopravní napojení. Odlehlost těchto území od regionálních center a zároveň složitá dopravní dostupnost se podílí na setrvávání vysoké míry nezaměstnanosti a oslabení ekonomických aktivit, které nejsou plně kompenzovány příjmy z cestovního ruchu.

V příhraniční oblasti je pouze 5 měst, která svým počtem převyšují hranici 100 000 obyvatel: Ostrava na české straně a Bielsko-Biała, Opole, Rybník a Wałbrzych na polské straně.

2.1.3 Rozvoj místních společenství

K tradicím česko-polského příhraničí patří obnovená činnost dobrovolných občanských aktivit, kulturních spolků a sdružení. Impulsy ke spolupráci v této oblasti přicházejí zejména z iniciativy obyvatel, občanských sdružení, ale také škol, středisek pro volný čas a zahrnují nepřehledné množství přeshraničních aktivit. Spolupráce se zaměřuje mimo jiné na účast veřejnosti a občanských organizací na rozvoji měst, obcí a krajů, na místní udržitelný rozvoj, vzdělávání, podporu a posilování nestátních neziskových organizací. V oblasti využití volného času jsou společné aktivity zaměřeny jak na organizování sportovních soutěží a závodů, výměnných pobytů, společných táborů, poznávání jednotlivých kulturních zařízení, tak i na vzájemnou výměnu zkušeností pracovníků škol, školských zařízení či neziskových

organizací. Přeshraniční charakter mají již tradiční mezinárodní filmové, divadelní a hudební festivaly.

Důležitou formu oboustranné spolupráce na česko-polské hranici představují euroregiony podporující ideu přeshraniční spolupráce a evropské jednoty ve snaze sblížit a rozvíjet místní komunity na obou stranách hranice. Hlavním úkolem euroregionů zůstává sblížování a integrace na principech subsidiarity v rámci EÚS mezi Českou a Polskou republikou. Od devadesátých let 20. století na území česko-polského příhraničí vyvíjí činnost 6 euroregionů: Nisa, Glacensis, Praděd, Silesia, Těšínské Slezsko a Beskydy.

2.1.4 Nezaměstnanost a trh práce

V průběhu transformace poklesl počet pracovních míst na celém území česko-polské příhraniční oblasti především v těžkém a těžebním průmyslu.

Významným problémem je vysoká míra nezaměstnanosti v některých částech česko-polské příhraniční oblasti. Týká se především polské části, která negativně kontrastuje s územím na straně české. V polské části byla v devíti okresech zaznamenána míra nezaměstnanosti vyšší než 30 % a pouze jeden okres nepřekročil hodnotu 10 %. V české části příhraniční oblasti pouze v jednom okrese překročila nezaměstnanost hranici 20 % a v šesti se pohybovala pod úrovní 10 %. Pouze v Moravskoslezském a Olomouckém kraji byla míra registrované nezaměstnanosti na konci roku 2004 vyšší než míra nezaměstnanosti v ČR. (viz. *Příloha – tabulka 2 a 3*). Pro srovnání míra nezaměstnanosti pro celou Českou republiku činila 9 %, pro Polsko 19 % a průměr pro EU byl 9 %. V posledních letech přetrvává vysoký podíl dlouhodobě nezaměstnaných, tj. lidí, kteří jsou bez práce více než jeden rok.

Riziko nezaměstnanosti je výrazně diferencováno podle věku a vzdělání. Nezaměstnanost nejvíce postihuje skupinu osob ve věku do 24 let. V posledních letech došlo ke zlepšení situace věkových skupin 30-34 let a 45-49 let, naopak zhoršení zaznamenaly věkové skupiny v předdůchodovém věku, tj. 50-54 a 55-59 let na české straně a 45-54 a nad 55 let na polské straně.

V šancích mužů a žen nalézt zaměstnání jsou minimální rozdíly (viz. *Příloha – tabulka 3*) i díky tomu, že v úrovni dosaženého vzdělání neexistují výraznější rozdíly mezi ženami a muži. Přesto musí být věnována pozornost zabráňování vzniku všech forem diskriminace skupin obyvatel ohrožených sociální exkluzí (např. zdravotně a mentálně handicapovaní, matky s dětmi, etnické menšiny).

Z důvodu složité situace na trhu práce v polské části příhraničí odchází velké množství pracovníků do vnitrozemí a zahraničí. Intenzivnější zahraniční migrace za prací je pozorována především v Opolském subregionu, kde má trvalý charakter a ovlivňuje socioekonomický rozvoj území, mj. v oblasti podnikání.

Vysoká míra nezaměstnanosti ukazuje na nízké využívání místních zdrojů pracovních sil. Růst zaměstnanosti proto může být ovlivněn především rozvojem MSP a využití příležitostí, které přináší rozvoj znalostní společnosti. Rovněž podpora vzájemné hospodářské spolupráce, poradenství, spolupráce mezi institucemi na trhu práce a podnikatelskými subjekty prostřednictvím koordinovaných a systémových opatření při modernizaci trhu práce by měla umožnit zmírnění složité situace, především v polské části příhraniční oblasti.

2.1.5 Vzdělávání

Kvalita a zaměření systému vzdělávání a nepříznivá vzdělanostní struktura obyvatel v česko-polské příhraniční oblasti jsou faktory přispívající k nezaměstnanosti. Nejvíce jsou totiž nezaměstnaností postiženy osoby se základním vzděláním nebo osoby vyučené (bez maturity), jejichž pozice na trhu práce se neustále zhoršuje. Podle údajů je pro vzdělanostní strukturu obyvatel příhraničí charakteristický nižší podíl vysokoškolsky vzdělaných osob na celkovém počtu obyvatel než v zemích EU (15).

Celková úroveň dosaženého vzdělání obyvatel v příhraničním regionu se postupně zlepšuje, výrazné je to především u mladé generace, která si více uvědomuje důležitost vzdělání. Vážným problémem celého vzdělávacího systému v česko-polské příhraniční oblasti je výrazný nesoulad mezi poptávkou na trhu práce a učebními a studijními obory, což se projevuje nedostatkem osob s technickým vzděláním, a to na všech úrovních. Studenti preferují spíše společenské a humanitní obory, význam technických a přírodovědně zaměřených směrů spojených s rozvojem inovací a moderních technologií není dostatečně zdůrazňován. Podíl absolventů těchto oborů je zhruba třetinový a tedy nedostatečný.

Vzdělávání a celoživotní učení včetně zlepšení jazykových znalostí a schopností využívat informační a komunikační technologie (dále ICT), jsou předpokladem pro uplatnění ve znalostní společnosti. Celoživotní učení, jež by mělo být sladěno s budoucími požadavky trhu práce, je nedostatečně rozvinuté a není přizpůsobeno potřebám a možnostem ekonomicky aktivních obyvatel a potřebám zaměstnavatelů. Přetrvávajícím problémem zůstává nedostatečně rozvinuté a málo efektivní jazykové vzdělávání, které vážně brzdí nejen mezinárodní spolupráci v oblasti podnikání, výzkumu a vývoje, inovační a marketingovou úspěšnost podniků, ale také uplatnění obyvatelstva v rozšířené Evropské unii.

Nedostatečný objem veřejných a soukromých zdrojů vynaložených na rozvoj a adaptaci infrastruktury v oblasti vzdělávání způsobuje zaostávání pohraničních oblastí za jinými regiony a zeměmi EU.

Postupně se zlepšuje vzdělávací potenciál vysokého školství v česko-polské příhraniční oblasti. Působí zde 11 vysokých škol na české straně a 20 na polské straně. Jedná se jak o státní, tak i soukromé instituce, které umožňují přístup místnímu obyvatelstvu k terciárnímu vzdělání a mohou ovlivňovat rozvojový potenciál celého území. Oboustranná spolupráce je dlouhodobá a uskutečňuje se hlavně v následujících oblastech: výměnné přednáškové pobyty pedagogů a studentů, hostující profesori, společné publikace, organizace vědeckých konferencí, seminářů nebo workshopů, společné výzkumné projekty, vzájemná spolupráce mezi vysokými školami. Situaci v této příhraniční oblasti ovlivňují i velká akademická centra nacházející se mimo podpořované území.

2.2 Podnikatelské prostředí a cestovní ruch

Významným kritériem pro srovnání prosperity regionů a zejména pro určení způsobilosti pro čerpání podpory poskytované prostřednictvím politiky soudržnosti EU je regionální hrubý domácí produkt (dále HDP) na jednoho obyvatele přepočtený k paritě kupní síly. Pro období 2007 - 2013 splňují podmínku pro zařazení do cíle Konvergence všechny dotčené regiony na české i polské straně (viz Příloha - tabulka 4). Výrazně příznivější je situace na české straně, kde se ve všech krajích HDP/obyv. pohybuje na úrovni vyšší než 50 % průměru HDP/obyv. EU-25 v paritě kupní síly. Česká příhraniční oblast však z tohoto pohledu zaostává za průměrem hodnoty HDP/obyv. ČR, který ve srovnatelném období činil 67,6 %. Úroveň HDP/obyv. v jednotlivých polských příhraničních subregionech, vzhledem k průměru EU, se

pohybovala v rozmezí od 37 % (jeleniogórsko-wałbrzyského) do 47,6 % (bielsko-bialského). Pro Polsko hodnota HDP/obyv. činila 45,6 % průměrné hodnoty HDP na obyvatele EU.

2.2.1 Struktura regionální ekonomiky

Odvětvová struktura v česko-polské příhraniční oblasti a její dynamika je výrazně diverzifikovaná. Na tomto území se historicky nacházejí oblasti a podniky strategického významu, podniky těžkého průmyslu, které prošly v letech 1993-2006 restrukturalizací spojenou se snižováním produkce a výrazným snižováním zaměstnanosti. Ostatní průmyslová činnost je charakteristická výraznou odvětvovou diverzitou. V příhraničí se nachází např. textilní průmysl, strojírenská výroba (včetně automobilové výroby), sklářský a keramický průmysl, potravinářský průmysl, elektrotechnický průmysl, chemický a farmaceutický průmysl, elektrotechnika a stavebnictví, výroba plastických hmot. Narůstá podíl služeb na tvorbě HDP a zaměstnanosti, výrazný potenciál představuje rozvoj cestovního ruchu.

Část česko-polského příhraničí zaujímají typicky zemědělská území. Zemědělství prošlo zásadní restrukturalizací, která ovlivnila vlastnické a organizační struktury. Ze zemědělství odešlo velké množství pracovníků v důsledku snížení produkce a tlaku na růst produktivity práce. Výsledkem je relativně vysoký počet obyvatel, kteří ztratili na venkově zaměstnání. Pokles koupěschopné poptávky se odrazil ve snížení nabídky služeb. Rozšíření spektra ekonomických aktivit, rozvoj služeb a cestovního ruchu, včetně venkovské turistiky, nebo aktivit na podporu péče o přírodu a krajinu přispěje k udržitelnému rozvoji venkovského prostoru a posilování zaměstnanosti.

2.2.2 Podnikatelské a inovační prostředí

Výsledkem procesu transformace a privatizace ekonomiky v regionu je i vznik relativně široké a dynamicky se rozvíjející základny drobných, malých a středních podniků (dále MSP). MSP hrají rozhodující roli při tvorbě pracovních příležitostí, působí jako faktor ekonomického rozvoje i sociální stability. Podíl MSP v ekonomice příhraniční oblasti je přitom relativně vysoký (viz. *Příloha - tabulka 5*). MSP dokázaly v průběhu restrukturalizace tradičních průmyslových odvětví a s tím spojeným přesunem pracovních sil absorbovat velkou část práceschopných obyvatel (viz. *Příloha - tabulka 6*).

Rozvoj podnikatelských aktivit (podnikatelského prostředí) brzdí nedostatečná spolupráce mezi podnikatelským sektorem a výzkumnými institucemi a školami, neuspokojivá podpora rozvoje aplikovaného výzkumu, nedostatečná úroveň znalostí spojených s moderními metodami řízení a marketingem, slabá spolupráce mezi hospodářskými komorami a podnikatelskými svazy. Nedostatečný počet poradenských center pro zakládání firem a stimulaci inovačního potenciálu, transfer know-how, nedostatečné zavádění nových technologií a malé využívání specializovaných internetových aplikací, nedostatečná spolupráce podnikatelských subjektů s úřady práce a nedostatečná provázanost vzdělávacího systému a podnikání nepřispívají k zahajování a rozvoji podnikatelských aktivit.

Území česko-polské příhraniční oblasti disponuje základními předpoklady pro rozvoj inovačního potenciálu. Významnými středisky výzkumu a vývoje jsou Katowice a Ostrava, menšími centry jsou např. Liberec, Olomouc, Hradec Králové, Pardubice, Jelenia Góra, Wałbrzych, Opole, Rybník, Bielsko-Biala, Wodzisław Śląski, Jastrzębie Zdrój nebo Opava. Přetrvávajícím problémem je zde slabé zapojování univerzit a vysokých škol, výzkumných institucí a podniků do mezinárodních sítí spolupráce v oblasti vývoje a inovací a slabá schopnost využít zahraničních zdrojů financování.

2.2.3 Význam a postavení cestovního ruchu v ekonomice regionu

Přírodní, krajinné a kulturní podmínky vytvářejí velmi příznivé prostředí pro rozvoj cestovního ruchu a rekreace v česko-polské příhraniční oblasti. Mezi hlavní atraktivitu oblasti patří rozmanitost a rozsah přírodních pozoruhodností, ekologicky hodnotná, relativně málo poškozená krajina, kulturní a historické dědictví s živými tradicemi a kulturou.

Návštěvnost příhraniční oblasti se v roce 2004 podílela jednou čtvrtinou (25 %) na celkovém počtu návštěvníků České republiky (více než třetinou - 36,5 % na celkovém počtu domácích návštěvníků a 13,3 % na celkovém počtu zahraničních návštěvníků). Celá jedna čtvrtina polských a německých návštěvníků, kteří navštíví ČR, stráví svůj pobyt v příhraniční oblasti.

Turisticky zajímavá a environmentálně cenná horská území Krkonošsko-jesenické soustavy a Beskyd poskytují velmi dobré podmínky pro rozvoj zimních sportů a letní turistiky na obou stranách hranice. I přes dobré fungování středisek zimních sportů a různorodou kvalitu nabízených služeb cestovního ruchu (dále CR) není přírodně rekreační potenciál příhraniční oblasti ještě dostatečně využíván. Funkční integrace turistických středisek na obou stranách hranice umožní vytvořit zajímavější nabídku CR zaměřenou i na letní sezónu.

Česko-polské příhraničí disponuje rovněž přírodním bohatstvím – minerální suroviny a léčivé vody, které daly základ pro rozvoj lázeňství a tím i vznik zajímavé lázeňské architektury (např. Ládek Zdrój, Polanica Zdrój, Szczawno Zdrój, Duszniki Zdrój, Jarnołtówek, Pokrzywna, Jeseník, Lipová-lázně, Karlova Studánka, Libverda a Kunratice).

Technické objekty (např. železniční zařízení) a průmyslová architektura po těžbě nerostných surovin (stříbra, zlata, kovových rud, uhlí) vytvořily potenciál pro rozvoj nových produktů CR.

Region má hluboké kulturní a historické tradice, což také ovlivňuje jeho atraktivitu pro CR. V regionu nalezneme památkové objekty a soubory objektů, které reprezentují téměř všechny umělecké slohy a období, počínaje středověkem až po 20. stol. Mezi nejzajímavější patří hrady, zámky, pevnosti, historické městské části a četné objekty sakrální architektury. Rozmanitost a rozsah přírodních atraktivit, vysoká kvalita životního prostředí, zvláště existencí chráněných oblastí, vytváří dobré předpoklady pro rozvoj venkovské turistiky. Příhraniční území také disponuje širokým potenciálem pro rozvoj městské turistiky. V příhraniční oblasti se na mnoha místech pořádají kulturní a společenské akce mezinárodního významu (filmové, divadelní a hudební festivaly a přehlídky, historické tradiční akce, sportovní akce atd.).

Význam a silné postavení CR v regionu dokazují údaje o hromadných ubytovacích zařízeních a lůžkových kapacitách (viz. Příloha - tabulka 7). Pro návštěvníky příhraniční oblasti bylo v roce 2004 k dispozici celkem 144 tisíc lůžek, což představovalo jednu třetinu (33 %) celkové lůžkové kapacity v hromadných ubytovacích zařízeních na území ČR. Samotný Královéhradecký kraj disponuje kapacitou 40 tis. lůžek. V roce 2004 měla polská příhraniční oblast k dispozici celkem 65,2 tis. ubytovacích míst (11,2% ubytovacích míst dostupných v Polsku, přičemž v jeleniogórsko-walbrzyském subregionu se nacházelo 53,9% dostupných ubytovacích míst). V podporovaném území se míra využití ubytovacích kapacit v průběhu roku pohybuje okolo 40%, což je důsledkem absence atraktivní nabídky mimo hlavní sezónu.

Potenciál cestovního ruchu není dostatečně využíván. Je zapotřebí zlepšit kvalitu základní i doplňkové infrastruktury CR a úroveň poskytovaných služeb a rozšířit nabídku o nové produkty CR. Je nezbytné usilovat o rozvoj lidských zdrojů v CR. Překážkou která brání

efektivnějšímu rozvoji CR v česko-polské příhraniční oblasti je absence společných sítí a struktur, realizace společných projektů a marketingových strategií zaměřených na přilákání nových návštěvníků, provázené nedostatkem finančních prostředků. Schází společná propagace historického, přírodního a kulturního potenciálu na obou stranách hranice. Kromě toho má na nedostatečné využití potenciálu cestovního ruchu vliv často špatný stav památek zejména v polské části pohraničí a nedostatečně rozvinutá infrastruktura kultury. Pro maximální využití potenciálu CR je proto nutné posilovat spolupráci a koordinaci subjektů veřejného a soukromého sektoru při plánování, přípravě a realizaci jak koncepčních dokumentů, tak jednotlivých aktivit či projektů.

V rámci podpory rozvoje cestovního ruchu jsou respektovány principy udržitelného rozvoje, a to jak po stránce socioekonomické - podíl odvětví na ekonomice státu, především jako významného zdroje zaměstnanosti, tak i ekologické - udržení atraktivnosti regionů z hlediska nabídky přírodních a ozdravných aspektů při respektování racionálních bariér ochrany životního prostředí (dále ŽP).

2.3 Životní prostředí a prevence rizik

Česko-polská příhraniční oblast je charakteristická řadou přírodních atraktivit a druhovou rozmanitostí s výrazným potenciálem zasluhujícím ochranu (viz. *Příloha – tabulka 8*). Na druhou stranu v průmyslových oblastech a velkých aglomeračních centrech došlo ke snížení přírodních a krajinných hodnot území. Nicméně kvalita ŽP se v příhraniční oblasti od roku 1990 všeobecně výrazně zlepšila ve všech jeho složkách, a to především vlivem poklesu produkce průmyslových odvětví s nejvyššími exhalacemi a v důsledku investic do infrastruktury na ochranu ŽP.

Velká část příhraniční oblasti patří mezi území, v nichž jsou chráněny cenné části přírody a krajiny, a to jak formou velkoplošných (národní parky, CHKO), tak i maloplošných zvláště chráněných území včetně lokalit soustavy NATURA 2000.

Přetrvávajícím problémem všech regionů, ale zejména jejich venkovských oblastí, je nedostatečně rozvinutý systém kanalizačních sítí a čištění odpadních vod, což je i nadále příčinou vysokého stupně znečištění vodních toků (viz. *Příloha – tabulka 9*). Podíl napojených osob na kanalizaci je pod průměrem EU 15

I když se jakost povrchových vod dlouhodobě zlepšuje, nelze ji považovat za uspokojující, zejména v případě vodních toků v blízkosti významných zdrojů znečištění. Vlivem rozšiřování rozsahu zastavěných ploch a nešetrným hospodařením na zemědělských a lesních pozemcích a regulací vodních toků v krajinném prostředí se snižuje akumulární schopnost prostředí pro zadržování srážkové vody. To snižuje zásoby vodních zdrojů, zvyšuje nebezpečí povodní a jejich devastčních účinků na krajinu i osídlení. Nedostatečná pozornost je věnována podpoře a modernizaci infrastruktury vodního hospodářství. Povodně opakující se v posledních několika letech, a to především v horských regionech, poukázaly na skutečnost, že je zde akutní potřeba modernizace systému protipovodňové ochrany. Území vykazuje nedostatečnou úroveň vodní retence. Nezbytná je ekologická revitalizace a investice do infrastruktury, která umožní využití retenčních nádrží pro hospodářské a rekreační účely.

Přestože se míra znečištění ovzduší v posledních letech výrazně zlepšila a celkové emise hlavních znečišťujících látek (tuhých znečišťujících látek, SO₂, NO_x, CO, prach atd.) se snížily, stále výrazně převyšují průměr EU. Zásadním problémem se v posledních letech stává lokální nárůst znečištění ovzduší oxidy dusíku, oxidem uhelnatým a prachem (PM₁₀) ve velkých městech a v blízkosti zatížených komunikací v důsledku rostoucí intenzity

automobilové dopravy, což má negativní důsledky pro životní prostředí a bezpečnost dopravy. Z důvodu absence optimálně vedených kvalitních dopravních komunikací a z důvodu nízké kvality stávajících spojů se tedy zvyšuje zatížení ŽP narůstajícím provozem (hluk, emise). Podstatný je rozvoj integrovaného monitoringu a uskutečňování (realizace) aktivit zlepšujících kvalitu ovzduší (spojené mj. s výskytem průmyslových center).

Celková produkce odpadů vykazuje pokles. Dochází k poměrně vysokému materiálovému využití odpadů (55 %) a i podíl recyklace obalových odpadů na české straně je relativně na dobré úrovni (49 %)¹. V regionech stále převažuje skládkování jako základní způsob odstranění odpadů (62 % komunálních odpadů je stále ukládáno na skládky). I když se situace v třídění odpadu zlepšuje, ve většině obcí chybí rozvinutý systém separovaného sběru a úpravy odpadů i moderní způsoby skládkování. Nebezpečí představují staré skládky odpadů obsahující i nebezpečné a toxické odpady, které byly v minulosti vybudovány bez technických opatření proti průsaku škodlivin do půdy a podzemních vod.

Dlouhodobě se snižuje intenzita zemědělské výroby a narůstá význam mimoprodukčních funkcí zemědělství. Zejména silně poklesla spotřeba pesticidů a minerálních hnojiv a snížily se atmosférické depozice, což zčásti zmírnilo rizika kontaminace půd rizikovými prvky. Pozitivní vztah zemědělství k oblasti životního prostředí se projevuje zejména podporou agroenvironmentálních opatření (např. ekologické zemědělství, péče o krajinu) a výroby bioenergetických paliv a biomasy pro energetické použití.

Průmyslový charakter příhraniční oblasti, zejména její východní části, se projevuje vyšším výskytem průmyslových a dopravních rizik a vlivem mimořádných událostí. Velké provozní havárie (požáry, výbuchy, úniky nebezpečných látek atd.) představují přímá ohrožení velkého počtu obyvatel a životního prostředí s přeshraničním dosahem. Podobné následky mohou způsobit i přírodní katastrofy (zejména povodně nebo rozsáhlé požáry lesních porostů), které rovněž ve svém důsledku mají přeshraniční efekt. Neméně závažné riziko představuje transhraniční přeprava zboží (zejména kamionová a železniční doprava) a s ní spojená nebezpečí dopravních nehod a havárií zejména dopravních prostředků, převážejících nebezpečné látky.

Ve výše uvedených souvislostech pouze úzká provázanost (komunikační, informační, organizační a technická kompatibilita) orgánů krizového řízení a integrovaného záchranného systému z obou stran hranice může omezit negativní působení všech mimořádných událostí v příhraničních oblastech.

Otázky týkající se bezpečnosti jsou upraveny mezinárodní smlouvou: 8. června 2000 Česká republika a Polská republika podepsaly smlouvu o spolupráci a vzájemné pomoci v případě katastrof, živelných pohrom a jiných neočekávaných událostí.

Neméně důležité je i moderní technické vybavení složek integrovaného záchranného systému.

Z hlediska kvality ŽP je důležitá otázka hospodaření s přírodními zdroji a nakládání s odpady. Území má dobré předpoklady pro rozvoj obnovitelných zdrojů energie (biomasa, energie slunečního záření, voda, vítr nebo geotermální energie). Kromě rozšířeného využívání neobnovitelných zdrojů energie je třeba intenzivněji využívat obnovitelné zdroje. Rychlost

¹ Zdroj: MŽP ČR

obnovy je vzhledem k rychlosti exploatace zanedbatelná, a proto je jejich šetrné využívání nezbytné.

Zvýšené požadavky na výstavbu dopravní infrastruktury, bytů i občanské vybavenosti na celém území jsou příčinou úbytku půdy. Nedořešeným problémem zůstává využití starých průmyslových areálů (brownfields) a již urbanizovaných oblastí, které by zabránily silicímu tlaku na výstavbu a zábor ve volné krajině.

Výzkum a vývoj v oblasti zlepšení prevence a ochrany přírody má růstový potenciál, ale není dosud plně využíván. Velmi důležitým aspektem ochrany ŽP je environmentální vzdělávání, ekologická výchova a osvěta.

2.4 Dopravní dostupnost

Území česko-polské příhraniční oblasti nacházející se ve střední Evropě, je charakteristické poměrně hustým systémem komunikací s dopravními vazbami na Svobodný stát Sasko a Slovensko. Kvalitní a kapacitní spojení umožní rozvoj příhraničního území a ovlivní jeho možnosti v budoucnu. V současné době však na komunikacích této sítě existují četná technická omezení pro volný pohyb osob a zboží v mezinárodní dopravě.

Parametry stávající silniční sítě v této příhraniční oblasti neodpovídají současným požadavkům kladeným na integraci a rozvoj území. Přes poměrně hustou silniční a železniční síť chybí některá dopravní spojení jejichž výstavbu komplikuje horský charakter příhraniční oblasti. Postupné zhoršování technického stavu dopravních sítí, především nižší třídy, v minulosti (vojvodské silnice, okresní a obecní silnice, na české straně silnice II. a III. třídy, místní komunikace, místní železniční tratě), má za následek snížení hospodářské a turistické atraktivit příhraničního území.

2.4.1 Silniční doprava

Rychlý nárůst silniční dopravy v příhraničí vyžaduje podstatné investice a zlepšení infrastruktury. V současné době zde převažují místní komunikace a na mnoha místech je překročena jejich životnost a únosnost. Dopravně-technický stav neodpovídá současným podmínkám silničního provozu. Zanedbávána je modernizace a rozvoj místních komunikací. Neuspokojivý stav dopravní infrastruktury je bariérou a má nepříznivé dopady nejen na kvalitu životního prostředí, ale omezuje i hospodářsko-společenský rozvoj území. Tento stav vyžaduje podstatné investice z veřejných zdrojů.

Skutečnost, že více než 60 % celkové mezinárodní dopravy se v česko-polské příhraniční oblasti uskutečňuje po silnicích, má negativní vliv na životní prostředí. Jedním z důsledků vstupu ČR a PR do EU je i výrazný nárůst dopravní zátěže, a to zejména u nákladní automobilové dopravy. Existuje potřeba výstavby obchvatů s cílem odstranit dopravní závady na intenzivně využívaných silnicích v obytné zástavbě. Charakteristickým znakem přeshraniční, zejména silniční nákladní dopravy na česko-polské hranici je koncentrace provozu pouze na několika hraničních přechodech (Český Těšín - Cieszyn, Bohumín - Chałupki a Náchod - Kudowa-Słone). Tyto tři přechody soustřeďují přibližně 2/3 přeshraničního provozu. Nezastupitelný význam mají regionální a místní přechody s vazbami na místní infrastrukturu. Přistoupení obou zemí k Schengenské smlouvě, kdy bude úplně zrušeno hraniční odbavování, umožní změnu funkčnosti stávajících objektů hraničních přechodů.

2.4.2 Železniční doprava

Poměrně hustá železniční síť se vyznačuje nízkými technickými parametry s mnoha neelektrifikovanými a jednokolejnými úseky. K největším problémům patří zanedbaný technický stav a zastaralé sdělovací a zabezpečovací zařízení. Stávající stav zvyšuje riziko nehod a kolizí na křížení železničních tratí se silniční dopravou. Postupná modernizace železniční infrastruktury posílí roli železnice, zvýší bezpečnost,lepší dopravní dostupnost příhraničního území a podpoří regionální snahy o tvorbu společných integrovaných dopravních systémů s propojením všech forem veřejné dopravy.

2.4.3 Informační a komunikační technologie (ICT)

V celém česko-polském příhraničním území došlo v uplynulých letech k rozvoji ICT. Především mladá generace aktivně využívá všech výhod, které pokrok v oblasti moderních technologií přináší. Díky liberalizaci trhu ICT dochází k postupnému zlepšování dostupnosti související infrastruktury i služeb.

V periferních částech příhraniční oblasti jsou nadále nedostatečné základy infrastruktury pro rozvoj ICT. Je potřeba rozšířit dostupnost těchto moderních technologií všem skupinám obyvatelstva jako veřejnou službu, a tím zvýšit atraktivitu prostředí pro investice, práci a život obyvatel.

2.5 Silné - slabé stránky - příležitosti - ohrožení (dále SWOT analýza)

SILNÉ STRÁNKY

- **Dostupnost a životní prostředí**
 - hustá síť obslužných komunikací po obou stranách hranice
 - poptávka po využití moderních ICT technologií
 - zlepšující se kvalita životního prostředí
 - pokles produkce odpadů
 - pokles spotřeby chemických produktů v zemědělství
- **Podnikatelské prostředí a cestovní ruch**
 - přeshraniční spolupráce představitelů podnikatelské sféry
 - velké množství institucí terciárního vzdělávání
 - bohaté kulturní dědictví
 - rozvoj specifických forem cestovního ruchu
- **Místní společenství**
 - rozvinutý systém terciárního vzdělávání
 - rozvinutá meziinstitucionální spolupráce (veřejný sektor)
 - rozvoj informačních systémů veřejné správy pro řízení rizik
 - tradice společných sociálních, kulturních a volnočasových aktivit

SLABÉ STRÁNKY

- **Dostupnost a životní prostředí**
 - nedostatečná přeshraniční propojenost komunikací
 - nevyhovující technický stav dopravních komunikací snižující bezpečnost dopravy
 - pomalý rozvoj integrovaných dopravních systémů a dopravy
 - nízký stupeň využívání sofistikovaných aplikací ICT
 - nízká dostupnost ICT vybraným skupinám obyvatelstva
 - nedostatečná prevence rizik, zejména živelních pohrom a technologických havárií
 - nízká bezpečnost železničních přejezdů
 - přetrvávající staré ekologické zátěže, lokálně významný výskyt devastovaných ploch

- nadprůměrné emise hlavních znečišťujících látek
- nedostatečná environmentální infrastruktura
- nerozvinutý systém třídění odpadů
- nedostatečné využívání obnovitelných zdrojů energie
- snižování retenční schopnosti území
- **Podnikatelské prostředí a cestovní ruch**
- nízký stupeň spolupráce vzdělávacích, výzkumných, vývojových a inovačních institucí s podnikatelskou sférou
- nevhodná struktura učebních a studijních oborů (nedostatečná reflexe požadavků trhu práce)
- nedostatečná spolupráce institucí trhu práce s podnikatelskou sférou
- málo rozvinutý systém poradenství pro podnikatelskou sféru
- nízká kvalita a rozsah služeb cestovního ruchu
- špatný stav kulturních památek a kulturní infrastruktury
- nedostatečná propagace atraktivit cestovního ruchu
- **Místní společenství**
- nerozvinutý systém celoživotního učení
- nízká jazyková vybavenost
- strukturální a dlouhodobá nezaměstnanost
- nedostatečná úroveň kulturní spolupráce

PŘÍLEŽITOSTI

- **Dostupnost a životní prostředí**
- rozvoj environmentálně šetrné dopravy
- využití přírodního a krajinného potenciálu (NP, CHKO, NATURA 2000)
- snížení emisí v území
- racionální hospodaření s vodou
- efektivní nakládání s odpady
- snížení nákladů a zlepšení přístupu k ICT
- uzavřená společná smlouva mezi ČR a PR v oblasti integrovaných záchranných systémů a její postupná realizace
- zlepšení technického stavu dopravních komunikací s cílem zvýšení propojenosti přeshraničního území
- **Podnikatelské prostředí a cestovní ruch**
- posílení spolupráce mezi podnikatelskými subjekty a výzkumnými, vývojovými a inovačními institucemi
- stimulace inovačního potenciálu
- intenzifikace přeshraničních vazeb mezi podniky, společný postup na vnějších trzích
- podpora vstupu do podnikání (zahájení podnikání)
- využití přírodního, historického a kulturního dědictví
- rozvoj infrastruktury cestovního ruchu a doprovodných služeb
- diverzifikace místní ekonomiky
- **Místní společenství**
- rozvoj celoživotního učení, včetně posílení jazykových schopností
- využití příležitostí, které přináší rozvoj znalostní společnosti
- prosazení principů přeshraniční strategické spolupráce a strategického plánování ve veřejném sektoru
- rozvoj občanské společnosti podporou přeshraniční spolupráce
- vysoký stupeň urbanizace východní části regionu

OHROŽENÍ

- **Dostupnost a životní prostředí**
 - pokles biodiverzity
 - nárůst zatížení životního prostředí (např. růst automobilové dopravy)
 - zhoršení kvality technické infrastruktury
 - nárůst výskytu environmentálních a technologických rizik jako důsledek zásahů člověka do prostředí a krajiny (např. povodně)
 - ztráta atraktivity příhraniční oblasti pro obyvatele i podnikatele
- **Podnikatelské prostředí a cestovní ruch**
 - nedostatečné uplatnění modernizačních trendů v ekonomice (rozvoj progresivních oborů)
 - devastace kulturně-historického dědictví
- **Místní společenství**
 - ztráta pracovních příležitostí
 - dlouhodobá nezaměstnanost
 - rozšíření sociálně-patologických jevů
 - prohloubení sociální marginalizace ohrožených skupin obyvatelstva (včetně etnických menšin)
 - pokračující odchod vzdělaného a mladšího obyvatelstva z česko-polského příhraničí
 - další pokles počtu obyvatel

2.6 Vyhodnocení realizace Iniciativy Společenství INTERREG IIIA Česká republika – Polsko v letech 2004-2006

Cílem Iniciativy Společenství INTERREG IIIA ČR – Polsko je podporovat přeshraniční spolupráci obyvatel a institucí ze sousedících regionů. Program se setkal s velkým zájmem ze strany obecních a krajských samospráv, organizací zřízených nebo založených veřejným subjektem a v neposlední řadě se do Programu aktivně zapojily nestátní neziskové organizace. Počet žadatelů a zejména nárokové spolufinancování z ERDF více jak dvojnásobně převyšovalo alokaci na rozdělení v rámci programu (viz. *Příloha – tabulka 10*). Celkem bylo podáno 356 projektů, které procházely formální kontrolou a kontrolou přijatelnosti ve Společném technickém sekretariátu v Olomouci a dalším hodnocením zprostředkujících regionálních subjektů. Na zasedání Řídících výborů bylo předloženo 310 projektů, ze kterých bylo doporučeno ke spolufinancování z ERDF celkem 178 projektů (viz. *Příloha - tabulka 11*). Tyto údaje se nevztahují na Fond mikroprojektů, který byl realizován příslušnými euroregiony na obou stranách hranice v rámci opatření 2.2.

Z hlediska stupně spolupráce mezi žadatelem a partnerem bylo přijato 68 společných projektů (z toho 54 schválených), 39 zrcadlových projektů (z toho 25 schválených) a 163 individuálních projektů (z toho 65 schválených). Jednoznačně největší úspěšnost při výběru projektů vykazovaly společné projekty, které byly úspěšné téměř z 80%.

O program Interreg IIIA Česká republika - Polská republika 2004 – 2006 byl ze strany žadatelů od počátku velký zájem a požadované žádosti o dotace několikrát převyšovaly možnosti alokace prostředků v programu. Největší zájem z řad žadatelů byl o Prioritu 1 zaměřenou na rozvoj místní infrastruktury přeshraničního charakteru, tzn. že i nadále je problém nedostatečné infrastruktury v česko-polské příhraniční oblasti vnímán jako klíčový pro rozvoj této oblasti. Prostřednictvím Opatření 1 (Podpora infrastruktury přeshraničního významu) přispívají

podpořené projekty především k budování dopravní infrastruktury – modernizace příhraničních silnic, terminálů apod. V Opatření 2 (Infrastruktura zaměřená na ochranu životního prostředí a na prevenci povodní) převládají projekty zaměřené na prevenci záplav a revitalizaci hraničních řek. Největší zájem byl o Opatření 1.3 „Zajištění infrastruktury na podporu cestovního ruchu“, prostřednictvím něž je podpořena především realizace turistické infrastruktury, modernizace podnikatelských zařízení apod.

Z důvodu velké potřeby a zájmu o budování zmíněné infrastruktury přeshraničního charakteru a ochrany životního prostředí včetně předcházení rizik poškození životního prostředí byly i pro nové období navrženy priority – Prioritní osa I. (Posilování dostupnosti, ochrana životního prostředí a prevence rizik) a Prioritní osa II. (Podpora rozvoje podnikatelského prostředí a cestovního ruchu).

V Prioritě 2 byl zaznamenán menší zájem oproti Prioritě 1, přesto v ní žadatelé předložili dostatek kvalitních projektů zaměřených především na realizaci propagačních aktivit, turistické služby a produkty v Opatření 2.1 (Rozvoj cestovního ruchu) a na budování partnerství mezi institucemi a výměnu studentů v Opatření 2.3 (Rozvoj a podpora přeshraničních organizačních struktur a sítí). Větší aktivita a podpora pro projekty v prioritě 2 byla činěna na polské straně s ohledem na menší zájem o tyto typy činností zjištěný po 1. ŘV- tj. v rámci informačních seminářů byla cíleně propagována především Opatření 2.1 a 2.3, byly představovány vhodné typy a příklady projektů a byla podporována partnerská spolupráce formou zprostředkování těchto vazeb prostřednictvím JTS a zprostředkujících subjektů na obou stranách hranice.

O Fond mikroprojektů - Opatření 2.2 – Podpora iniciativ místních komunit je v polsko-českém pohraničí tradiční zájem navazující na zkušenosti z Phare CBC.

Z důvodu ověřené potřeby bude i v novém období podporována spolupráce institucí a lidí na obou stranách hranice v rámci Priority III. (Podpora spolupráce místních společenství).

Průběžné organizování informačních seminářů pro žadatele na obou stranách hranice mělo za následek zlepšující se kvalitu předkládaných projektových žádostí. Dalším prvkem byly ukázky příkladů úspěšných žadatelů na české a polské straně, tím docházelo k povzbuzení potenciálních žadatelů k navazování nových partnerských vazeb. Tyto vazby budou plně využity také při zpracovávání projektových námětů v nastávajícím programovacím období 2007 – 2013, kde bude povinně platit princip vedoucího partnera. Důležitým médiem pro zveřejňování základních programových dokumentů a aktuálních informací pro žadatele byly domovské dvojjazyčné internetové stránky www.interreg3a.cz.

3. CÍLE A STRATEGIE PROGRAMU

3.1 Stanovení cílů a strategie

3.1.1 Východiska pro formování strategie

Strategie odráží zjištění socioekonomické analýzy česko-polské příhraniční oblasti a reflektuje výsledky SWOT analýzy. Respektuje základní rozvojové strategie zpracované na národní a regionální úrovni na české i polské straně a Strategické obecné zásady Společenství (SOZS).²

V česko-polské příhraniční oblasti přetrvávají bariéry, které zpomalují socioekonomickou přeměnu regionu, brání využívání místního potenciálu a snižují atraktivitu regionu pro zahraniční investory a návštěvníky.

Vzhledem k trendům evropské politiky³ je nutné zaměřit rozvojovou strategii česko-polské příhraniční oblasti na odstranění přetrvávajících bariér, které oslabují konkurenceschopnost příhraničí, integraci území z hlediska ekonomického i sociálního, na zvýšení jeho atraktivity pro místní i vnější investory, pro obyvatele i návštěvníky.

Důraz musí být kladen na posílení dostupnosti a zlepšení kvality životního prostředí, rozvoj podnikatelského prostředí (podpora navazování spolupráce mezi výzkumnými a vývojovými institucemi a posilování inovačního potenciálu), rozvoj cestovního ruchu (atraktivit cestovního ruchu, podpora jejich propagace, zlepšení nabídky produktů cestovního ruchu), na podporu vzdělávání a celoživotního učení a přeshraniční spolupráci mezi místními komunitami a institucemi na obou stranách hranice.

Strategie je založena na respektování tří horizontálních principů.

Prvním z nich je **zásada udržitelného rozvoje**, která představuje hodnotové východisko pro zaměření priorit i vlastní poskytování pomoci. Udržitelný rozvoj je chápán ve třech dimenzích tj. ekonomické, sociální a environmentální. V oblasti ekonomické zdůrazňuje podporu rozvoje progresivně zaměřených odvětví a posílení inovačního potenciálu, v sociální oblasti se zaměřuje na vyvážený rozvoj společnosti, zastoupení všech složek obyvatelstva na politickém a společenském životě. V environmentální části se soustředí na environmentálně příznivé využívání přírodních zdrojů a krajinného potenciálu, zlepšování kvality životního prostředí, ochranu biodiversity a předcházení rizik.

Další zásadou, která se stala hodnotovým východiskem pro formování strategie, je **rovnost příležitostí**, včetně rovnosti žen a mužů. I když operační program bude mít bezprostředně pouze omezený dopad na situaci v oblasti rovných příležitostí v podporovaném území, přesto aktivity, které bude jeho prostřednictvím podporovány, ve vazbě na pomoc poskytovanou prostřednictvím dalších nástrojů, přispějí k naplňování cílů evropských i národních strategií v této oblasti.

Poslední zásadou, která vyplývá z charakteru dokumentu a musí být obsažena ve všech formách poskytované pomoci, je přeshraniční **spolupráce** a partnerství.

² Viz kapitola 3.3 Soulad Programového dokumentu s národními politikami a politikami Společenství

³ Strategie přispěje k naplnění cílů obnovené Lisabonské strategie a dosažení Göteborských priorit

Globální cíl Programu:

Podpora socio-ekonomického rozvoje území česko-polského příhraničí posilováním jeho konkurenceschopnosti a soudržnosti a propagací partnerské spolupráce jeho obyvatel.

Globální cíl je naplňován následujícími prioritními osami:

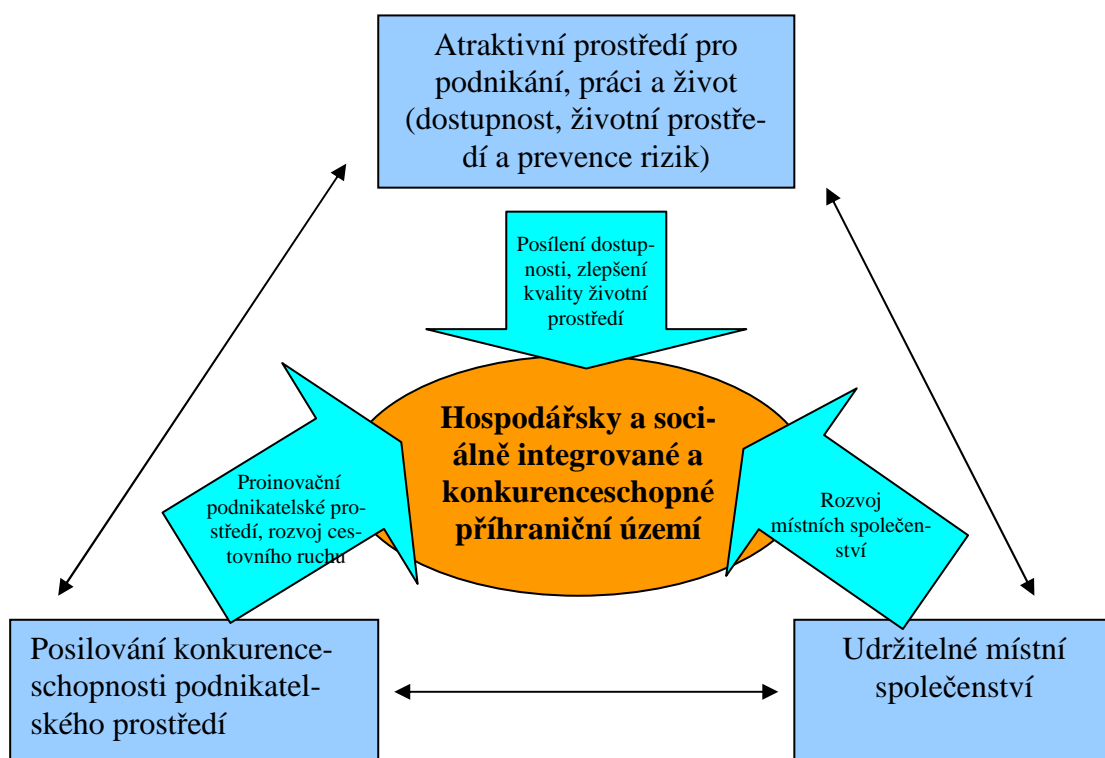
Priority:

Priorita I. Posilování dostupnosti, ochrana životního prostředí a prevence rizik

Priorita II. Podpora rozvoje podnikatelského prostředí a cestovního ruchu

Priorita III. Podpora spolupráce místních společenství

Priorita IV. Technická pomoc

3.2 Odůvodnění volby prioritních os a jejich popis

3.2.1 Prioritní osa I. Posilování dopravní dostupnosti, ochrana životního prostředí a prevence rizik

Hlavní cíl prioritní osy:

Hlavní cíl **Zlepšení atraktivity česko-polské příhraniční oblasti** konkretizuje globální cíl především z hlediska možnosti rozvoje fyzických aspektů česko-polské příhraniční oblasti. Lepší dopravní dostupnost a vysoká kvalita životního prostředí jsou základním předpokladem rozvoje ekonomických a sociálních aktivit. Přispívají ke zvýšení atraktivity příhraničního území pro jeho obyvatele, zahraniční a tuzemské investory a návštěvníky. Posilování přeshraničních komunikačních vazeb přispívá k rozvoji ekonomických a sociálních vazeb příhraničních oblastí a k budování soudržného území.

Specifické cíle prioritní osy:

Zlepšení stavu dopravní infrastruktury a dopravní obslužnosti v česko-polské příhraniční oblasti.

Zlepšení stavu a kvality životního prostředí v česko-polské příhraniční oblasti.

Zlepšení bezpečnosti v česko-polské příhraniční oblasti.

Odůvodnění volby

Další rozvoj česko-polského příhraničí a možnost využití příležitostí vyplývajících z jeho zeměpisné polohy ve středu Evropy je podmíněn zlepšením dopravní dostupnosti tohoto území, prostřednictvím rozvoje a modernizace stávající infrastruktury přeshraničního významu. Přes postupné zlepšování v česko-polské příhraniční oblasti není stav této infrastruktury uspokojující.

Důležitá je modernizace a další výstavba přeshraničních dopravních propojení. S ohledem na přírodní podmínky území je také nezbytné zlepšit dostupnost odlehlých horských a těžce dostupných oblastí. Projekty realizované v oblasti dopravní infrastruktury usnadní užší propojení česko-polských příhraničních území, zlepší jejich dostupnost a zároveň podpoří rozvoj růstového potenciálu.

Česko-polské příhraničí je bezesporu atraktivní díky svému přírodnímu a krajinnému bohatství. Zlepšení a ochrana životního prostředí je však v tomto příhraničním území nezbytná. Obnova hodnot tohoto bohatství je podstatná nejen pro zlepšení kvality života obyvatel žijících na tomto území ale rozhoduje také o jeho atraktivitě. Kvalitní stav životního prostředí (přírody a krajiny) je také podmínkou pro realizaci některých hospodářských aktivit, umístění investic a zároveň přispívá k dalšímu rozvoji cestovního ruchu. V souladu s tím se předpokládá podpora aktivit spojená se zlepšením dostupnosti a efektivnosti environmentální infrastruktury a akcí zaměřených na ochranu přírodního bohatství. Důležitou oblastí pro poskytování podpory v rámci Programu, mj. především pro zajištění odpovídajících životních podmínek obyvatel příhraničí, je zabránění objevujících se ohrožení a minimalizace rizik. Další rozvoj a zdokonalování spolupráce záchranných služeb je nezbytné pro zajištění příslušné bezpečnosti na území česko-polského příhraničí.

Problematika obsažená v prioritní ose **Posilování dopravní dostupnosti, ochrana životního prostředí a prevence rizik** s ohledem na svůj charakter přímo či nepřímo ovlivňuje a podmiňuje ostatní prioritní osy Programu. Je provázána s prioritní osou **Zlepšení podmínek rozvoje podnikatelského prostředí** v oblasti zavádění obnovitelných zdrojů energií, odstraňování průmyslových znečištění a starých ekologických zátěží. Úsilí bude zaměřeno na prevenci ochrany životního prostředí předcházením environmentálních a technologických rizik. Podporuje rozvoj a praktické uplatnění inovací a šetrných technologií. Ve vazbě na

cestovní ruch reaguje na úsilí o vyvážené využívání přírodního potenciálu a krajiny (např. chráněná území).

Popis

V rámci prioritní osy bude podpora poskytována aktivitám zaměřeným na modernizaci a rozvoj infrastruktury celé příhraniční oblasti.

Podpora bude zaměřena na projekty přeshraničního charakteru, jejichž cílem je posílení dopravní dostupnosti příhraničního území modernizací a rozvojem dopravní infrastruktury regionálního a místního významu a usnadňováním a zlepšováním přístupu ke stávajícím dopravním sítím.

Podpořeny budou rovněž projekty spojené s rekonstrukcí a modernizací místních komunikací⁴ (doplňujících stávající silniční síť). S ohledem na přírodní podmínky území je také nezbytné zlepšit dostupnost odlehlých horských a těžce dostupných oblastí. Podpora bude poskytnuta i projektům zaměřeným na zlepšení technického stavu a bezpečnosti.

Podporovány budou projekty spojené s modernizací železniční infrastruktury, jejichž cílem je zlepšit bezpečnost, především modernizací železničních přejezdů, a také projekty týkající se modernizace památkové železniční infrastruktury a zvyšování dopravní dostupnosti oblastí pro rozvoj cestovního ruchu.

Dále budou podporovány projekty zlepšující přístup k dopravní síti a jiným poskytovaným dopravním službám (včetně telekomunikačních) a také přizpůsobující stávající technickou infrastrukturu na obou stranách hranice, s cílem její integrace a zajištění soudržnosti s řešeními uplatňovanými na druhé straně hranice. Dobře rozvinutá dopravní infrastruktura je důležitá rovněž z hlediska propagování cestovního ruchu v příhraničním území.

V rámci prioritní osy budou podporovány projekty přispívající ke zlepšení stavu dopravní obslužnosti nebo zaměřené na výstavbu integrovaných dopravních systémů, což podpoří rozvoj cestovního ruchu a zjednoduší dojíždění obyvatel do zaměstnání.

V této prioritní ose bude také možné spolufinancovat projekty zaměřené na přípravu plánů a dokumentace k realizaci společných aktivit.

Tato aktivita by měla zvýšit dopravní dostupnost příhraničního území, zlepšit mobilitu obyvatel, což by v důsledku mělo také zlepšit situaci na místních trzích práce. V důsledku realizovaných aktivit by mělo dojít ke zlepšení sociální a ekonomické situace příhraničního území a k oživení jeho rozvoje.

Společně se vstupem obou zemí do Schengenského prostoru, se změní funkce hraničních přechodů. V souladu s tím bude v rámci prioritní osy podpora poskytována projektům spojeným s adaptací hraniční infrastruktury pro nové potřeby a projektům zaměřeným na usnadnění volného pohybu osob a zboží.

Intervence v oblasti infrastrukturálních investic budou realizovány s úctou k přírodnímu prostředí a kulturnímu dědictví regionu.

⁴ V PR také včetně silnic ve vlastnictví Státních lesů.

Životní prostředí je významným bohatstvím tohoto území a zajištění jeho příslušné ochrany je velmi důležitým faktorem pro většinu socioekonomických aktivit, především pak pro rozvoj cestovního ruchu. Podporu v rámci této prioritní osy obdrží projekty příhraničního charakteru v oblasti rozvoje a modernizace infrastruktury týkající se životního prostředí, včetně aktivit spojených s monitorováním a reagováním na rizika vztahující se k životnímu prostředí.

Přes postupné zlepšování stavu této infrastruktury vyžaduje uvedená oblast další podporu příslušných aktivit. Finančně budou podpořeny především projekty příhraničního charakteru zejména v oblasti racionálního hospodaření s odpady (včetně jejich recyklace), zásobování vodou, čištění odpadních vod nebo využití obnovitelných zdrojů energie. Stejně důležité je podporovat aktivity týkající se budování systémů společné protipovodňové ochrany.

Zachování hodnotné krajiny a péče o přírodu je pro udržení atraktivity příhraničního území nezbytné. V souladu s tím budou podporovány projekty, umožňující především zachování biodiverzity tohoto území, podporování vodních ekosystémů, retenčních vodních systémů a aktivity zaměřené na prevenci výskytu ekologických škod. Důležitou podporovanou oblastí bude revitalizace lokálního významu včetně rekultivace. Podporu získají také projekty v oblasti zajištění ekologické stability příhraničního území (včetně ochrany půdy a ovzduší).

Respektovány budou oblasti ekologické soustavy NATURA 2000, které se nacházejí v příhraničním území. Projekty realizované v rámci prioritní osy musí být charakteristické pozitivním nebo neutrálním vlivem na tyto oblasti.

Cílem projektů realizovaných v rámci této prioritní osy je zabránit a předcházet nejen environmentálním, ale i technologickým rizikům. Budou propagovány aktivity umožňující monitorování a reagování na environmentální rizika. V rámci Programu může být podpora poskytnuta na odstraňování následků katastrof a jejich prevenci, ochranu před živelnými katastrofami, likvidaci ekologických škod.

Na území česko-polské příhraniční oblasti, bude podpora v rámci Programu poskytována na spolupráci záchranných služeb na obou stranách hranice. Podporovány budou projekty záchranných služeb a dalších institucí zaměřených na předcházení rizikům a případy výskytu krizových situací. Tato spolupráce je nezbytná mj. pro zlepšení bezpečnosti na komunikacích a také čelení rizikům, které mohou ovlivňovat životní prostředí. Podporováno bude vytvoření integrovaného záchranného systému v příhraničním území.

Bude také rozvíjeno environmentální vzdělávání a osvěta. Projekty v oblasti prevence environmentálních a technologických rizik a prevence škod realizované v rámci Programu umožní zlepšit životní podmínky obyvatel a zvýšit atraktivitu území pro investory a návštěvníky.

V rámci této prioritní osy bude podpora poskytnuta také projektům spojeným s využíváním a používáním ICT pro realizaci cílů prioritní osy.

Komentář ex-ante

Tato priorita bezprostředně svým obsahem odkazuje na směry podpory uvedené v CSG - Making Europe and its regions a more attractive place to invest and work. HT se domnívá, že priorita dostatečným způsobem reflektuje specifika česko-polského příhraničního regionu a dosažený stupeň socioekonomického rozvoje. Provázání dostupnosti (dopravní, resp. ICT) s ochranou a zlepšováním životního prostředí, která obsahuje i oblast environmentální infrastruktury a prevenci rizik, umožňuje soustředit podporu i na zmírňování, resp. odstraňování

negativního vlivu dopravy na životní prostředí a prosazování environmentálně šetrných technologií.

Oblast podpory

1.1 Posilování dopravní dostupnosti

Rozpracovává specifický cíl **Zlepšení stavu dopravní infrastruktury a dopravní obslužnosti v česko-polské příhraniční oblasti.**

- modernizace a rozvoj dopravní infrastruktury lokálního a regionálního významu v příhraničí (např. silnice, modernizace železniční infrastruktury s cílem zlepšit bezpečnost nebo zvětšit dopravní dostupnost území, adaptace hraniční infrastruktury pro nové účely)
- zlepšování dopravní obslužnosti příhraniční oblasti, budování integrovaných dopravních systémů (veřejná doprava apod.)

1.2 Ochrana životního prostředí

Rozpracovává specifický cíl **Zlepšení stavu a kvality životního prostředí v česko-polské příhraniční oblasti.**

- podpora rozvoje a modernizace environmentální infrastruktury (zásobování vodou, ČOV a kanalizace, nakládání s odpady, zásobování energiemi a podpora využívání obnovitelných zdrojů energií)
- péče o přírodu a krajinu (biodiverzita, revitalizace lokálního významu, trvalá péče a prevence ekologických škod, vodní ekosystémy, retence vody v území, ekologická stabilita)

1.3 Prevence rizik

Rozpracovává specifický cíl **Zlepšení bezpečnosti v česko-polské příhraniční oblasti.**

- podpora rozvoje záchranných služeb, předcházení environmentálním a technologickým rizikům, podpora aktivit spojených s monitoringem a řešením rizik životního prostředí (např. prevence, živly, povodně, prevence ekologických škod, environmentální vzdělávání a výchova) a výměna zkušeností

Příklady vhodných žadatelů:

- **Územní samosprávné celky na všech úrovních** (v PL - vojvodství, okresy, v ČR - kraje, obce a jejich sdružení)
- **Organizace zřizované nebo založené státem, kraji či obcemi** za účelem poskytování veřejných služeb
- **Nestátní neziskové organizace (dále NGO)**
- **Hospodářské komory**
- **Vysoké školy, jiné vzdělávací a výzkumné instituce**
- **Jiné organizace neziskového charakteru** (např. kulturní, vzdělávací a církevní instituce)

- **Euroregiony**

Žadatel může pocházet z oblasti mimo podporované území česko-polského příhraničí, má-li oprávnění v tomto území působit.

Číselné kódy intervencí dle Nařízení o ERDF:

Informační společnost

- 11 Informační a komunikační technologie (přístup, zabezpečení, interoperabilita, předcházení rizikům, výzkum, inovace, e-obsah, atd.)

Doprava

- 16 Železnice
- 23 Regionální/místní silnice
- 25 Městská doprava
- 26 Multimodální doprava
- 28 Inteligentní dopravní systémy

Energetika

- 39 Obnovitelné zdroje energie - vítr
- 40 Obnovitelné zdroje energie - solární
- 41 Obnovitelné zdroje energie - biomasa
- 42 Obnovitelné zdroje energie - vodní, geotermální a další
- 43 Energetická účinnost, kogenerace, hospodaření s energií

Ochrana životního prostředí a předcházení rizik

- 44 Hospodaření s domovním a průmyslovým odpadem
- 45 Hospodaření s pitnou vodou a její distribuce
- 46 Úprava užitkové vody
- 47 Kvalita ovzduší
- 48 Integrovaná prevence a kontrola znečištění
- 49 Zmírnění a adaptace na klimatické změny
- 51 Podpora biodiverzity a ochrana přírody (včetně programu NATURA 2000)
- 52 Podpora ekologicky šetrné městské dopravy
- 53 Prevence rizik (včetně zpracování a implementace plánů a aktivit s cílem předcházení přírodním a technologickým rizikům)
- 54 Ostatní aktivity pro ochranu životního prostředí a předcházení rizik

3.2.2 Prioritní osa II. Zlepšení podmínek pro rozvoj podnikatelského prostředí a cestovního ruchu

Hlavní cíl prioritní osy:

Hlavní cíl **Posílení ekonomického rozvoje česko-polské příhraniční oblasti** konkretizuje globální cíl v oblasti využití a rozvíjení stávajícího ekonomického potenciálu příhraničí a posilování jeho konkurenceschopnosti.

Specifické cíle prioritní osy:

Zvyšování konkurenceschopnosti podniků v česko-polské příhraniční oblasti.

Rozšíření nabídky cestovního ruchu v česko-polské příhraniční oblasti.

Zvyšování znalostí a dovedností obyvatel v česko-polské příhraniční oblasti.

Odůvodnění volby

Ekonomika tohoto území prošla zásadní restrukturalizací průmyslu a sociální proměnou společnosti. Ekonomický potenciál česko-polského příhraničního území disponuje velkými rozvojovými možnostmi, které jsou podpořeny rozvojem moderních odvětví.

Podpora podnikatelského prostředí zaměřená na vytváření podmínek pro rozvoj drobných, malých a středních podniků přispěje ke zvýšení konkurenceschopnosti tohoto území, bude ovlivňovat jeho atraktivitu a především v sektoru služeb umožní další nárůst zaměstnanosti.

Rozvoj MSP tak může přispět k tvorbě nových pracovních míst a zároveň zmírní vyskytující se problémy na trhu práce v příhraniční oblasti.

Cestovní ruch tradičně zaujímá významné místo v ekonomice příhraniční oblasti, a to s ohledem na mnohaleté tradice tohoto území, přírodní podmínky a také jeho zeměpisnou polohu. Cestovní ruch může být zejména pro česko-polskou příhraniční oblast významným faktorem stimulujícím hospodářský rozvoj a může přispívat ke zlepšení jeho rozvojových příležitostí.

Vytváření sítě přeshraničních vazeb (sítí spolupráce) v různých sektorech ekonomiky a také mezi podniky a výzkumnými institucemi přispívá k hospodářskému rozvoji tohoto území a zlepšuje jeho lokalizační atraktivitu.

Ve vazbě na **I. prioritní osu v oblasti ochrany životního prostředí** reaguje na úsilí o udržitelném využívání přírodního potenciálu a krajiny v oblasti cestovního ruchu. Dále přispívá k praktickému uplatnění environmentálních inovací a šetrných technologií, snižování energetické, surovinové a materiálové náročnosti, emisí a tvorby odpadů. Je úzce provázána s **podporou spolupráce místních společenství** v oblasti celoživotního učení a provázání nabídky trhu práce a vzdělávacího systému v příhraniční oblasti.

Popis

V rámci takto formulované prioritní osy bude podpora zaměřena na zlepšení podmínek pro rozvoj MSP fungujících v prostředí znalostní ekonomiky.

Cílem projektů přeshraničního charakteru bude podpora konkurenceschopnosti MSP a navazování trvalé přeshraniční spolupráce. Podpora může být poskytnuta na spolupráci institucí podporujících MSP, tj. např. hospodářských komor, svazů podnikatelů. Budou také realizovány projekty v oblasti poradenství při zakládání MSP a vstupu do podnikání. Počítá se s poskytováním odborných, konzultačních a poradenských služeb pro stávající firmy. Realizované aktivity se budou týkat rovněž zlepšení přístupu k informačním sítím a Internetu.

Projekty budou dále zaměřeny na vytvoření možnosti pro navázání kontaktů s partnerem na druhé straně hranice, např. pořádáním výstav, veletrhů, výměnou zkušeností, vytvořením společné platformy nebo pořádáním seminářů a školení pro MSP vztahujících se na možnosti rozvíjení spolupráce subjektů působících v příhraničním území. Spolupráce se bude také rozvíjet v oblasti obchodní výměny a společné propagace mimo podporované území (např. veletrhy).

Posilování MSP znamená také rozvíjení jejich inovačního potenciálu. V rámci intervencí bude podporována spolupráce v oblasti výzkumu a rozvoje, vzdělávání, inovací a v oblasti transferu technologií a know-how podporujících MSP. Kromě toho budou podporovány projekty zaměřené na usnadnění přístupu k informačním technologiím a jejich praktickému využívání. Inovační podniky jsou ty, které využívají a implementují inovace a mají k nim přístup. Síť propojení mezi sférou výzkumu a vývoje a podniků může posílit potenciál příhraniční oblasti. Proto bude podpora poskytována na vytváření sítí spolupracujících podniků a k nim komplementárních institucí.

V rámci prioritní osy bude podporována tvorba vazeb mezi podniky, vysokými školami a výzkumnými pracovišti, implementovanými s cílem uplatnění výsledků výzkumu a vývoje v praxi. Rozvoj spolupráce v oblasti výzkumu, vývoje a inovací podpořený společnými výzkumy v oblasti uplatnění moderních postupů a technologií v podnicích, tvorbou společných systémů a platform pro výměnu zkušeností v oblasti aplikovaného výzkumu, inovačních postupů a výrobků, společným vědeckým úsilím a rozvojem vzdělávacích systémů přispějí k posílení ekonomického potenciálu území.

S ohledem na nepříznivou situaci na trhu práce na obou stranách hranice, je nutné podporovat taková systémová řešení, která přispějí ke tvorbě nových pracovních míst a zmírnění problémů trhu práce. Zároveň je podstatná řádná koordinace zahajovaných aktivit a vypracování příslušných systémových řešení včetně výměny informací. V rámci prioritní osy bude propagována a rozvíjena spolupráce mezi institucemi trhu práce a subjekty tohoto trhu aktivitami zaměřenými na podporu osob vracejících se na trh práce a také zabraňování jevu sociálního vyloučení (například podpora přeshraničních sítí pro poskytování a výměnu informací o pracovních příležitostech na trhu práce v podporovaném území; budování info center a apod.). Na trhu práce plní podstatnou úlohu také aktivity v oblasti rovnosti šancí a zabraňování diskriminace.

Dále budou podporovány aktivity v oblasti rozvoje spolupráce ve vzdělávání, včetně přípravy na zaměstnání a realizaci celoživotního učení. Podporovány budou rovněž projekty v oblasti zvyšování jazykových znalostí, odborných kvalifikací a projekty v oblasti rekvalifikace. Zvláštní pozornost bude věnována vzdělávacím projektům napomáhajícím rozvoji informační společnosti.

Potenciál řešeného území přímo nabízí jeho efektivní využití v oblasti cestovního ruchu a rekreace. Potřeba podpory rozvoje CR v česko-polské příhraniční oblasti, včetně venkovské turistiky, je významná, protože je spojena se vznikem drobných, malých a středních podniků, kde mohou vznikat nová a stálá pracovní místa. Vytváří možnost pro dynamizaci rozvoje celého příhraničí. Cílem realizovaných projektů bude přilákat nové návštěvníky z oblastí mimo příhraničí. Je však důležité, aby rozvoj cestovního ruchu probíhal vyváženým způsobem a rozvíjel tak hodnoty příhraničí. Důležitá je totiž ochrana ŽP, kulturního dědictví a všech zdrojů, které jsou podstatným bohatstvím příhraničního území. Propagovány budou rovněž přírodní hodnoty, včetně oblastí, které patří do evropské soustavy NATURA 2000 a nacházejí se v příhraničí.

Podpora bude poskytnuta projektům zaměřeným na ochranu a obnovu stávajícího kulturního (např. propagace místního folklóru) a přírodního bohatství. Pozornost bude zaměřena i na rozvoj řemeslnických tradic, které v česko-polské příhraniční oblasti existují. Dále budou podpořeny projekty spojené s ochranou a obnovou památek a památkových objektů, včetně ochrany a obnovy sakrálních staveb, fortifikací, historických, urbanistických a technických souborů.

Podpořeny budou projekty týkající se infrastruktury cestovního ruchu spojené mj. s rozvojem turistických stezek a tras, cyklistických stezek a tras, hippostezek a hippotras, doprovodné infrastruktury CR a dalšího vybavení pro volnočasové aktivity. Tímto způsobem bude rozšířena nabídka CR, kterou zároveň využijí i obyvatelé příhraničního území.

Dále budou realizovány projekty spojené s rozvojem služeb CR, výstavbou a vybavením souvisejících objektů a s vytvořením a podporováním činnosti turistických informačních center. Podporovány budou aktivity koordinující jednotlivé činnosti v CR, zejména činnosti tzv. organizací cestovního ruchu (destinačních společností).

Podpora bude poskytnuta i projektům spojeným s propagací přírodních hodnot a kulturního dědictví regionu a nových produktů CR v česko-polské příhraniční oblasti. V rámci prioritní osy je možná propagace příhraniční oblasti i mimo podporované území.

Podpora rozvoje přeshraničního CR umožní lepší využití stávajícího potenciálu na obou stranách hranice. Propagování hodnot kulturního dědictví a přírodního bohatství rozvíjením aktivit přeshraničního charakteru je důležité z hlediska posílení kulturní identity obyvatel regionu, podporuje rozvoj cestovního ruchu a přispívá k integraci společnosti.

V rámci prioritní osy bude podpora poskytnuta také projektům spojeným s využíváním a používáním ICT pro realizaci cílů prioritní osy a s rozvojem informačních a navigačních systémů k atraktivitám CR.

Komentář ex-ante

Zpracovatel zaostřil obsah priority na systémové změny podnikatelského prostředí, na posilování konkurenceschopnosti podnikatelských subjektů a rozvoj inovačního potenciálu v území. Na základě dobrých zkušeností ze stávajícího programovacího období je významná pozornost věnována rozvoji udržitelného cestovního ruchu prostřednictvím rozvoje atraktorů cestovního ruchu, rozšiřováním nabídky a zvyšováním kvality nabízených služeb. Klíčovým faktorem ovlivňujícím celkový rozvoj území a zvyšování zaměstnanosti je rozvoj lidských zdrojů, především zvyšování kvalifikace a vzdělání s ohledem na současné a budoucí požadavky trhu práce. Podpora je zaměřena na integraci přeshraničního trhu práce.

HT se domnívá, že navržená strategie v této oblasti odpovídá potřebám území a je kompatibilní s dalšími programy realizovanými v příhraničním regionu v rámci cíle Konvergence. HT se domnívá, že znění priority odpovídá cílům uvedeným v CSG – směry „Improving Knowledge and Innovation for Growth” a „More and better Jobs”. V oblasti cestovního ruchu prioritou reaguje na „Territorial Cohesion and Cooperation”.

Oblast podpory

2.1 Rozvoj podnikatelského prostředí

Rozpracovává specifický cíl **Zvyšování konkurenceschopnosti podniků v česko-polské příhraniční oblasti**.

- posilování konkurenceschopnosti MSP, rozvoj informačních a komunikačních technologií a návazných služeb, spolupráce hospodářských komor, podnikatelských svazů, spolupráce v oblasti poradenství při zakládání podniků a poskytování průběžného poradenství pro existující firmy, marketingu, propagace, podpora přeshraniční obchodní výměny, společná propagace, posilování inovačního potenciálu

- propagace a rozvíjení spolupráce mezi subjekty trhu práce (včetně podpory osob vracejících se na trh práce, předcházení jevu sociálního vyloučení) a rovnost příležitostí na trhu práce, koordinovaná opatření na trhu práce (systémové změny, odstraňování diskriminace)
- spolupráce v oblasti výzkumu a vývoje, vzdělávání, inovací a v oblasti transferu know – how technologií podporujících malé a střední podniky (sítě a klastry, vazby na vysoké školy a výzkumná pracoviště)

2.2 Podpora rozvoje cestovního ruchu

Rozpracovává specifický cíl **Rozšíření nabídky cestovního ruchu v česko-polské příhraniční oblasti.**

- ochrana a obnova kulturního a přírodního bohatství, řemeslných tradic, ochrana a obnova památek včetně sakrálních staveb, opevnění, historických urbanistických a technických komplexů, turistických stezek a tras, cyklistických stezek a tras, hippostezek a hippotras, další doprovodné infrastruktury CR a další zlepšení vybavenosti pro volnočasové aktivity
- podpora rozvoje služeb cestovního ruchu (např. výstavba a vybavení vhodných objektů pro poskytování služeb v cestovním ruchu, zřizování a činnost turistických informačních center, činnost organizací CR, tvorba nových produktů cestovního ruchu a jejich propagace, propagace přírodních hodnot a kulturního dědictví včetně možnosti propagace mimo podporované území, zavádění a využívání ICT v CR, rozvoj informačních a navigačních systémů v CR, podpora destinačního managementu)

2.3 Podpora spolupráce v oblasti vzdělávání

Rozpracovává specifický cíl **Zvyšování znalostí a dovedností obyvatel v česko-polské příhraniční oblasti.**

- podpora spolupráce v oblasti vzdělávání, v přípravě na zaměstnání a celoživotním učení (včetně zlepšení jazykových a odborných kompetencí, zvyšování kvalifikací a dovedností)

Příklady vhodných žadatelů:

- **Územní samosprávné celky na všech úrovních** (v PL - vojvodství, okresy, v ČR - kraje, obce a jejich svazky)
- **Organizace zřizované nebo založené státem, kraji či obcemi** za účelem poskytování veřejných služeb
- **Nestátní neziskové organizace (NGO)**
- **Hospodářské komory**
- **Vysoké školy, jiné vzdělávací a výzkumné instituce**
- **Jiné organizace neziskového charakteru** (např. kulturní, vzdělávací a církevní instituce)
- **Euroregiony**

Žadatel může pocházet z oblasti mimo podporované území česko-polského příhraničí, má-li oprávnění v tomto území působit.

Číselné kódy intervencí dle Nařízení o ERDF:

Výzkum a rozvoj technologií (V+RT), inovace a podnikání

- 03 Přenos technologií a zlepšení sítí spolupráce mezi MSP navzájem a mezi MSP a dalšími podniky a institucemi terciárního vzdělávání, regionálními orgány, výzkumnými středisky a vědeckými a technologickými centry (vědecké a technologické parky, atd.)
- 04 Podpora výzkumu a technologického vývoje (dále V&V), zejména v MSP (včetně přístup k službám V&V ve výzkumných střediscích)
- 05 Zvýhodněná podpora služeb firmám a skupinám firem
- 06 Podpora MSP při prosazování výrobků a výrobních postupů šetrných k ŽP (zavádění účinných environmentálních systémů řízení, přijímání a využívání technologií bránících znečištění ŽP a zavádění čistých technologií do výroby firmy.
- 09 Ostatní opatření stimulující výzkum, inovace a podnikavost v MSP

Informační společnost

- 11 Informační a komunikační technologie (přístup, zabezpečení, interoperabilita, předcházení rizikům, výzkum, inovace, e-obchod, atd.)
- 14 Služby a aplikace pro MSP (e-obchod, vzdělávání a odborná příprava, vytváření sítí, atd.)
- 15 Ostatní opatření pro MSP na zlepšení přístupu k ICT a jeho efektivnímu využití

Doprava

- 24 Cyklostezky

Cestovní ruch

- 55 Podpora zachování přírodního bohatství
- 56 Ochrana a rozvoj přírodního dědictví
- 57 Další podpora pro zlepšení služeb CR

Kultura

- 58 Ochrana a udržení kulturního dědictví
- 59 Rozvoj kulturní infrastruktury
- 60 Další podpora zlepšení kulturních služeb

Městská a venkovská regenerace

- 61 Integrované projekty pro obnovu městských a venkovských oblastí

Zvýšení adaptability zaměstnanců a podniků

- 62 Vytváření systémů a strategií celoživotního učení v podnicích; odborná příprava a služby pro zaměstnance pro zvýšení jejich adaptability ke změnám, podpora podnikání a inovací
- 64 Rozvoj specifických služeb pro zaměstnanost, odbornou přípravu a podporu související s restrukturalizací sektorů a podniků a rozvoj systémů na předvídání ekonomických změn a budoucích požadavků v oblasti zaměstnanosti a dovedností

Zlepšování přístupů k zaměstnanosti a její udržitelnosti

- 66 Implementace aktivních a preventivních opatření na trhu práce
- 67 Opatření na podporu aktivního stárnutí a prodloužování pracovního života
- 68 Podpora individuálního zaměstnávání a zakládání vlastních firem
- 69 Opatření na zlepšení přístupu k zaměstnání a ke zvýšení udržitelné zaměstnanosti žen

a udržitelného postupu žen v zaměstnání s cílem snížení segregace podle pohlaví na trhu práce a sladění pracovního a soukromého života, např. usnadnění přístupu k péči o děti a péči o závislé osoby

Podpora pro sociální začlenění znevýhodněných skupin

- 71 Cesty k integraci a znovuzapojení znevýhodněných osob na trhu práce, boj proti diskriminaci v přístupu na trh práce a v profesním postupu, podpora kladného přístupu k rozmanitosti na pracovišti

Rozvoj lidského potenciálu

- 72 Navrhování, zavádění a provádění reforem systémů vzdělávání a odborné přípravy s cílem rozvíjet zaměstnanost, zvyšování významu základního a odborného vzdělávání a odborné přípravy na trhu práce a neustálé zlepšování dovedností vzdělávacích pracovníků s ohledem na inovace a znalostní ekonomiku
- 73 Opatření na zvýšení celoživotní účasti na vzdělávání a odborné přípravě, mimo jiné prostřednictvím opatření zaměřených na snížení počtu osob s nedokončeným vzděláním, segregace podle pohlaví a zvyšování dostupnosti a kvality základního odborného a terciárního vzdělávání a odborné přípravy
- 74 Rozvoj lidského potenciálu v oblasti výzkumu a inovací, především prostřednictvím postgraduálního studia a odborné přípravy výzkumných pracovníků a spolupráce sítě mezi univerzitami, výzkumnými středisky a podniky

3.2.3 Prioritní osa III. Podpora spolupráce místních společenství

Hlavní cíl prioritní osy:

Hlavní cíl **Rozvoj partnerské spolupráce místních komunit a institucí česko-polské příhraniční oblasti** konkretizuje globální cíl v oblasti zaměřené na kvalitu společenského života obyvatel, prohlubování jejich identifikace se zdejšími územími. Cílem je podpora přeshraniční spolupráce v oblasti rozvoje mezilidských vztahů, společenských, kulturních a volnočasových aktivit a spolupráce orgánů veřejné správy a organizací poskytujících veřejné služby.

Specifické cíle prioritní osy

Posilování přeshraničních vazeb institucí poskytujících veřejné služby.

Posilování přeshraničních vazeb obyvatelstva.

Stimulace rozvoje místního společenství prostřednictvím podpory aktivit lokálních aktérů - Fond mikroprojektů.

Odůvodnění volby

Společnosti žijící v česko-polském příhraničním území jsou spojeny kulturními a historickými vazbami. I přes stávající rozvoj spolupráce v tomto území, kterou aktivizují euroregiony, je nadále důležité odbourávání kulturních, psychologických nebo jazykových bariér.

Důležitá je tvorba nových vazeb podporováním přeshraniční spolupráce mezi různými subjekty, jejichž důsledkem bude další integrace. Tyto aktivity přispějí k posílení pocitu identity obyvatel území, vzájemnému pochopení a překonávání stále existujících bariér.

Rozvoj spolupráce na mnoha úrovních, včetně kulturní spolupráce, umožní rozšířit vědomosti o regionu, mj. jeho kulturní diferencovanosti, jazykových, ekonomických odlišnostech, což přispěje k užším vazbám mezi společnostmi na obou stranách hranice a povede k jejich další integraci. Zintenzívnění spolupráce přispěje i k řešení společných problémů. Důležitá je rovněž spolupráce veřejných institucí, především územních samospráv, při poskytování veřejných služeb a rozvoji území jakož i šíření dobrých zkušeností.

Nezastupitelným nástrojem, který stimuluje zapojení místních aktérů a posiluje tak místní zodpovědnost za rozvoj území má tzv. Fond mikroprojektů, tj. nejmenších projektů v Programu, které jsou realizovány v rámci podporovaného území a s využitím struktur jednotlivých euroregionů.

V souladu s realizovanými aktivitami v příhraničním území je důležité podporovat trvalou spolupráci subjektů poskytujících služby ve veřejném zájmu a také zlepšit již stávající spolupráci pro účely realizace mj. společných programů a postupů.

Realizace **Prioritní osy III. Podpora spolupráce místních společenství** je úzce provázána s prioritní osou **Zlepšení podmínek pro rozvoj podnikatelského prostředí a cestovního ruchu**, a to zejména ve smyslu provázání nabídky vzdělávání s požadavky trhu práce. Napomáhá rozvoji a zavádění inovací a vývoje do praxe. Ve vazbě na prioritní osu **Posilování dopravní dostupnosti, ochrana životního prostředí a prevence rizik** podporuje aktivity spojené s environmentálním vzděláváním, ekologickou výchovou a osvětou.

Popis

Součástí podpory v rámci prioritní osy bude proto vytváření sítí spolupracujících územních samospráv a jimi zřízených subjektů poskytujících veřejné služby, včetně institucí poskytujících statky a služby ve veřejném zájmu v oblasti výměny informací, zkušeností nebo prostřednictvím vytváření rámcových, programových dokumentů pro rozvíjení tohoto druhu spolupráce. Propagována bude také přeshraniční spolupráce v oblasti přípravy, implementace a využití komunikačních a informačních technologií, realizace „společných koncepcí“ v jednotlivých oblastech, mj. za účelem zpracování společných plánů a strategií.

Pozornost se zaměří na přeshraniční spolupráci škol, zvláště vysokých škol, a veřejných vzdělávacích zařízení. Budou podporovány aktivity zaměřené na navazování kontaktů a posilování dosavadní spolupráce, výměnu studentů a vědeckých a pedagogických pracovníků. Budou pořádány konference a vědecká sympózia.

Podpora bude zaměřena rovněž na realizaci infrastrukturních projektů týkajících se modernizace škol a jiných vzdělávacích a kulturních zařízení, které jsou nezbytné pro realizaci spolupráce místních společenství. V rámci prioritní osy budou podporovány jen takové projekty, jejichž výsledkem bude navázání úzké a trvalé spolupráce společností žijících v příhraničních oblastech. Tímto způsobem budou vytvářeny sítě spolupráce v rámci česko-polského příhraničního území, které budou také posilovat jeho ekonomicko-sociální rozvoj.

V rámci této prioritní osy získají podporu projekty zaměřené na rozvoj společenských, kulturních a volnočasových aktivit místních komunit na obou stranách hranice. Podpora bude poskytována společným kulturním projektům a projektům místních společenství, včetně společných kulturních a společenských akcí, výstav a také dalších aktivit, včetně osvětových, zaměřených na propagaci a udržování společných tradic příhraničního území. Budou

vytvářeny podmínky pro usnadnění vzájemných kontaktů příhraničních společenství. Podpora bude zaměřena na spolupráci zájmových organizací, mládežnických organizací, výměnu mládeže.

Zlepšení kontaktů přispěje k prohloubení vztahů mezi společenstvími na obou stranách hranice.

Fond mikroprojektů

Specifickým nástrojem, který bude využíván, je poskytování podpory prostřednictvím tzv. Fondu mikroprojektů. Hlavním cílem Fondu je rozvíjet a podporovat rozvoj spolupráce mezi komunitami na obou stranách hranice, se zaměřením na společné zlepšování kulturních, sociálních a ekonomických vztahů. Podpora místních iniciativ může napomoci posílit endogenní faktory rozvoje území, stimulovat schopnost místních aktérů popsat rozvojové potřeby a reflektovat je prostřednictvím lepšího formulování rozvojových projektů, včetně posilování kapacity pro tvorbu větších projektů přeshraniční spolupráce.

Fond mikroprojektů představuje pružný nástroj pro realizaci nejmenších projektů Programu, je zaměřený na malé neinvestiční případně i drobné investiční projekty. Specifický mechanismus realizace Fondu mikroprojektů předpokládá podporu projektů od 2 000 EUR do maximálně 30 000 EUR, při celkových nákladech projektu do 60 000 EUR.

Fond mikroprojektů je nástrojem, který využívají euroregiony pro podporu projektů lokálního významu s přeshraničním dopadem. Tento Fond nahrazuje Fond malých projektů, který byl doposud úspěšně využíván.

Podporované území Fondu mikroprojektů je totožné s podporovaným územím OPPS ČR-PR, které bude pro účely Fondu mikroprojektů rozděleno na 6 účelových regionů: Nisa - Nysa, Glacensis – Glacensis, Praděd – Pradziad, Silesia – Silesia, Těšínské Slezsko – Śląsk Cieszyński, Beskydy – Beskydy. V každém takovém účelovém regionu působí Správce a Administrátor Fondu mikroprojektů zajišťující zde jejich realizaci. Podrobnosti týkající se implementace Fondu mikroprojektů jsou uvedeny v dalších dokumentech.

Ze zástupců daného účelového regionu, především představitelů euroregionů a sociálních partnerů je vytvořen bilaterální Euroregionální řídicí výbor, ve kterém je shodný počet českých a polských členů. Výběr projektů v rámci Fondu mikroprojektů v každém regionu probíhá na základě schváleného Jednacího řádu daného Euroregionálního řídicího výboru. Projekty z Fondu mikroprojektů jsou zadávány do monitorovacího systému MONIT.

Fond mikroprojektů je zejména určen pro projekty z 3. prioritní osy Programu, může být ale také využit pro předkládání projektů z 1. a 2. prioritní osy.

V rámci prioritní osy bude podpora poskytnutována také projektům spojeným s využíváním a používáním ICT pro realizaci cílů prioritní osy.

Komentář ex-ante

HT se domnívá, že z věcného hlediska vymezení priority odpovídá potřebám spolupráce na úrovni místních komunit a posilování dostupnosti služeb. Jedná se o bezprostřední přeshraniční spolupráci mezi obcemi, neziskovými organizacemi (zájmovými sdruženími) i občany, která naváže a prohloubí spolupráci, rozvíjenou již v tomto období, napomůže prohloubení pocitu identity s územím a sounáležitosti místních komunit. Tyto aktivity ve

svém důsledku mají bezprostřední vliv na život obyvatel a kvalitu jejich soužití a napomáhají úspěšné realizaci prvních dvou priorit.

HT chápe, že aktivity podporované prostřednictvím této priority mají především nehmotnou povahu, případné intervence materiální povahy mají bezprostřední podpůrný charakter.

Oblast podpory

3.1 Územní spolupráce veřejných institucí

Rozpracovává specifický cíl **Posilování přeshraničních vazeb institucí poskytujících veřejné služby**.

- podpora systémové a programové spolupráce (např. spolupráce územních samospráv, jimi zřízených organizací, NGO a subjektů poskytujících veřejné služby, přeshraniční spolupráce při rozvoji území, společné rozvojové koncepce)
- podpora infrastrukturálních projektů, týkajících se modernizace vzdělávacích, společenských a kulturních zařízení, nezbytných pro realizaci spolupráce místních společenství, přeshraniční spolupráce škol, mládežnických organizací, výměny mládeže

3.2 Podpora společenských, kulturních a volnočasových aktivit

Rozpracovává specifický cíl **Posilování přeshraničních vazeb obyvatelstva**.

- podpora společných kulturních a společenských projektů (živá kultura, výstavy, volnočasové aktivity, společné akce pro obyvatele v pohraničí, obnova tradic)

3.3 Fond mikroprojektů

Rozpracovává specifický cíl **Stimulace rozvoje místního společenství prostřednictvím podpory aktivit lokálních aktérů - Fond mikroprojektů**

- posilování přeshraničních vazeb obyvatel a institucí poskytujících veřejné statky a služby realizací nejmenších projektů Programu

Příklady vhodných žadatelů :

- **Územní samosprávné celky na všech úrovních** (v PL - vojvodství, okresy, v ČR - kraje, obce a jejich sdružení)
- **Organizace zřizované nebo založené státem, kraji či obcemi** za účelem poskytování veřejných služeb
- **Nestátní neziskové organizace (NGO)**
- **Hospodářské komory**
- **Organizace ve vlastnictví státu** založené za účelem poskytování veřejných služeb a oprávněná jednat v oblasti Programu
- **Jiné organizace neziskového charakteru** (např. kulturní, vzdělávací a církevní instituce, zájmová a jiná sdružení)
- **Euroregiony**

Žadatel může pocházet z oblasti mimo podporované území česko-polského příhraničí, má-li oprávnění v této oblasti působit.

Číselné kódy intervencí dle Nařízení o ERDF:

Informační společnost

- 13 Služby a aplikace pro občany (e-zdraví, e-vláda, e-learning, e-začlenění, atd.)

Kultura

- 59 Rozvoj kulturní infrastruktury
60 Další podpora zlepšení kulturních služeb

Investice do sociální infrastruktury

- 75 Vzdělávací infrastruktura
79 Další sociální infrastruktura

Mobilizace k reformám v oblasti zaměstnanosti a sociálního vyloučení

- 80 Podpora partnerství, smluv a iniciativ prostřednictvím vytváření sítí relevantních aktérů

Posilování institucionálních schopností na národní, regionální a lokální úrovni

- 81 Mechanismy pro zdokonalování dobrých koncepcí, dopadů a hodnocení politik a programů na národní, regionální a místní úrovni, vytváření kapacit pro realizaci politik a programu

3.2.4 Prioritní osa IV. Technická pomoc

Hlavní cíl prioritní osy:

Hlavní cíl prioritní osy **Podpora efektivní realizace Programu** je podmínkou pro dosažení ostatních prioritních os Programu prostřednictvím zajištění kvalitního řízení, implementace a využití prostředků ERDF.

Specifické cíle prioritní osy

Zajištění účinného řízení a implementace Programu,

Podpora propagačních a informačních aktivit týkajících se Programu.

Odůvodnění volby

Získání a využití prostředků Společenství v rámci Programu je podmíněno vytvořením a udržením konzultačních a informačních institucí a také subjektů zapojených do hodnocení, certifikace, kontroly, monitoringu a finančních toků týkajících se projektů. Kvalitní realizace Programu vyžaduje realizaci aktivit pro přípravu příslušného řídicího a implementačního systému. Zároveň je nezbytná pomoc pro instituce zodpovědné za průběh těchto postupů prostřednictvím technické podpory. Dále je nezbytné zajištění efektivního systému v oblasti propagace a informovanosti týkajících se Programu.

Podpora poskytována v rámci prioritní osy Technická pomoc (dále TA) by měla přispět k dosažení jednotlivých cílů prioritních os Programu. Realizace projektů v rámci této prioritní osy by měla posílit absorpční potenciál a ovlivnit efektivnější využití prostředků ERDF.

Popis

V rámci této prioritní osy je možné vyčlenit dvě oblasti podpory. Cílem projektů podporovaných v rámci prioritní osy bude v souladu s čl. 45-46 Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999 (dále Obecné nařízení):

Kvalitní: příprava, řízení, implementace, certifikace, monitoring a kontrola.

Efektivní: informace, propagace a hodnocení Programu.

Podpora bude věnována přípravě a hodnocení projektu, zpracování posudků a dalších podkladů, zpracování evaluace, přípravě programových dokumentů, technické dokumentace a také dalších dokumentů nezbytných pro Program a na podporu expertů. Zvláštní pozornost bude věnována posilování absorpční kapacity na straně žadatelů. Stejně důležité budou projekty, které mají přispět rozvíjení pracovníků. Podpořeny budou i další projekty zaměřené na zvýšení kvality fungování institucí zapojených do procesu řízení a implementace Programu, včetně poskytování technické podpory, což zaručí jejich administrativní kvalitu.

Především se projekty týkají podpory aktivit Programu realizovaných Společným technickým sekretariátem (viz. 5. kapitola), a dalšími subjekty/institucemi zapojenými do řízení a implementace Programu.

V rámci druhé oblasti podpory v rámci prioritní osy budou projekty zaměřené na propagaci a informace o Programu týkající se společných aktivit a významu Společenství pro rozvoj česko-polské příhraniční spolupráce.

Předpokládá se realizace širokého spektra projektů. Podpora bude poskytována propagaci Programu a jeho výsledků. Bude se týkat především poskytování informací potenciálním příjemcům o možnostech obdržení podpory v rámci Programu, poskytování konzultací žadatelům, propagování příkladů „dobré praxe“. Nedílnou součástí budou také informační aktivity v oblasti řízení, monitorování a evaluace Programu. Dále budou realizovány projekty zaměřené na zajištění příslušného toku informací mezi institucemi a subjekty zapojenými do procesu řízení a implementace Programu.

V rámci prioritní osy budou realizovány další propagační a informační aktivity. Budou pořádány např. školení, semináře, konference zaměřené na zvýšení informovanosti o Programu a jeho cílech. Informace týkající se Programu budou zveřejňovány mj. prostřednictvím televize, rozhlasu, tisku, internetových stránek, brožur, letáků atd.

Projekty budou zaměřeny na potenciální žadatele, příjemce a veřejnost s cílem zvýšení míry informovanosti o Programu.

Oblast podpory

4.1 Příprava, implementace, monitorování a kontrola

Rozpracovává specifický cíl **Zajištění úspěšného řízení a implementace Programu:**

- fungování JTS Programu a jeho náklady,
- technická podpora pro instituce zapojené do řízení a implementace Programu,

- obsluha a přizpůsobení požadavkům programovacího období 2007-2013 systému pro zpracovávání projektových žádostí ELZA a systému MONIT – informačního systému pro sběr dat a informací o průběhu Programu,
- příprava analýz, průzkumů, evaluací, posudků nezbytných pro realizaci Programu a příprava zpráv pro EK
- zajištění poradenství expertů,
- další projekty v oblasti řízení a implementace Programu spojené s hodnocením projektů, prováděním kontrol, organizací práce a zasedání Monitorovacího výboru (dále MV).

4.2 Hodnocení a studie, propagace a komunikace

Rozpracovává specifický cíl **Podpora propagačních a informačních aktivit týkajících se Programu:**

- podpora informačních a propagačních aktivit např. zveřejňováním informací o Programu přeshraniční spolupráce, průběhu implementace (internetové stránky obsahující základní programové dokumenty, aktuální informace o realizaci Programu, prezentace modelových a pilotních projektů, kontakt se sdělovacími prostředky atd.), poskytováním nezbytných informací a podpory žadatelům,
- pořádání školení/seminářů pro potenciální žadatele ze všech podporovaných oblastí v rámci Programu, informační setkání/konference týkající se Programu a jeho výsledků a další projekty spojené s propagací Programu,
- informační aktivity v oblasti řízení, monitorování, hodnocení Programu,
- distribuce informačních materiálů týkajících se Programu a projektů realizovaných v jeho rámci (např. brožury, bulletiny, letáky, CD), směrnic pro žadatele a příjemce Programu.

Vhodní žadatelé :

- **Řídicí orgán**
- **Národní orgán**
- **Společný technický sekretariát**
- **Zprostředkující subjekty (kraje – krajské úřady, vojvodství – maršálkovské úřady)**
- **Subjekty provádějící kontrolu prvního stupně**
- **Euroregiony**
- **Další organizace** zapojené do řízení a implementace Programu

Číselné kódy intervencí dle Nařízení o ERDF:

Technická pomoc

- 85 Příprava, implementace, monitoring a kontrola
- 86 Evaluace, studie, informace a komunikace

Projekty realizované v rámci této prioritní osy budou podporovat realizaci Programu.

3.3 Soulad Programu s národními politikami a politikami společenství

3.3.1 Soulad s národními politikami

V rámci Programu na období 2007-2013 budou realizované projekty doplňovat aktivity implementované v rámci jiných národních programů⁵.

V letech 2007-2013 budou v rámci programu rozvoje česko-polského příhraničí podporovány pouze projekty společné, zahrnující příjemce, kteří spolupracují a pochází ze dvou zemí. To znamená, že projekt bude připravován společně s partnerem na druhé straně hranice, který se bude také podílet na jeho realizaci. Každý projekt bude mít Vedoucího partnera (Lead partnera, dále LP) v souladu s čl. 20 Nařízení o ERDF.

Program, cíle a prioritní osy česko-polské přeshraniční spolupráce jsou v souladu se strategickými programovými dokumenty. Týká se to především následujících dokumentů:

- *Národní rozvojový plán ČR pro období 2007-2013 (návrh)*⁶,
- *Národní strategický referenční rámec ČR 2007-2013*⁷
- *Národní strategický referenční rámec PR 2007-2013 (dále NSRR PR) podporující hospodářský růst a zaměstnanost*⁸.
- *Regionální operační programy (návrhy) těch krajů a vojvodství, ve kterých se nacházejí subregiony podporované v rámci OPPS ČR-PR 2007-2013.*

Projekty podporované v rámci Programu budou doplňovat projekty realizované národními operačními programy (s výjimkou OP Rozvoj východního Polska)⁹. Program je v souladu s rozvojovými strategiemi krajů a vojvodství, které se nachází v podporovaném území Programu.

Bude také zajištěna komplementarita mezi operačními programy spolufinancovanými prostřednictvím Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova^{10,11} a aktivitami spolufinancovanými z prostředků ERDF vztahujícími se k územní spolupráci. Bude zajištěna koordinace mezi podporami pocházejícími z různých fondů. Projekty podporované v rámci Programu budou v souladu s českými, polskými a evropskými zákonnými normami, respektujícími především následující podmínky:

⁵ V souladu s čl. 8 Obecného nařízení

⁶ Národní rozvojový plán 2007-2013, Praha, únor 2006.

⁷ Návrh Národního strategického referenčního rámce ČR 2007-2013, Praha, červen 2006;

⁸ Národní strategický referenční rámec 2007-2013 podporující hospodářský růst a zaměstnanost. Dokument přijatý vládou PR dne 1. srpna 2006.

⁹ Plánované Operační programy (OP) na období 2007-2013, které mají věcný a územní vztah k OPPS ČR-PR:

- v České republice: Regionální operační programy – Severovýchod, Střední Morava a Moravskoslezsko, OP Podnikání a inovace, OP Výzkum, vývoj, inovace, OP Lidské zdroje a zaměstnanost, OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, OP Životní prostředí, OP Doprava, Integrovaný operační program,

- v Polsku: Regionální operační programy – Dolnoslezského, Opolského a Slezského vojvodství, OP Infrastruktura a životní prostředí, OP Lidské zdroje, OP Inovační ekonomika.

¹⁰ Proposal for a Council Decision on Community strategic guidelines for Rural Development (Programming Period 2007-2013), Brussels, 5.7.2005, COM (2005) 304 final.

¹¹ Nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 ze dne 20. září 2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV). Úř.s.b.EU L 277/1 ze dne 21. října 2005

Investiční projekty ucházející se v rámci Programu o finanční podporu z ERDF musí naplňovat požadavky ochrany životního prostředí, a také musí být zohledněn vliv projektované aktivity na oblasti NATURA 2000.

Projekty, které mají negativní vliv na životní prostředí, nemohou být v rámci Programu podpořeny.

Dále musí být zajištěno, že žádné výdaje vynaložené v souladu s realizací projektu nebyly a nebudou současně podpořeny z jiných programů financovaných Evropskou unií.

Finančně podpořené projekty budou v souladu s pravidly veřejné podpory.¹² Podpora poskytovaná příjemcům bude v souladu s nařízeními týkajícími se státní podpory. Nebudou podporovány komerční projekty. V rámci Programu nebudou realizovány aktivity porušující pravidla ochrany hospodářské soutěže.¹³

3.3.2 Soulad s politikami Společenství

V OPPS ČR - PR jsou zohledněna ustanovení základních strategických a programových dokumentů EU, především v oblasti definování cílů a rozsahu prioritních os.

V souladu s ustanoveními čl. 9 (bod 2) Obecného nařízení, bude v rámci Programu zajištěna soudržnost podpory získávané z ERDF s opatřeními, politikami a prioritami ES.

Aktivity, které budou podporovány v rámci tohoto Programu, budou v souladu s politikami ES a strategickými dokumenty, včetně Lisabonské strategie.

Během summitu Evropské rady v Lisabonu v březnu 2000 byla přijata Lisabonská strategie, kde je zdůrazněna nezbytnost učinit EU „nejvíce konkurenceschopnou a dynamickou znalostní ekonomikou světa, která bude schopná dosáhnout udržitelného ekonomického rozvoje s vyšším počtem a lepší kvalitou pracovních míst a současně vyšší sociální soudržností.“ Rozsah této strategie, která je socioekonomickým programem, byl rozšířen o dohody učiněné na summitu v Göteborgu, na jejichž základě se udržitelný hospodářský rozvoj stal nedílnou součástí. S ohledem na neuspokojující výsledky Lisabonské strategie bylo navrženo její zlepšení (ve Zprávě na jarním summitu Evropské rady¹⁴) a byl přijat tzv. Lisabonský akční program, prezentovaný v dokumentu „Společné aktivity pro hospodářský růst a zaměstnanost. Nový začátek Lisabonské strategie“.

K realizaci lisabonských cílů má přispět politika soudržnosti. V dokumentu: Politika soudržnosti podporující hospodářský růst a zaměstnanost; Strategické obecné zásady Společenství (dále SOZS) pro období 2007-2013¹⁵, byly definovány následující priority ES:

¹² V zákoně ze dne 29. ledna 2004 (sb. zák. č. 19, pol. 177 ze dne 9. února 2004) o veřejných zakázkách (Prawo zamówień publicznych), jsou obsaženy úpravy týkající se realizace veřejných zakázek pro projekty, na které se vztahuje tento postup (s ohledu na jejich hodnotu). Při poskytování veřejných zakázek musí řízení probíhat v souladu s výše uvedeným zákonem. V českém právním systému upravuje tuto problematiku zákon č. 40/2004 Sb., o veřejných zakázkách.

¹³ Pravidla hospodářské soutěže v polské legislativě upravuje zákon ze dne 15. prosince 2000 o ochraně hospodářské soutěže a spotřebitelů (sb. zák. 2005, č. 244, pol. 2080), v české legislativě jde o zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, v platném znění

¹⁴ Zpráva na jarním summitu Evropské rady: Společné aktivity pro hospodářský růst a zaměstnanost. Nový začátek lisabonské strategie. COM (2005)24, Brusel, dne 2. února 2005

¹⁵ Návrh nařízení Rady o strategických směrnících soudržnosti Společenství – obecný přístup, 2007-2013, Komise Evropských Společenství, KOM (2006)386 – konečná verze, Brusel, dne 13. července 2006.

- zvýšit atraktivitu Evropy a jejích regionů s ohledem na investice a zaměstnanost,
- zlepšení úrovně vědy a inovativnosti ve prospěch hospodářského růstu,
- zvýšení počtu i zlepšení úrovně pracovních míst.

Program přispívá k dosažení priorit aktualizované Lisabonské strategie a SOZS.

Je nutno poukázat, že v rámci Programu získávají podporu jen ty projekty, které jsou v souladu s příslušnými ustanoveními Nařízení o ERDF, tj. s cílem a rozsahem podpory v rámci tohoto fondu (článek 6).

V Programu jsou zohledněna příslušná ustanovení obsažená v návrhu Obecného nařízení.

Bude zajištěn soulad s ustanoveními Smlouvy o založení ES a dalších dokumentů, které jsou s nimi spojeny (čl. 9, bod 5 Obecného nařízení).

Program je kompatibilní s Evropskou sociální agendou. K realizaci Lisabonské strategie totiž přispívá Evropská sociální agenda 16, která formuluje hlavní směr aktivit implementovaných v rámci sociální politiky – boj s nouzí a veškeré formy vyloučení a diskriminace s cílem propagovat sociální integraci. Cíle z Nice jsou definovány jako:

- zajištění přístupu k práci, zdrojům, právům, zboží a službám pro všechny,
- předcházení riziku sociálního vyloučení,
- pomoc nejvíce ohroženým, mobilizace všech aktérů/organizací z oblasti hospodářské a sociální politiky.

Program svůj odraz nachází také ve *Všeobecných směrnicích Hospodářské politiky a směrnicích Evropské strategie zaměstnanosti*¹⁷ zahrnujících mikroekonomickou, makroekonomickou politiku a zaměstnanost pro tvorbu nových pracovních míst a hospodářský růst.

Předpokládá se také přínos Programu k tvorbě informační společnosti v souladu s vytyčenými strategickými rámci obsaženými v přijaté iniciativě „i2010 – Evropská informační společnost v roce 2010”¹⁸. Především se to bude týkat aktivit pro dosažení určitých cílů této iniciativy – zejména zvyšováním přístupu k informačním technologiím umožňujícím ochranu životního prostředí, monitoring a postupování v případě katastrof, zvýšením dostupnosti produktů a služeb ICT pro malé a střední podniky.

Projekty realizované v rámci OPPS ČR - PR 2007-2013 budou přispívat k budování informační společnosti.

V souladu s čl. 11 Nařízení o ERDF, budou aktivity týkající se malých a středních podniků, které byly zohledněny v druhé prioritní ose OPPS ČR - PR, přispívat k realizaci Evropské charty malých podniků, přijaté Evropskou radou v Santa Maria de Feira v červnu 2000. Jde o dosažení následujícího cíle zapsaného v Chartě: zvýšení technologických možností malých podniků.

¹⁶ přijata v roce 2000 v Nice.

¹⁷ Integrované směrnice: všeobecné směrnice hospodářské politiky, Brusel, dne 28. června 2005, 10667/05; Rozhodnutí Rady ve věci směrnic pro politiky zaměstnanosti členských států. Brusel, dne 5. července 2005.

¹⁸ i-Evropská informační společnost pro růst a zaměstnanost. Zpráva Komise pro Radu, Evropský parlament, Evropský hospodářský a sociální výbor a Výbor regionů. Brusel, 1.6.2005, COM (2005) 229 závěrečná.

V Programu bude respektován rovný status žen a mužů a nebudou diskriminovány osoby s ohledem na pohlaví, rasu, původ, v souladu s čl. 16 Obecného nařízení a také Nařízením o ERDF (čl. 8). Dodržování principu rovného přístupu k pohlavím bude zajištěno v různých etapách implementace Programu a implementace podpory z fondů. Bude taky dodržován ve fázi definování kritérií výběru projektů k finanční podpoře. S ohledem na to, že se v subregionech podpořených Programem vyskytují problémy na trhu práce, bude se především usilovat o propagování rovnosti šancí v přístupu na trh práce, mj. podporováním zaměstnanosti žen a tvořením pro ně nových pracovních míst a rovným přístupem v oblasti odborného vzdělávání.

Politika zaměřená na propagaci rovnosti pohlaví a předcházení diskriminaci bude prověřována ve všech etapách Programu a realizace projektu.

Veřejná podpora bude poskytována ve smyslu čl. 87 a 88 Smlouvy o založení ES a jejich ustanovení. Budou také dodržována ustanovení následujících nařízení č. 68/2001/ES, č. 69/2001/ES, č. 70/2001/ES, č. 2204/2002/ES.

Bude zajištěn princip stability operace (udržitelnosti projektu)¹⁹ uplatňovaný vzhledem ke každému typu projektů pro zajištění udržitelnosti dopadů a výsledků projektu. Tento princip bude prověřován ve fázi programování, výběru projektů, monitoringu a hodnocení. Projekt musí mít institucionální a finanční zajištění udržitelnosti aktivit po ukončení podpory.

Dodržován bude princip doplňkovosti, uvedený v čl. 15 Obecného nařízení. V souladu s tímto principem nebudou prostředky ze strukturálních fondů nahrazovat veřejné výdaje nebo rovnocenné výdaje vynakládané členskými státy.

V Programu budou také respektovány zásady politiky ES v oblasti ochrany a zlepšení stavu životního prostředí a také příslušné úpravy, včetně směrnice ES. Týká se to především naplnění závazků směrnice 92/43/EHS (směrnice o stanovištích), směrnice o ptácích 79/409/EHS a směrnic týkajících se ekologické soustavy NATURA 2000. Finančně podpořeny budou projekty, jejichž cílem je zachování druhové pestrosti (rozmanitosti) a zlepšení stavu životního prostředí. Budou respektovány oblasti ekologické soustavy NATURA 2000, které se nacházejí v podporovaném území.

V Programu budou podporovány projekty, které by měly přispět k realizaci priorit zapsaných ve Strategii udržitelného rozvoje EU,²⁰ protože se požaduje soustředit úsilí členských států a jejich společností na podporu klíčových otázek v oblasti klimatických změn a čisté energie, veřejného zdraví, sociálního vyloučení, demografie a migrace, managementu přírodního bohatství, vyvážené dopravy. Jak se totiž ukazuje, agenda udržitelného rozvoje bude realizována také na regionální úrovni. Péči o udržitelný rozvoj musí rovněž vykazovat působící subjekty prostřednictvím poskytování podpory pro příslušné iniciativy.

V souladu s čl. 3 Obecného nařízení by měly aktivity financované z fondu respektovat priority ES ohledně udržitelného rozvoje, a to prostřednictvím aktivit pro posílení hospodářského růstu, konkurenceschopnosti a zaměstnanosti, sociální inkluze a ochrany

¹⁹ V souladu s čl. 57 Obecného nařízení

²⁰ Zpráva Komise pro Radu a Evropský parlament ve věci shrnutí strategie trvale udržitelného rozvoje: akční platforma. Brusel, dne 13. prosince 2005, COM (2005)658 závěrečná.

životního prostředí a zlepšení jeho kvality. Rovněž ERDF posiluje udržitelný rozvoj (čl. 2 Nařízení o ERDF).

Bude provedeno posouzení vlivu Programu na životní prostředí (dále SEA).

Řídící orgán je zodpovědný za dohled nad řádným dodržováním politik ES.

3.3.3. Soulad Programu s dalšími programy v území financovaných ze SF

Programy přeshraniční spolupráce

Program je na podporovaném území komplementární s jinými programy přeshraniční a nadnárodní spolupráce v rámci cíle Evropská územní spolupráce v letech 2007-13. Toto se týká 4 programů přeshraniční spolupráce:

- Operační program Česká republika – Svobodný stát Sasko (zahrnující Liberecký kraj) a Operační program Česká republika – Slovenská republika (zahrnující Moravskoslezský kraj) na české straně Programu a
- Operační program přeshraniční spolupráce Polsko – Sasko (zahrnující subregion Jeleniogórsko-wałbrzyský) a Operační program přeshraniční spolupráce Polsko – Slovensko (zahrnující subregion Bielsko-bialsky a powiat Pszyczyński) na polské straně Programu.

Záměry realizované v rámci Programu jsou v souladu s prioritami těchto 4 programů. Jsou připraveny tak, aby zajistily rovnovážný rozvoj Společenství.

V **Programu přeshraniční spolupráce Polsko – Slovensko** jsou tři prioritní osy týkající se: *Rozvoje přeshraniční infrastruktury* – podporující rozvoj komunikační i dopravní infrastruktury a ochranu životního prostředí, *Společensko - hospodářský rozvoj*, zaměřený na přeshraniční spolupráci v oblasti cestovního ruchu a vzdělávání, ochranu kulturního dědictví a síťové projekty. Vyčleněná zůstala také priorita *Podpora místních společenství* (mikroprojekty).

V **Programu přeshraniční spolupráce Polsko – Sasko** jsou vytvořeny dvě prioritní osy podporující: *Přeshraniční rozvoj*, který se zaměřuje na rozvoj hospodářství a vědy, cestovního ruchu, kultury, dopravy a komunikací, včetně opatření na ochranu životního prostředí a územního uspořádání. Činnosti v rámci druhé priority: *Integrace přeshraniční společnosti* zahrnuje podporu trhu práce, infrastruktury, sociálních služeb a záchranných služeb.

V **Programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Svobodný stát Sasko** jsou podporovány tři prioritní osy: *Rozvoj společenských rámcových podmínek* v programovém území podporující dopravní, komunikační a sociální infrastrukturu, vzdělání, umění a kulturu a aktivity v oblasti záchranných služeb a bezpečnosti. Prioritní osa *Rozvoj hospodářství a cestovního ruchu* podporuje kooperační síť v oblasti vědy a vývoje, společné marketingové strategie, infrastrukturu a služby cestovního ruchu. Třetí prioritní osou je *Zlepšení situace přírody a životního prostředí* s preferencí vodního hospodářství.

V **Programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Slovenská republika** jsou rozvíjeny dvě prioritní osy: *Podpora sociokulturního a hospodářského rozvoje přeshraničního regionu a spolupráce* posilující vzájemnou spolupráci a síťování, rozvoj kulturních tradic, zlepšení vzdělanosti v příhraniční oblasti a rozvoj cestovního ruchu. Cílem *Rozvoje dostupnosti přeshraničního území a životního prostředí* je zlepšit dopravní

propojenost regionu při zachování specifík a rázu krajiny regionu, zlepšit kvalitu životního prostředí a zvýšit využívání ICT.

V rámci cíle Evropská územní spolupráce bude realizován také **nadnárodní program Oblast středovýchodní Evropy** zahrnující celé území česko-polského příhraničí. Jeho hlavním cílem bude podpora územních vazeb a vnitřní integrace včetně posílení společné identity střední Evropy.

Uvedené informace dokládají, že zaměření všech výše uvedených programů je obdobné jako u OPPS ČR-PR, což vyplývá z podobné socioekonomické situace v regionech, ve kterých se programy územně překrývají, a ze shodných názorů na způsob jejího řešení. Toto otevírá možnosti pro žádoucí dosažení synergických efektů při vhodné komplementaritě realizovaných projektů.

Regionální operační programy

Na českém území příhraničního regionu bude poskytována podpora také prostřednictvím tří regionálních operačních programů (dále ROP):

- Regionální operační program regionu soudržnosti Severovýchod,
- Regionální operační program NUTS II Moravskoslezsko,
- Regionální operační program pro NUTS 2 Střední Morava.

Tyto ROP se zaměřují na oblast rozvoje **infrastruktury regionálního a místního významu - dopravní, sociální a zdravotní, rozvoj cestovního ruchu a obnovu kulturního dědictví, rozvoj venkovských a městských oblastí**. OPPS ČR-PR je z hlediska poskytované podpory komplementární vůči těmto dokumentům, a to vzhledem ke svému zaměření na řešení **problémů, které mají přeshraniční dopad**, tj. na aktivity, které nejsou ROPy podporovány.

Další tematické operační programy

V území budou dále realizovány tematické operační programy - Operační program Podnikání a inovace a Operační program Výzkum a vývoj pro inovace zaměřené na rozvoj podnikatelského prostředí a inovačního potenciálu v ČR. OPPS ČR-PR se dotýká pouze několika témat těchto programů - **oblasti spolupráce podnikatelských subjektů, vysokoškolských, výzkumných a inovačních institucí a institucí trhu práce**. Vzhledem k přeshraničnímu charakteru poskytované podpory **nedochází k vzájemnému vytěsňování, nýbrž doplnění** podpory poskytované uvedenými operačními programy o přeshraniční aktivity, které uvedené dokumenty nepodporují.

Obdobně komplementární jsou aktivity v oblasti rozvoje environmentální infrastruktury, předcházení rizik, úspor energií a podpory využívání obnovitelných zdrojů, nakládání s odpady a řešení starých zátěží, ochrany ovzduší či péče o přírodní rozmanitost podporované prostřednictvím OPPS ČR-PR a Operačního programu Životní prostředí.

OPPS ČR-PR prostřednictvím **některých svých dílčích aktivit přispěje rovněž k naplňování cílů operačních programů financovaných z Evropského sociálního fondu** - Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost a Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost, a to v oblastech rozvoje systému celoživotního učení, adaptace vzdělávacích systémů, získávání jazykových znalostí, vzdělávání v oblasti ICT a spolupráce mezi institucemi trhu práce.

3.3.4 Soulad prioritních os Programu s SOZS a NSRR

OPPS ČR-PR reaguje na většinu obecných zásad a témat zveřejněných ve Strategických obecných zásadách Společenství (dále SOZS); v případě ČR i PR se tedy stává nástrojem implementace této celoevropské strategie, kterou uplatňuje s ohledem na místní podmínky v česko-polském pohraničí. V ČR a PR opatření zaměřená na podporu přeshraniční spolupráce doplňují intervence realizované v rámci cíle Konvergence. Speciální pozornost, která je ze strany SOZS věnovaná územní spolupráci, odráží přesvědčení o potřebnosti užší spolupráce mezi regiony EU k urychlení hospodářského rozvoje a k dosažení vyššího růstu. Národní hranice často tvoří překážky rozvoji evropského území jako celku a mohou omezit jeho potenciál plné konkurenceschopnosti.

V případě ČR OPPS ČR-PR přímo implementuje strategický cíl NSRR ČR *Vyvážený a harmonický rozvoj území České republiky*. Tento cíl usiluje o dosažení vyváženého a harmonického rozvoje celého území ČR při respektování přírodních, ekonomických a sociokulturních odlišností regionů ČR.

V případě PR OPPS ČR-PR přispívá k dosažení strategického cíle NSRR PR: „*strategickým cílem Národního strategického referenčního rámce Polska je vytváření podmínek pro růst konkurenceschopnosti znalostní ekonomiky a podnikání zaručujícího růst zaměstnanosti a růst míry sociální, hospodářské a územní soudržnosti*“.

OPPS ČR-PR rozpracovává téma Územní spolupráce, které zastřešuje rovněž oblast spolupráce přeshraniční. Přispívá k realizaci věcných strategických cílů.

Prioritní osa I. Posilování dostupnosti, ochrana životního prostředí a prevence rizik

Vazba na SOZS:

Atraktivita prostředí je důležitým faktorem konkurenceschopnosti území. Prioritní osa ***Posilování dopravní dostupnosti, ochrana životního prostředí a prevence rizik*** přispívá k naplňování cílů zohledněných v zásadě 4.1. *Přitažlivější Evropa a regiony Evropy pro investory a pracující*. Důraz je kladen na podporu dostupnosti environmentální infrastruktury (4.1.2. *Posílení součinnosti mezi ochranou životního prostředí a růstem*), prevence přírodních a technologických rizik, dopravních projektů klíčových pro území, podpory alternativních druhů dopravy a kombinované přepravy (4.1.1. *Rozšíření a zlepšení dopravních infrastruktur*) a podpora rozvoje obnovitelných zdrojů energie v příhraniční oblasti (4.1.3. *Řešení intenzivního využívání tradičních zdrojů energie v Evropě*). Prioritní osa tak přispívá ke zvýšení prostorové mobility pracovních sil a zvýšení konkurenceschopnosti podnikatelského sektoru vyžadujícího zlepšení dopravní infrastruktury v příhraničním území.

Vazba na NSRR ČR:

Prioritní osa ***Posilování dopravní dostupnosti, ochrana životního prostředí a prevence rizik*** reaguje na strategický cíl NSRR ČR: *Životní prostředí a dostupnost dopravou*. Kvalitní životní prostředí spolu s dostupností dopravních sítí jsou základními předpoklady rozvoje ekonomických a sociálních aktivit v česko-polském pohraničí.

Podrobně se zaměřuje na:

- systém stálé péče o životní prostředí a jeho jednotlivé složky s cílem zlepšení stavu životního prostředí v příhraniční oblasti, zabránění vzniku nových rizik a odstranění starých ekologických zátěží, rozvoj obnovitelných zdrojů energie;

- dobudování sítě komunikací a klíčových dopravních spojnic, budování napojení a technických přístupů, včetně rozvoje dopravních systémů.

Vazba na NSRR PR:

Prioritní osa ***Posilování dopravní dostupnosti, ochrana životního prostředí a prevence rizik*** má vazbu na cíle NSRR PR:

4.4.3. Výstavba a modernizace technické a sociální infrastruktury s podstatným významem pro růst konkurenceschopnosti Polska a jeho regionů,

4.4.5. Růst konkurenceschopnosti polských regionů a předcházení jejich sociální, ekonomické a územní marginalizaci

Prioritní osa II. Podpora rozvoje podnikatelského prostředí a cestovního ruchu

Vazba na SOZS:

Prioritní osa ***Podpora rozvoje podnikatelského prostředí a CR*** reaguje na SOZS v oblasti podpory vzniku podmínek pro rozvoj podnikání, zakládání nových a rozvoj stávajících podnikatelských subjektů a přeshraniční spolupráci podnikatelských subjektů, včetně spolupráce podnikatelských subjektů s vědeckovýzkumnými a vzdělávacími institucemi a institucemi trhu práce (4.2.2. *Usnadnit inovace a podporovat podnikavost*). Rozvinuté podnikatelské prostředí by mělo napomoci stimulovat inovační aktivitu v česko-polském regionu, tj. zvýšit objem prostředků investovaných v oblasti výzkumu a technologického rozvoje (4.2.1. *Zvýšit a zlepšit investice do výzkumu a technologického rozvoje*). Důležitým nástrojem se stane rozšiřování a praktické využívání informačních a komunikačních technologií v podnikatelské sféře a oblasti cestovního ruchu (4.2.3. *Podporovat informační společnost pro všechny*).

Prioritní osa dále respektuje roli cestovního ruchu jako důležité rozvojové aktivity diversifikující ekonomické aktivity, napomáhající rozvoji podnikání, přispívající ke zvyšování zaměstnanosti a tvorbě nových pracovních míst (5.2. *Podpora hospodářské diverzifikace venkovských oblastí, oblastí rybolovu a oblastí s přírodními těžkostmi*).

Prioritní osa v oblasti zvýšení investic do lidského kapitálu prostřednictvím lepšího vzdělávání a zlepšení kvalifikací, rozvojem celoživotního učení a podporou aktivních nástrojů zajišťujících včasnou identifikaci potřeb v oblasti vzdělávání přispívá k realizaci třetí směrnice SOZS *Vytváření více a lepších pracovních míst* (především reaguje na 4.3.3. *Zvýšit investice do lidského kapitálu prostřednictvím lepšího vzdělávání a kvalifikace*).

Vazba na NSRR ČR:

Prioritní osa ***Podpora rozvoje podnikatelského prostředí a cestovního ruchu*** reaguje na strategický cíl *Posilování konkurenceschopnosti české ekonomiky* především v oblasti posilování konkurenceschopnosti podnikatelského sektoru v podporovaném území zvyšováním jeho produktivity a urychlením udržitelného hospodářského růstu. Zdůrazňuje význam silné a progresivně strukturované ekonomiky pro robustní a udržitelný ekonomický růst.

Podrobně se zaměřuje na:

- podporu vstupu do podnikání a rozvoje MSP, zvýšení jejich přístupu ke zdrojům inovací, podporu vzájemné spolupráce a strategických vazeb se vzdělávacími

institucemi, institucemi V&V a trhu práce; adaptaci veřejných, výzkumných a vývojových kapacit a posílení jejich rozvoje v rámci přeshraniční spolupráce;

- rozvoj infrastruktury pro podnikání a podnikatelské inovační infrastruktury a systematický rozvoj poradenství a strategických služeb,
- podporu využití potenciálu pro rozvoj udržitelného cestovního ruchu tak, aby se podporované území stalo dlouhodobě atraktivní destinací.

Prioritní osa dále reaguje na strategický cíl NSRR ČR: *Rozvoj moderní a konkurenceschopné společnosti*, kdy přispívá k podpoře moderní občanské společnosti, která je otevřená vnějším příležitostem a dokáže na ně relevantně reagovat, společnosti, která si uvědomuje hodnotu vzdělání a podporuje jeho rozvoj.

Strategie je orientována na:

- zvýšení zaměstnatelnosti rozvojem klíčových kompetencí a dovedností v rámci moderního, kvalitního a otevřeného vzdělávacího systému reagujícího na trendy vyvolané rozvojem znalostní ekonomiky, s důrazem na vzdělávání v cizích jazycích a v informačních a komunikačních technologiích;
- rozvoj dalšího vzdělávání, které bude propojeno s počátečním vzděláváním do komplexního systému celoživotního učení;
- podpora spolupráce vzdělávací a výzkumných institucí se zaměstnavateli, podnikatelskou sférou a veřejným sektorem s cílem posílit konkurenceschopnost a akcelarovat regionální rozvoj;

Vazba na NSRR PR:

Prioritní osa **Podpora rozvoje podnikatelského prostředí a cestovního ruchu** reaguje na cíle NSRR PR:

4.4.2. Zlepšení kvalifikace lidských zdrojů a zvýšení sociální soudržnosti

4.4.4. Zvýšení konkurenceschopnosti a inovativnosti podniků, především ve výrobním sektoru s vysokou přidanou hodnotou a rozvoj sektoru služeb

4.4.5. Růst konkurenceschopnosti polských regionů a předcházení jejich sociální, ekonomické a územní marginalizaci

Prioritní osa III. Podpora spolupráce místních společenství

Vazba na SOZS:

Prioritní osa **Podpora spolupráce místních společenství** přispívá k realizaci SOZS zvláště v oblasti sociální integrace a odstraňování bariér spolupráce vytvářených hranicí (viz 5.4. *Přeshraniční spolupráce*). Jedná se především o oblasti mezilidských vazeb, institucionální spolupráce (zvláště spolupráce územních samospráv).

Vazba na NSRR ČR:

Prioritní osa dále reaguje na strategický cíl *Rozvoj moderní a konkurenceschopné společnosti*, kdy přispívá k podpoře moderní občanské společnosti, která je otevřená vnějším příležitostem a dokáže na ně relevantně reagovat a která i přes vnitřní diferenciaci je sociálně aktivní a soudržná.

Strategie je orientována na:

- prohlubování sociální soudržnosti místních společenství, posilování místní identity a přeshraniční sounáležitosti. Důraz bude kladen na rozvoj dobré sousedské spolupráce, rozvoj přeshraničních strategických partnerství obcí, společných postupů při řešení problémů v příhraniční oblasti a sdílení dobrých zkušeností;

Vazba na NSRR PR:

Prioritní osa **Podpora spolupráce místních společenství** reaguje na cíle NSRR PR:

4.4.1. Zvýšení jakosti fungování veřejných institucí a budování mechanismů partnerství ,

4.4.5. Růst konkurenceschopnosti polských regionů a předcházení jejich sociální, ekonomické a územní marginalizaci

Prioritní osa IV. Technická pomoc

Je nástrojem umožňujícím realizaci a administraci Programu.

4. MONITOROVACÍ A HODNOTÍCÍ UKAZATELE

Monitorování Programu je založeno na kvantifikovaných ukazatelích. Ukazatele byly stanoveny podle metodiky zpracované EK se zřetelem na specifické rysy Programu. Při výběru indikátorů bylo využito číselníků ukazatelů. Indikátory jsou maximálně zjednodušeny pro zachování stálé pružnosti a komplexnosti pro jednotlivé prioritní osy. Pro monitorování bude použito následujících ukazatelů:

Ukazatele na úrovni Programu

	Název ukazatele výstupu	Hodnota
1.	Počet projektů přeshraničního významu, splňující dvě ze čtyř kritérií Programu	
2.	Počet projektů přeshraničního významu, splňující tři ze čtyř kritérií Programu	
3.	Počet projektů přeshraničního významu splňující všechna čtyři kritéria Programu	

Ukazatele na úrovni prioritních os

Prioritní osa I. Posilování dostupnosti, ochrana životního prostředí a prevence rizik		
	Název ukazatele	Hodnota
UKAZATEL VSTUPU:		
	vynaložená finanční alokace / EUR	
UKAZATELE VÝSTUPU:		
1.	Počet projektů zaměřených na výstavbu nebo modernizaci dopravní infrastruktury, ostatní infrastruktury přeshraničního významu a zlepšení dostupnosti (počet).	
2.	Počet projektů týkajících se infrastruktury, propagace a společné ochrany životního prostředí a environmentálního managementu (počet).	
3.	Počet projektů zaměřených na prevenci rizik (počet).	
UKAZATELE VÝSLEDKU:		
1.	Počet osob v území přímo ovlivněných opatřeními v oblasti infrastruktury a životního prostředí (osoby)	
2.	Počet osob účastnících se školení/workshopů/ ekologicky zaměřených veletrhů/ spojených s prevencí rizik (osoby)	
3.	Počet sídel pod přímým vlivem modernizované dopravní infrastruktury (počet sídel)	

4.	Počet osob ovlivněných projekty zaměřenými na prevenci rizik (osoby)	
----	--	--

Prioritní osa II. Podpora rozvoje podnikatelského prostředí a cestovního ruchu		
	Název ukazatele	Hodnota
UKAZATEL VSTUPU:		
	vynaložená finanční alokace / EUR	
UKAZATELE VÝSTUPU:		
1.	Počet projektů spolupráce (iniciativ), včetně meziinstitucionální, v oblasti podpory podnikání, trhu práce a výzkumu a technologického rozvoje (počet)	
2.	Počet projektů zaměřených na rozvoj cestovního ruchu a zachování kulturního dědictví v příhraničním území a další výstavby infrastruktury cestovního ruchu (počet)	
3.	Počet projektů zaměřených na zvyšování dovedností a kvalifikací (počet)	
4.	Počet projektů zaměřených na rozvoj vzdělávacího systému (počet)	
UKAZATELE VÝSLEDKU:		
1.	Počet aktivit zaměřených na spolupráci v oblasti výzkumu a vývoje, inovací, podnikání nebo trhu práce (počet dohod, smluv apod.)	
2.	Počet produktů/služeb cestovního ruchu (počet).	
3.	Počet nových nebo rekonstruovaných zařízení cestovního ruchu (počet).	
4.	Počet osob ovlivněných opatřeními na zvýšení dovedností a kvalifikací (osoba).	
5.	Počet spolupracujících vzdělávacích institucí (počet).	

Prioritní osa III. Podpora spolupráce místních společenství		
	Název ukazatele	Hodnota
UKAZATEL VSTUPU:		
	vynaložená finanční alokace / EUR	
UKAZATELE VÝSTUPU:		
1.	Počet projektů zaměřených na spolupráci veřejných institucí a dalších subjektů poskytujících veřejné služby na obou stranách hranice (počet)	

2.	Počet projektů v oblasti kultury a volnočasových aktivit podporujících spolupráci příhraničních společenství (počet)	
UKAZATELE VÝSLEDKU:		
1.	Počet spolupracujících územních samospráv a dalších subjektů poskytujících veřejné služby (počet)	
2.	Počet osob účastnících akcí kulturního/sportovního/společenského charakteru (osoby)	
3.	Počet osob účastnících se vzdělávacích aktivit (osoby)	

Prioritní osa IV. Technická pomoc		
	Název ukazatele	Hodnota
UKAZATEL VSTUPU:		
	vynaložená finanční alokace / EUR	
UKAZATELE VÝSTUPU:		
1.	Počet projektů spojených s působením institucí zapojených do implementace Programu	
2.	Počet projektů spojených s informačními a propagačními aktivitami v oblasti Programu	
UKAZATELE VÝSLEDKU:		
1.	Počet působících institucí zapojených do implementace Programu	
2.	Počet uspořádaných informačních a propagačních aktivit	

Kontextové ukazatele

	Název ukazatele kontextu	Hodnota
1.	HDP/obyv. v PPS v oblasti česko-polského pohraničí	
2.	Míra nezaměstnanosti v oblasti česko-polského pohraničí	
3.	Počet obyvatel v oblasti česko-polského pohraničí	

5. IMPLEMENTACE PROGRAMU

5.1 Úroveň řízení Programu

V souladu s čl. 14 Nařízení o ERDF, byla pro řízení a provádění Programu vytvořena společná organizační struktura. Jejími nosnými články jsou:

- společný Řídící orgán,
- společný Certifikační orgán (v dokumentu dále označován jako Platební a certifikační orgán),
- společný Auditní orgán.

Dalšími subjekty zapojenými v implementační struktuře Programu jsou:

- kontrolori dle čl. 16 (1) Nařízení o ERDF,
- Společný technický sekretariát,
- zprostředkující subjekty, na něž jsou delegovány vybrané úkoly.

Na základě ustanovení dle čl. 63 Obecného nařízení je do 3 měsíců ode dne, kdy je členskému státu oznámeno rozhodnutí o schválení operačního programu, zřízen společný Monitorovací výbor Programu (dále MV).

Vymezení rolí a úkolů jednotlivých subjektů je popsáno v následujících kapitolách.

5.2 Činnost řídicích struktur

5.2.1 Řídící orgán

Členské státy se dohodly, že společný Řídící orgán (dále ŘO) Programu bude mít sídlo na území České republiky. Na základě usnesení vlády ČR č. 175 ze dne 22. února 2006 je plněním funkce ŘO pověřeno Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (dále MMR ČR).

V souladu s popisem funkcí dle čl. 60 Obecného nařízení, bude tento orgán zodpovědný zejména za:

- zajištění výběru projektů v souladu se schválenými postupy a pravidly pro tento výběr popsanými v dokumentaci Programu,
- ověřování vydání potvrzení o správnosti využití prostředků a shody s národními pravidly a pravidly ES v rámci jednotlivých projektů ze strany určených Kontrolorů (čl. 15 Nařízení o ERDF),
- ustavení a provozování monitorovacího systému pro sběr a uchování elektronických dat o projektech a jejich implementaci za účelem finančního řízení, monitoringu, kontroly, auditů a hodnocení,
- zajištění provádění hodnocení Programu v souladu s čl. 47 Obecného nařízení,
- nastavení postupů pro zajištění uchování dokumentů, zejména pro potřeby auditů, v souladu s čl. 90 Obecného nařízení,
- zajištění nezbytných podkladů pro provádění certifikace PCO,
- řešení a šetření nesrovnalostí,

- zajištění podmínek pro fungování a činnost MV,
- vypracování a po schválení MV zaslání EK roční a závěrečné zprávy o implementaci,
- zajištění publicity v souladu s čl. 69 Obecného nařízení.

Součinnost při provádění těchto činností bude z polské strany zajišťovat Ministerstvo regionálního rozvoje PR (MRR PR) jako Národní orgán (dále NO).

5.2.2 Platební a certifikační orgán

Členské státy se dohodly, že společný Platební a certifikační orgán (dále PCO) Programu bude mít sídlo na území České republiky. Na základě usnesení vlády ČR č.198 ze dne 22.února 2006 je výkonem funkce PCO Programu pověřeno Ministerstvo financí ČR (dále MF ČR); rozhodnutím ministra finanční je výkonem PCO pověřen odbor Národní fond.

V souladu s popisem funkcí dle čl. 61 Obecného nařízení, bude tento orgán zodpovědný zejména za:

- správu prostředků poskytnutých z ERDF na společném účtu zřízeném u ČNB,
- vypracování a zasílání žádostí o průběžné platby a závěrečnou platbu EK společně s výkazy výdajů a ověřování správnosti výkazu výdajů,
- přijímá platby z Evropské komise,
- ověření úplnosti a správnosti informace ze strany ŘO o provedených kontrolách ve vztahu k výdajům zahrnutým do výkazu výdajů,
- zohlednění auditů prováděných přímo Auditním orgánem nebo v jeho odpovědnosti v procesu certifikace výsledků,
- uchování účetních záznamů o výdajích předložených EK v elektronické podobě,
- zajištění nakládání s neoprávněně využitými prostředky dle čl. 61 (f) Obecného nařízení,
- navrácení nevyužitých prostředků zpět EK,
- předložení aktualizovaných odhadů týkajících se žádostí o platby (výhled výdajů) EK pro běžný a následující rok vždy do 30. dubna,
- vyplácení prostředků LP prostřednictvím finančního útvaru MMR ČR,
- zajištění navrácení prostředků od LP jako výsledek nesrovnalostí.

5.2.3 Auditní orgán

Členské státy na základě dvojstranných dohod jmenují společný Auditní orgán (dále AO). AO napomáhá skupina auditorů, skládající se ze zástupců obou členských států Programu. Skupina auditorů je vytvořena nejpozději do tří měsíců od přijetí rozhodnutí EK o schválení programu, vypracovává si svůj vlastní jednací řád a předsedá jí AO Programu.

Auditní orgán je odpovědný za výkon auditu Programu. Zajišťuje ověření účinného fungování řídicího a kontrolního systému Programu a provádění auditů operací na vhodném vzorku pro ověření vykázaných výdajů Programu.

Auditní orgán se zřizuje ve smyslu čl. 59 Obecného nařízení.

Dle ustanovení čl. 14 Nařízení o ERDF se auditní orgán nachází na území členského státu, který je v sídle Řídícího orgánu, tj. na území České republiky. Usnesením vlády ČR č. 198 ze dne 22. února 2006 je výkonem funkce AO pověřeno MF ČR. Rozhodnutím ministra financí byl výkonem této funkce pověřen útvar Centrální harmonizační jednotka pro finanční kontrolu (dále CHJ), který je funkčně nezávislý na ŘO a na PCO.

V souladu s právními předpisy ES a s národními právními předpisy bude AO provádět zejména následující činnosti:

- zajišťuje audit připravenosti Řídícího a kontrolního systému Programu (dále ŘKS);
- předkládá ŘO před podáním žádosti o první platbu a nejpozději do 12 měsíců od schválení Programu zprávu posuzující nastavení ŘKS Programu včetně stanoviska k jejich souladu s příslušnými ustanoveními právních předpisů ES;
- předkládá EK do 9 měsíců po schválení Programu strategii auditu zahrnující subjekty, které budou auditu provádět;
- zajišťuje provádění auditu ve veřejné správě za účelem ověření účinného fungování ŘKS Programu;
- předkládá každoročně EK aktualizovanou strategii auditu;
- předkládá každoročně EK konsolidované plány auditů prostředků poskytovaných z fondů EU;
- kontroluje čtvrtletně plnění konsolidovaných plánů auditů a informuje o tomto plnění PCO;
- předkládá metodu výběru vzorků pro auditu operací a pro plánování auditů, která zajišťuje jejich provádění u hlavních subjektů a jejich rovnoměrné rozložení na celé programovací období;
- zajišťuje provádění auditu ve veřejné správě na vhodném vzorku operací pro ověření výdajů vykázaných EK;
- zajišťuje metodické vedení dalších auditorských subjektů zapojených do auditů v administraci Programu;
- dohlíží na kvalitu auditu v administraci prováděných dalšími auditorскими subjekty u prostředků z Programu;
- podílí se na tvorbě a aktualizaci metodických pokynů pro provádění auditu ve veřejné správě prostředků z Programu;
- předkládá každoročně EK výroční kontrolní zprávu, která obsahuje zjištění z auditů provedených během předchozího roku v souladu se strategií auditu Programu jakož i nedostatky zjištěné v ŘKS Programu;
- vydává každoročně pro EK stanovisko k tomu, zda fungování ŘKS poskytuje přiměřenou záruku, že výkazy výdajů předložené EK jsou správné a že související transakce jsou zákonné a řádné;
- předkládá prohlášení o částečném uzavření, ve kterém hodnotí zákonnost a řádnost dotčených výdajů dle čl. 88 Obecného nařízení;
- předloží EK nejpozději do 31. 3. 2017 prohlášení o uzavření, ve kterém vyhodnotí platnost žádosti o závěrečnou platbu a zákonnost a řádnost souvisejících transakcí zahrnutých do závěrečného výkazu výdajů;

- provádí analýzu nahlášených nesrovnalostí pro účely zpracovávání prohlášení o uzavření nebo částečném uzavření;
- zpracovává každoročně zprávu o výsledcích finančních kontrol za Program pro vládu ČR.

Zajištění kontrolní činnosti musí být stanoveno v právním aktu o poskytnutí prostředků LP a také musí být v tomto aktu stanoveno, jakým způsobem dojde k navrácení nebo vymáhání finančních prostředků v případě jejich nesprávného použití. Tato skutečnost musí být ve smlouvě řádně podchycena.

5.2.4 Kontroloři

Pro potřebu zajištění správnosti využití prostředků a shody s národními pravidly a pravidly ES v rámci jednotlivých projektů (čl. 16 Nařízení o ERDF) jsou na obou stranách hranice určeni kontroloři.

Předmětem kontroly dle čl. 13 Prováděcího nařízení je:

- ověření, zda deklarované výdaje odpovídají složkám projektu uvedeným ve schválené projektové žádosti (včetně odsouhlasených změn v průběhu realizace),
- ověření skutečného dodání spolufinancovaných produktů a služeb,
- ověření tzv. způsobilosti výdajů a správnosti deklarovaných výdajů z účetního hlediska;
- ověření, že požadované výdaje byly skutečně vynaloženy,
- ověření souladu s vnitrostátními pravidly a pravidly ES (např. o zadávání veřejných zakázek, o veřejné podpoře, o publicitě atd.).

Tato ověření tak zahrnují administrativní, finanční, technické a hmotné stránky projektu a jsou prováděna na základě čl. 13 Prováděcího nařízení.

Ověření spočívá v administrativní kontrole dokladů a dokumentů předložených příjemcem a v kontrole na místě, kdy je kontrolována fyzická realizace projektu i její dokladování. Administrativní ověřování bude prováděno u všech projektů a výdajů, ověření na místě bude prováděno u vzorku projektů. Provádění administrativního ověřování a kontroly na místě se bude řídit písemnými postupy, které budou zpracovány v souladu s odst. 3 čl. 13 výše uvedeného Nařízení.

Dle čl. 16 Nařízení o ERDF bude každým členským státem účastnícím se Programu ustaven ŘKS zajišťující provedení kontrol na jeho území. Kontrola podle čl. 13 Prováděcího nařízení je svěřena nezávislým kontrolním orgánům, kterými jsou:

- na české straně Centrum pro regionální rozvoj ČR a
- na polské straně příslušné subjekty ve vojvodstvích: Dolnoslezském, Opolském a Slezském.

5.2.5 Společný technický sekretariát

ŘO Programu, ve shodě s NO, ustaví Společný technický sekretariát (dále JTS) pro Program ČR – PR, který bude mít své sídlo na české straně. V JTS pracují zaměstnanci z obou států zapojených do Programu, tj. z České republiky a z Polska, v souladu se zásadou rovného zacházení a partnerství. V JTS se budou používat oba jazyky členských států Programu.

Hlavním úkolem JTS je zejména napomáhat ŘO, NO, MV a AO .

Mezi hlavní činnosti JTS patří:

- podpora MV včetně přípravy a konání jeho zasedání, zasílání podkladů před jeho schůzkami a vypracování zápisů z jednání,
- spolupráce na vypracovávání zpráv o implementaci Programu (včetně zprávy pro EK),
- úkony v rámci projektového cyklu jednotlivých projektů (zejména příjem a registrace projektových žádostí a jejich zanesení do monitorovacího systému, kontrola projektových žádostí dle kapitoly 5.3.2 a koordinace hodnocení projektů),
- příprava projektových listů jako podkladů pro jednání MV,
- propagaci Programu,
- přípravu a vedení základní společné informační databáze,
- další podpora orgánům Programu pro řádné provádění Programu.

5.2.6 Zprostředkující subjekty²¹

Na obou stranách Programu jsou některé činnosti delegovány na Zprostředkující subjekty (dále IB), kterými jsou v ČR jednotlivé kraje spadající do podporovaného území a v PR maršáلكovské úřady příhraničních vojvodství.

Do pravomocí českých IB budou delegovány zejména následující činnosti:

- podpora potenciálním žadatelům spočívající zejména v provádění konzultací projektových žádostí s žadateli,
- hodnocení kvality projektů,
- zadávání dat do monitorovacího systému,
- regionální „public relations“,
- spolupráce s ŘO, dalšími kraji, JTS a partnerskými subjekty zřízenými na polské straně Programu.

²¹ Do výše popsaného procesu implementace programu vycházejícího z principu kontinuity dělby rolí, zasáhla v nedávné době Evropská komise svými vyjádřeními při různých příležitostech (na Monitorovacích výborech INTERREG IIIA apod.) a konečně i zasláním osobního dopisu (e-mailu) ředitelky DG Regio pro Cíl 3 Elizabeth Helander, ve kterém vyjadřuje zásadní nesouhlas se záměrem zřizovat pro programy přeshraniční spolupráce Zprostředkující subjekty.

Současně s předkládaným popisem implementace programu, s ohledem na potřebu finálního souhlasu ze strany EK, je tak připravována kompromisní varianta modelu implementace, ke které by bylo přistoupeno v přípravě jednoznačně zamítavého stanoviska EK k existenci Zprostředkujících subjektů.

Tato varianta je založena na nahrazení Zprostředkujících subjektů tzv. regionálními experty (v souladu se stanoviskem EK). Tito experti, osoby delegované kraji, by se účastnili hodnocení projektů ve stejném duchu a rozsahu, jako nynější Zprostředkující subjekty, ovšem formální zodpovědnost by náležela Společnému technickému sekretariátu (JTS).

Současně by jednotlivým krajům zůstaly role v oblasti poskytování informací, konzultací a práce se žadateli a samozřejmě účast na Monitorovacích výborech.

Funkci zprostředkujícího subjektu na polské straně budou plnit příslušné maršálkovské úřady jednotlivých vojvodství, funkčně pak jako Regionální kontaktní místa Evropské územní spolupráce (dále RKM EÚS), která jsou pokračováním Regionálních kontaktních míst zřízených v rámci Programu INTERREG IIIA Česká republika – Polsko.

Hlavními úkoly IB bude:

- poskytování informačních a poradenských služeb potenciálním žadatelům při přípravě jejich projektové žádosti,
- provádění konzultací v oblasti přípravy projektové žádosti se žadateli před jejím odesláním na JTS,
- spolupráce s ŘO, NO a JTS a dalšími partnerskými institucemi zřízenými na české straně Programu na propagaci Programu,
- koordinace hodnocení projektových žádostí (hodnocení kvality a přeshraničního dopadu projektu) a zadávání dat do monitorovacího systému.

5.3 Úroveň řízení projektu

5.3.1 Předkládání projektových žádostí

IB provádí konzultace projektových záměrů se žadateli, jejichž cílem je vypracování a následné předložení společné projektové žádosti LP projektu. Předložené projekty budou respektovat princip vedoucího partnera, jako základní princip Programu.

Formát projektové žádosti byl společně vytvořen oběma členskými státy jako dvojjazyčný. V případě projektů, v jejichž rámci budou realizovány aktivity na obou stranách hranice, bude předložena tato **společná projektová žádost identifikující aktivity jednotlivých partnerů**.

Projekty budou předkládány na bázi průběžné výzvy na JTS. V případě mikroprojektů se projektové žádosti předloží příslušnému administrátorovi fondu (pro Fondy mikroprojektů je vytvořen společný formulář projektové žádosti).

5.3.2 Kontrola projektových žádostí

Bezprostředně po předložení projektové žádosti JTS zaeviduje předloženou projektovou žádost do monitorovacího systému a provádí kontrolu formálních náležitostí a kontrolu přijatelnosti projektu, jejímž cílem bude zejména zjištění, že:

- projektová žádost splňuje nezbytná formální kritéria přijetí (kompletní vyplnění, podpisy příslušných osob, dodání příslušného počtu kopií projektové žádosti apod.),
- jsou doloženy všechny povinné přílohy nezbytné pro hodnocení projektu dle předem stanovených kritérií,
- projekt a jeho aktivity neodporují národním legislativám ani legislativě EU,
- LP i jeho partneři jsou vhodnými žadateli definovanými pro Program v Programovém dokumentu,
- aktivity projektu neodporují horizontálním politikám EU (tj. nenarušují životní prostředí, neobsahují diskriminační prvky vůči skupinám obyvatel apod.),
- projekt nenarušuje pravidla stanovená v oblasti hospodářské soutěže,

- projekt bude realizován ve vymezeném podporovaném území,
- LP má s partnery odpovídajícím způsobem vyřešeny vzájemné závazky, spojené s realizací projektu,
- struktura kofinancování projektu odpovídá stanoveným pravidlům, LP i ostatní partneři mají zajištěné kofinancování v nezbytné výši,
- projekt naplňuje minimální požadavky spolupráce dle čl. 19, odst. 1 Nařízení o ERDF
- případně další.

Pro kontrolu formálních náležitostí a přijatelnosti jsou členskými státy vypracovány společné check-listy. Kontrola bude probíhat hodnocením ANO-NE (kritérium splněno/nesplněno).

Této kontroly se účastní pracovníci JTS z obou zemí Programu, aby bylo zajištěno adekvátní provedení kontroly s ohledem na národní specifika (odchylky národní legislativy apod.). Projekt bude dále administrován, tj. bude pokračováno v jeho hodnocení pouze v případě, že splní náležitosti kontroly. V opačném případě bude projekt žadatelem, ve spolupráci s příslušným IB, dopracován a opětovně podán s vysvětlivkami/doplněními na JTS.

Po kontrole splnění formálních náležitostí a přijatelnosti JTS **zaregistruje projekt do společného monitorovacího systému.**

JTS ověří také způsobilost výdajů v souladu se směrnicemi týkajícími se výdajů financovaných zpětně z ERDF a vzhledem k plánovaným výsledkům projektu.

5.3.3 Postup a kritéria výběru projektových žádostí

Bezprostředně po kontrole splnění povinných náležitostí dle kap. 5.3.2. se přistoupí k hodnocení projektů. Posouzení projektových žádostí podle výběrových kritérií bude probíhat v koordinaci JTS, za účasti příslušných IB a expertů. Proces hodnocení každého projektu má tři fáze:

- hodnocení věcné kvality projektu,
- hodnocení přeshraničního dopadu projektu,
- hodnocení přeshraniční spolupráce.

Veškerá hodnocení budou prováděna podle jednotné metodiky a budou probíhat podle předem stanovených kritérií:

Hodnocení kvality zpracování projektu

V této fázi bude posuzován zejména:

- vlastní záměr projektu, jeho věcné zpracování, vnitřní logika a proveditelnost,
- zvolená strategie projektu, jeho aktivity a jejich přínos pro dosažení cílů projektu,
- definování cílových skupin projektu a přínos projektu pro zlepšení jejich situace, resp. konkrétního problému,
- ekonomické hodnocení projektu (zejména efektivita vynaložených prostředků),
- udržitelnost projektu, resp. jeho výsledků v dalším období.

Tuto část hodnocení provedou jednotlivá IB (na české straně krajské úřady a na polské straně maršálkovské úřady), výstupy hodnocení zadají do monitorovacího systému a předají je JTS jako podklad pro celkové hodnocení projektu.

Za jednotlivá hodnocení jsou zodpovědné IB v zemi původu partnera, IB LP ve spolupráci s JTS prověří úplnost hodnocení.

Hodnocení přeshraničního dopadu

V této fázi se hodnocení zaměří na to, do jaké míry přispívá předložený projekt k naplňování cílů Programu, resp. prioritní osy, v níž je předkládán. Hodnocen bude přínos **projektu ke globálnímu cíli Programu**, kterým je obecně řečeno přispět k odstraňování bariér mezi sousedícími členskými státy, podpora sociální a hospodářské integrace i povzbuzení společného rozvojového potenciálu. V této fázi je hodnoceno také společné využití výsledků projektu subjekty po obou stranách hranice.

Tato část hodnocení bude vypracována společně JTS a experty nominovanými regiony.

Hodnocení přeshraniční spolupráce

Všechny projektové žádosti budou naplňovat základní rys OPPS ČR-PR, který se kromě jiného vymezuje oproti např. programům cíle Konvergence realizovaným na území zúčastněných států, **realizací přeshraniční spolupráce mezi LP a partnery z obou stran hranice**.

Dle čl. 19 Nařízení o ERDF je nezbytným předpokladem realizace každého společného projektu v rámci Programu naplnění alespoň dvou kritérií z následujících čtyř:

- společná příprava,
- společná realizace,
- společný personál,
- společné financování.

Projekty, jež nesplní alespoň dvě z takto definovaných kritérií, nebudou vybrány ke spolufinancování z Programu (toto je součástí hodnocení přijatelnosti projektu). U projektů, které splní dvě a více kritérií bude v této etapě hodnocení posuzována kvalita a rozsah realizované spolupráce.

Tato část hodnocení bude vypracována pracovníky JTS zastupujícími oba členské státy.

Sumarizace hodnocení a příprava podkladů pro MV

Celkové hodnocení bude součtem bodů dosažených v jednotlivých fázích. Na základě dosaženého počtu bodů budou vypracovány společné ranking-listy, které budou sloužit jako jeden z podkladů pro diskuse a rozhodování MV.

MV jako reprezentativní grémium Programu bude kromě jiného zodpovědný za výběr projektů v rámci Programu.

Složení MV a jeho jednání se řídí společně domluveným a schváleným Jednacím řádem. Složení výboru respektuje princip partnerství.

Smlouva o spolufinancování

Na základě rozhodnutí MV informuje JTS žadatele o tomto rozhodnutí o spolufinancování projektu z prostředků ERDF. Poté ŘO ve spolupráci s JTS připraví podklady pro právní navázání prostředků ERDF LP.

5.4 Finanční toky

Systém finančních toků popisuje Metodika finančních toků a kontroly programů spolufinancovaných ze Strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a Evropského rybářského fondu na programovací období 2007 – 2013, kterou vydává MF ČR, jež spravuje prostředky, které svěřují Evropská společenství České republice k realizaci programů spolufinancovaných z rozpočtu Evropské unie. Systém finančních toků je v souladu se zákonem o veřejných financích v České i Polské republice.

Prostředky ERDF pro OPPS ČR-PR uvolňuje LP Platební a certifikační orgán prostřednictvím finančního útvaru MMR ČR (zprostředkující subjekt PCO). Projektové žádosti jsou předkládány pouze v měně euro.

Platby příjemcům probíhají formou ex-post plateb (tj. zpětné proplacení výdajů již vynaložených příjemcem).

Na základě skutečně vynaložených výdajů podá LP a jednotliví Partneři žádost o platbu doložené požadovanými doklady Kontrolorovi v daném státě. Kontrolory jsou Centrum pro regionální rozvoj ČR a subjekty v jednotlivých vojvodstvích v PR.

Kontroloři potvrzují výdaje každého příjemce v souladu s národními a evropskými předpisy. Výstupem kontroly bude Osvědčení, potvrzující správnost příjemci vynaložených výdajů. Partneři předají Osvědčení svých výdajů LP.

LP po obdržení Osvědčení od Partnera a svého Osvědčení od Kontrolora, vystaví žádost o platbu za celý projekt, zahrnující podíl prostředků ERDF pro partnery a předloží ji příslušnému Kontrolorovi. Součástí této žádosti je Osvědčení LP a Osvědčení obdržená od Partnerů. Po ověření Kontrolor LP schválí žádost o platbu prostředků ERDF za celý projekt a předá ji na ŘO.

ŘO provede po obdržení žádosti kontrolu její formální správnosti a následně vygeneruje v MSSF ČR Souhrnnou žádost o platbu prostředků ERDF. Tuto Souhrnnou žádost předloží PCO a v kopii finančnímu útvaru MMR ČR k zaúčtování. PCO provádí formální kontrolu předložené Souhrnné žádosti, zaúčtování a následně úhradu prostředků ERDF Vedoucímú partnerovi prostřednictvím finančního útvaru MMR ČR. LP následně po obdržení prostředků ERDF poukáže jejich příslušné podíly na účty svých Partnerů. Popsaný postup platí výlučně pro prostředky ERDF.

PCO po provedení certifikace výdajů EK o doplnění prostředků na svém účtu.

EK žádost odsouhlasí a zasílá prostředky na účet PCO.

Žádosti o platbu prostředků ERDF podává PCO EK a vycházejí ze skutečně vynaložených výdajů, doložených LP a Partnery, které byly potvrzené příslušnými Kontrolory. Odůvodněnost žádostí o platbu je přezkoumána a potvrzena příslušným Kontrolorem.

Souhrnný výkaz výdajů za Program pro EK vypracuje Řídící orgán, předá jej PCO, který jej postoupí EK.

5.5 Systém pro monitorování projektů

Jednotlivé projekty jsou v Programu monitorovány ve dvou úrovních. Žadatelé vyplňují projektovou žádost v systému ELZA, která je po předložení vložena do informačního systému MONIT. Z tohoto systému jsou schválené projekty vkládány do Monitorovacího systému strukturálních fondů (MSSF 7+).

Za provádění projektu odpovídá LP, který je povinen příslušnému Kontrolorovi předkládat průběžné a konečné zprávy a finanční zprávy, které vypracuje ve spolupráci s Partnerem. Ke každému výkazu výdajů LP i Partnerů přiloží zprávu z průběžné realizace projektu.

Kontroloři dle čl. 16 Nařízení o ERDF shromažďují a monitorují všechny tyto zprávy, faktury, dokumenty a žádosti o platby. Výsledky kontrol předávají rovněž k dispozici spolufinancujícím národním nebo regionálním orgánům.

5.5.1 Monitorovací výbor

Za monitorování a hodnocení Programu je zodpovědný MV v souladu s čl. 63 Obecného nařízení. V souladu s čl. 65 Obecného nařízení MV zodpovídá za efektivitu a kvalitu řízení a realizace Programu.

MV Programu bude zřízen během 3 měsíců od data předání rozhodnutí o schválení Programu Evropskou komisí. Členy výboru budou zástupci obou zemí zapojených do realizace Programu.

Činnost MV bude upravena v Jednacím řádu MV.

5.5.2 Systémy monitorování Programu

Základní informace o projektu předloženém v rámci Programu vloží po splnění požadavků přijatelnosti projektu do systému na úrovni MONIT pracovníci JTS. Program bude monitorován pomocí indikátorů popsaných v tomto Programu.

Vzhledem k tomu, že systém může používat standardní XML (typ kódování souborů pro účely vkládání do databáze), bude kompatibilní s jinými informačními systémy ve veřejném sektoru, které se týkají monitorování podpory EU.

Získaná data o Programu budou předkládány Monitorovacímu výboru, budou sloužit jako podklad pro zpracování Výroční zprávy o Programu a zároveň budou využity pro účely hodnocení Programu.

Vzhledem k určení ŘO bude Program monitorován jako součást centrálního monitorovacího systému podpory EU v České republice. MSSF 7+ bude zahrnovat všechny fáze projektu od nahrání projektových žádostí, splňujících kritérium přijatelnosti, po komunikaci s EK. Uvedený systém zároveň umožní přímou komunikaci mezi odpovídajícími ministerstvy a zajistí bezpečný přístup externím uživatelům.

5.5.3 Systém pro hodnocení Programu

Hodnocení Programu je prováděno v souladu s čl. 47 -49 Nařízení Rady (ES) č. 9077/2006, v souladu s metodickými pokyny EK a v souladu s metodickými pokyny NRPS. Za zajištění hodnocení Programu je odpovědný ŘO.

Cílem hodnocení je v souladu s č. 47, odst. 1 Nařízení:

- zvýšení kvality a efektivnosti podpory poskytované z Fondů EU a její konzistence s cíli EU a ČR;
- zdokonalení strategie a zefektivnění implementace Programu;
- zkoumání specifických strukturálních problémů ČR a udržitelného rozvoje ve vztahu k předmětu Programu.

Podle čl. 48 odst. 2 a 3 Obecného nařízení se jedná o:

- hodnocení **předběžné** (*ex ante*) Programů - pro zlepšení připravovaných programovacích dokumentů,
- hodnocení v průběhu implementačního období
 - o **dle okamžité potřeby** (*ad hoc*) v návaznosti na zjištění monitoringu (odchyly od cílů, požadavky revizí ap.) - pro zlepšení procesu implementace,
 - o **průběžné** (*ongoing*)
 - o **souhrnné** pro strategické zprávy podle čl. 29 odst. 2 Obecného nařízení)

Mimo uvedené aktivity budou části Programu hodnoceny v rámci hodnocení prováděných NRPS (v souladu s Evaluačním plánem NRPS) a EK. Program poskytne plnou součinnost při provádění těchto evaluací.

Vlastní postupy zajištění hodnocení

Povinnosti v rámci hodnocení Programu:

- sestavování, realizace, aktualizace a vyhodnocování Plánu hodnocení Programu (ve vazbě na evaluační plán pro Českou republiku vytvořený NRPS),
- zajištění všech hlavních hodnocení (ex-ante, ad-hoc, on-going, strategické evaluace),
- zajištění dílčích hodnocení Programu pro syntézy na národní úrovni,
- poskytování zdrojů a údajů pro hodnocení prováděné a organizované NRPS zejména však pro strategické zprávy 2009 a 2012 (čl. 29 odst. 2) a pro ex post hodnocení prováděné EK a ex-ante 2014+,
- aktivní vzájemná spolupráce s evaluátory a pracovníky evaluace na národní úrovni (s Evaluační jednotkou NRPS) a na různých úrovních implementace Programu a na různých úrovních implementace SF a Fondu soudržnosti v ČR,
- povinnost uveřejňování výsledků hodnocení v souladu s požadavky odst. 3 článku 47 Nařízení Rady (ES) č. O/2006.

Prvním krokem přípravy hodnotícího procesu je sestavení Plánu hodnocení, který navazuje na Evaluační plán NRPS. Plán hodnocení se vypracovává na celé programovací období, aktualizuje se vždy po roce a detailně se rozpracovává na nejbližší kalendářní rok.

5.5.4 Finanční kontrola

Vnitřní kontrolní systém

Všechny orgány podílející se na implementaci Programu budou mít zaveden potřebný řídicí a kontrolní systém, který bude v souladu s národní legislativou a bude způsobilý včas identifikovat administrativní, systémové nebo záměrné chyby a vytvářet podmínky pro prevenci vzniku chyb.

Řídicí kontrola

je zajišťována odpovědnými vedoucími zaměstnanci a tvoří součást vnitřního řízení všech subjektů zapojených do implementace Programu, při přípravě operací před jejich schválením, při průběžném sledování uskutečněných operací až do jejich konečného vypořádání a vyúčtování a následného prověření vybraných operací v rámci hodnocení dosažených výsledků a správnosti hospodaření.

Interní audit

Útvar interního auditu je funkčně nezávislý a organizačně oddělený od řídicích a výkonných struktur a je podřízen příslušnému vedoucímu orgánu veřejné správy. Útvary interního auditu prověřují v pravidelných intervalech vnitřní kontrolní systém. Jejich činnost kromě jiného zahrnuje prověřování plnění základních požadavků na vnitřní kontrolní systém. Významnou součástí je též předkládání doporučení ke zdokonalování kvality vnitřního kontrolního systému, k předcházení nebo zmírnění rizik, k přijetí opatření k nápravě zjištěných nedostatků a konzultační činnost. Jednotný přístup k auditu na všech úrovních implementace a reportování zjištění auditu bude podkladem pro řízení rizik na úrovni ŘO.

Primární systém

V rámci primárního systému jsou prováděny administrativní kontroly a kontroly správnosti vynaložených výdajů.

Za realizaci těchto kontrol zodpovídá ŘO. Jedná se o tyto činnosti:

- ověření, zda deklarované výdaje odpovídají složkám projektu uvedeným ve schválené projektové žádosti (včetně odsouhlasených změn v průběhu realizace);
- ověření skutečného dodání spolufinancovaných produktů a služeb;
- ověření tzv. způsobilosti výdajů a správnosti deklarovaných výdajů z účetního hlediska;
- ověření, že požadované výdaje byly skutečně vynaloženy;
- ověření souladu s vnitrostátními pravidly a pravidly ES (např. o zadávání veřejných zakázek, o veřejné podpoře, o publicitě atd.).

Podle čl. 59 Obecného nařízení a čl. 16 Nařízení o ERDF jsou pro výkon vybraných úkolů v primárním systému určení kontroloři zprostředkujícího subjektu Centrum pro regionální rozvoj ČR.

Primární systém		
	<i>ČESKÁ REPUBLIKA</i>	<i>POLSKÁ REPUBLIKA</i>
Odpovědnost	Řídící orgán Ministerstvo pro místní rozvoj ČR	
Zprostředkující subjekt	Centrum pro regionální rozvoj ČR - Kontroloři	

Delegování vybraných činností je možné pouze veřejnoprávní smlouvou podle správního řádu a je přípustná pouze jedna úroveň delegace (zprostředkující subjekt nemůže činnosti převádět na další subjekt).

Sekundární systém

Za výkon auditů v rámci sekundárního systému na všech úrovních realizace finančních prostředků z Programu je odpovědný AO.

AO zajišťuje provádění auditů zaměřených na:

- ověření účinného fungování řídicího a kontrolního systému Programu;
- následný test správnosti rizikových transakcí v souladu s mírou přípustného rizika pro oblast primárního systému – testy vzorku pro ověření vykázaných výdajů.

Sekundární systém		
	<i>ČESKÁ REPUBLIKA</i>	<i>POLSKÁ REPUBLIKA</i>
Odpovědnost	Společný auditní orgán Ministerstvo financí ČR	
Pověřený subjekt	Bude upřesněno (po 31.8. 2006)	

Podrobný popis organizace řídicích a platebních orgánů, zprostředkujících subjektů a zejména nastavení řídicích a kontrolních systémů bude uveden v dokumentu Řídící a kontrolní systém.

Centrální systém

Za realizaci úkolů centrálního systému zodpovídá AO. Jedná se především o tyto činnosti (na základě zbytkového rizika):

- ověřování a hodnocení přiměřenosti a účinnosti fungování primárního a sekundárního systému;
- audit vzorku operací.

Centrální systém	
	ČESKÁ REPUBLIKA
Odpovědnost	Společný auditní orgán Ministerstvo financí ČR

Auditní činnosti prováděné orgány Evropské komise a Evropským účetním dvorem

Evropská komise se podle čl. 72 Obecného nařízení přesvědčí, že v rámci Programu byly zavedeny a účinně fungují řídicí a kontrolní systémy. Toto prověření provádí Evropská komise na základě výročních kontrolních zpráv a výročního stanoviska AO a vlastních auditů.

Evropský účetní dvůr v rámci své působnosti vykonává samostatné a nezávislé kontroly vyplývající z jeho působnosti.

Nesrovnalosti

Podrobnosti týkající se finanční kontroly budou uvedeny v samostatném dokumentu.

5.5.5 Výměna dat s EK

Výměna dat mezi EK a ŘO bude probíhat v souladu s čl. 40 Prováděcího nařízení přes interface mezi systémem ČR MSSF 7+ a databází EK SFC 2007.

ŘO je povinen zajistit vložení dat do systému a pravidelnou aktualizaci všech dokumentů vztahujících se k Programu, za které nese odpovědnost.

5.6 Publicita

V souladu s čl. 69 Všeobecného nařízení bude Řídicí orgán Programu poskytovat informace o Programu a zajišťovat jeho propagaci. Cílem je informovat občany a příjemce pomoci transparentním způsobem o Programu a o roli Společenství při rozvoji česko – polského pohraničí.

Při informování veřejnosti a potenciálních příjemců budou ŘO a NO úzce spolupracovat s JTS, IB a euroregiony.

ŘO ve spolupráci s JTS zodpovídá za poskytování informací a propagaci celého programu a musí zajistit zejména:

- zveřejňování úplných informací o programu na webové stránce,
- zveřejňování stručných informací o programu v brožurách a letácích,
- zpracování roční a závěrečné zprávy pro EK,
- provádění informačních činností týkajících se řízení, monitorování a hodnocení programu.

ŘO bude ve spolupráci s NK a JTS dále organizovat:

- informační schůzky a školení pro různé kategorie potenciálních žadatelů na místní a regionální úrovni s cílem výměny zkušeností,
- školení cílových skupin ve všech způsobilých regionech,
- informační schůzky zaměřené na zhodnocení úspěchů programu.

Příslušné informace o programu (např. informace o hlavních dokumentech programu, kontakty na všechny organizace zapojené do implementace programu, aktuální informace o programu, seznam schválených projektů včetně výše poskytnuté podpory, harmonogram plánovaných akcí včetně termínů zasedání MV, odkazy na další webové stránky týkající se EU a jejího fungování, odpovědi na nejčastější dotazy týkající se programu atd.) budou poskytovány na internetových stránkách Programu a internetových stránkách institucí zodpovědných za propagaci programu.

Program bude dále podporován tiskem, informačními letáky, brožurami, plakáty, vlajkami a jinými produkty propagujícími EU.

Příjemci jsou řádně informováni o nařízeních týkajících se šíření informací. Při procesu monitorování realizace projektů se pozornost věnuje dodržování nařízení pro označování projektů.

Realizace informačních a propagačních činností bude popsána ve Výroční zprávě o implementaci Programu. Po ukončení implementace Programu bude zpracována Závěrečná monitorovací zpráva.

V souladu s ustanoveními v čl. 2 Prováděcího nařízení ŘO vypracuje Komunikační plán (dále KP), jehož cílem je poskytovat všem zájemcům informace o Programu a o evropských strukturálních fondech. Jeho účelem je rovněž další rozšiřování povědomí veřejnosti o EU v prosazování přeshraniční spolupráce, rovněž o zajištění průhlednosti společných kroků. .

ŘO bude informovat MV o implementaci KP, o informačních opatřeních, rovněž o opatřeních na zajištění publicity.

Podrobné informace a Komunikační plán budou uvedeny v Programovém dokumentu.

6. EX-ANTE HODNOCENÍ

Předkládané pracovní stanovisko shrnuje názory ex-ante hodnotitele na finální verzi Programového dokumentu pro cíl: Evropská regionální spolupráce – přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Polskou republikou.

Proces ex-ante probíhal souběžně a kontinuálně s tvorbou OP. Hodnotitelský tým byl průběžně seznamován s aktuálními výstupy jednotlivých částí OP. Komunikace probíhala jednak formou setkání, jednak elektronicky, kdy zadavatel poskytoval aktuální verze dokumentu k vyjádření ex-ante hodnotitelského týmu (HT). Při zpracování OP ex-ante hodnotitelé poskytovali průběžná pracovní stanoviska jak zpracovatelům OP, tak zadavatelům, a to v písemné i ústní formě.

HT sledoval rovněž vazbu OP na dokumenty obou členských zemí, především NSRF, neboť problematika územní spolupráce se stala organickou součástí těchto dokumentů.

HT konstatuje, že proces tvorby dokumentu a zapracování stanovisek ex ante hodnotitele byl realizován prostřednictvím instituce (mechanismu) Task force, za účasti zástupců územní samosprávy – krajů v ČR, vojvodství v Polsku a euroregionů a domnívá se, že byl respektován princip rovného zastoupení žen a mužů.

6.1 Shrnutí hodnocení jednotlivých kapitol dokumentu

6.1.1 Socio-ekonomická analýza a SWOT analýza

Obě tyto kapitoly byly v průběhu zpracování OP upravovány, na těchto úpravách se HT výrazně podílel. HT zdůrazňoval: 1) potřebu přistupovat k území jako k 1 regionu, 2) soustředit se na věcné podporovatelné oblasti, 3) socioekonomickou charakteristiku zpracovat stručně a věcně. V souladu s doporučenou metodikou HT doporučoval zkrátit rozsah analytické části a SWOT analýzy na cca 15 stran.

HT doporučil dopracovat ve SWOT analýze příležitosti a ohrožení u všech dílčích témat z důvodu nastavení strategie, která se výrazným způsobem opírá o příležitosti. HT poukázal na nutnost prokázat návaznost jednotlivých výroků SWOT na analýzu a seřadit výroky dle jejich naléhavosti.

Dále HT doporučil doplnit analýzu zkušeností získaných během současného, příp. předcházejícího (předvstupní pomoc), programovacího období a jejich reflexi pro nastavení strategie a implementace OP.

HT kladl následující otázky: Vystihuje analýza dostatečným způsobem základní charakteristiky území? Odpovídá analýza a SWOT potřebám OP přeshraniční spolupráce? Zohledňuje uspořádání výroků SWOT význam problému pro rozvoj území? Přistupuje se k území jako regionu čelícímu společným problémům, vyvolaným přetrvávající existencí bariér, a dále regionu, který může rozvinout doposud opomíjený potenciál a využít příležitostí vyplývajících z evropské integrace, rozvoje znalostní ekonomiky a informační společnosti?

6.1.2 Strategická část

K této kapitole se vázala nejvýznamnější doporučení. Od začátku panovala poměrná shoda o počtu priorit a jejich věcném zaměření jak mezi zúčastněnými aktéry, tak mezi zpracovatelem a HT. HT doporučoval vytvořit tři věcné priority, které by se soustředily na rozvoj ekonomiky

a inovačního potenciálu, na kvalitu fyzického prostředí (dostupnost a životní prostředí) a na rozvoj lidského potenciálu a spolupráci komunit, a jednu pro technickou pomoc.

V průběhu konzultačního procesu vznikl silný konsensus týkající se obsahu jednotlivých priorit a oblastí podpory. Stanoviska HT týkající se vazeb mezi prioritami a precizace obsahu priorit byla zpracovatelem akceptována a zapracována do výsledné podoby této kapitoly OP.

HT doporučil zvýraznit vazbu strategie OP na relevantní regionální dokumenty (např. ROPy a ostatní OP CBC). a mezi intervencemi HSS a politikou rozvoje venkova (EAFRD).

HT kladl následující otázky: Existuje přímá vazba mezi výstupy analýzy, výroky SWOT a zkušenostmi ze stávajícího období na jedné straně a cíli a prioritami na straně druhé? Odpovídá návrh strategie novým východiskům a cílům politiky hospodářské a sociální soudržnosti pro období 2007-2013, napomáhá integrovat území rozdělené národní hranicí, které čelí společným problémům vyžadující společná řešení? Je strategie zaměřena na posílení konkurenceschopnosti příhraničních oblastí?

6.1.3 Implementace OP

Jednotlivé části kapitoly implementace byly průběžně upravovány a harmonizovány v souladu s plánovanými procesy i doporučeními HT.

HT se domnívá, že některé procesy spojené především s administrací projektů bude nutné dále specifikovat; HT bere na vědomí, že tyto podrobnosti budou uvedeny v implementačním dokumentu.

HT položil následující otázky: Jak bude probíhat proces výběru a schvalování projektů? Jakým způsobem bude poskytována podpora z Fondu mikroprojektů? Jakým způsobem bude poskytována podpora při tvorbě projektů (posilování absorpční kapacity)? Jak bude strukturována žádost a v jakém jazyce?

7. ORIENTAČNÍ FINANČNÍ PLÁN

Tabulka č. 1: Finanční plán uvádějící roční závazky prostředků ERDF v Programu

Závazky by měly být vytvořeny na ročním základě v souladu s následujícím plánem:

Operační program (CCI Nr.):

Finanční alokace do jednotlivých let (v EUR)

Rok	ERDF
2007	13 795 848
2008	14 096 004
2009	14 427 373
2010	14 791 577
2011	15 164 578
2012	15 520 344
2013	15 884 276
Celkem za 2007-13	103 680 000

Tabulka č. 2: Finanční plán udávající výši alokací pro celé programovací období, národní veřejné a soukromé spolufinancování a míru spolufinancování z ERDF na jednotlivé prioritní osy

Platby jsou prováděny jako refundace realizovaných výdajů v souladu s následujícím plánem.

Operační program (CCI Nr.):

Prioritní osy podle zdrojů financování (v EUR)

Prioritní osa						Pro informaci	
	EU ERDF	Národní veřejné zdroje	Národní soukromé zdroje	Celkové finanční prostředky	Míra spolufinancování	Příspěvek EIB	Příspěvek z dalších fondů
	1	2	3	4=1+2+3	5=1/4	6	7
1. Posilování dopravní dostupnosti, ochrana ŽP a prevence rizik	33 177 600				#DIV/0!		
2. Podpora rozvoje podnikatelského prostředí a cestovní ruch	37 324 800				#DIV/0!		
3. Podpora spolupráce místních společenství	26 956 800				#DIV/0!		
4. Technická pomoc	6 220 800				#DIV/0!		
Celkem	103 680 000	0	0	0	#DIV/0!	0	0

8. SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

AO	Auditní orgán
CF	Fond soudržnosti
CHJ	Centrální harmonizační jednotka
CHKO	Chráněná krajinná oblast
CIP	Program Iniciativy Společenství
CR	Cestovní ruch
CRR ČR	Centrum pro regionální rozvoj České republiky
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ERDF	Evropský fond pro regionální rozvoj (European Regional Development Fund)
EK	Evropská komise
ES	Evropské společenství
EU	Evropská unie
EÚS	Evropská územní spolupráce
FM	Fond mikroprojektů
HDP	Hrubý domácí produkt
INTERREG IIIA	Iniciativa Společenství zaměřená na přeshraniční spolupráci mezi státy EU v letech 2004-2006
ICT	Informační a telekomunikační technologie (Information and Communication Technologies)
JTS	Společný technický sekretariát (Joint Technical Sekretariat)
KAP	Komunikační plán
MF ČR	Ministerstvo financí České republiky
MMR ČR	Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky
MRR PR	Ministerstvo regionálního rozvoje Polské republiky
MSP	Malé a střední podniky včetně mikropodniků
MSSF	Monitorovací systém strukturálních fondů
MV	Monitorovací výbor (Monitoring Committee)

NO	Národní orgán (Národní koordinátor)
NNO (NGO)	Nestátní neziskové organizace (Non-governmental non-profit organisations)
NRP	Národní rozvojový plán
NSRR	Národní strategický referenční rámec
NUTS	Územní statistické jednotky (Nomenclature of Territorial Statics Units)
OP	Operační program
OPPS ČR-PR	Operační program přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika
PCO	Platební a certifikační orgán
Phare CBC	Přeshraniční spolupráce Phare
PPP	Spolupráce veřejného a soukromého sektoru (Public Private Partnership)
PR	Polská republika
RKM EÚS	Regionální kontaktní místa Evropské územní spolupráce
ROP	Regionální operační program
ŘO	Řídicí orgán
ŘKS	Řídicí a kontrolní systém
SEA	Posouzení vlivů na životní prostředí
SF	Strukturální fondy
SOZS	Strategické obecné zásady Společenství
SWOT analýza	Silné stránky – slabé stránky – příležitosti – ohrožení; Strong point – Weak point – Opportunities – Threats
LP	Vedoucí partner (Lead Partner; od okamžiku schválení projektu MV je chápán ve smyslu Hlavního příjemce)
TA	Technická pomoc (Technical Assistance)
ŽP	Životní prostředí
TASK – FORCE	mezinárodní pracovní skupina pro každou hranici se zástupci příslušných ministerstev, příhraničních krajů, polských vojvodství.

9. PŘÍLOHY

Tab. 1 Rozloha a vývoj obyvatelstva v české a polské příhraniční oblasti

Území	Rozloha (v km ²)	Hustota (obyv./km ²)	Počet obyvatel		Změna (Index 2004/2000)
			2000	2004	
ČR	78 866	130	10 278 098	10 220 677	99,44
Liberecký	3 163	135	429 121	427 563	99,6
Královéhradecký	4 758	115	550 780	547 296	99,4
Pardubický	4 519	112	508 566	505 285	99,3
Olomoucký	5 160	123	641 072	635 126	99,1
Moravskoslezský	5 535	227	1 278 036	1 257 554	98,4
ČR oblast celkem	23 135	145,8	3 407 575	3 372 824	98,98
PL	312 685	122	38 253 955	38 173 835	99,79
Jeleniogórsko-wałbrzyski	10 371	127	1 341 816	1 321 635	98,5
Opolski	9 412	112	1 070 598	1 051 531	98,2
Rybnicko-jastrzębski	1 354	474	648 029	641 861	99,0
Bielsko-bialski	2 352	275	641 787	646 166	100,7
Okres pszczyński	473	220	102 882	104 129	101,2
PL oblast celkem	23 962	157,1	3 805 112	3 765 322	98,95
Celkem oblast	47 097	151,6	7 212 687	7 138 146	98,97

Pramen: ČR - ČSÚ – Statistické ročenky krajů 2005; PR – Statistická ročenka wojewodství 2005, GUS, Varšava 2005; Obyvatelstvo dle pohlaví, věku, wojewodství, subregionů, okresů, měst, obcí (stav ke dni 31.12.2000) GUS, Varšava 2004, Okresy v Polsku 2005, GUS, Varšava 2005

Tab. 2 Vývoj míry nezaměstnanosti k 31.12.2004

Území	Míra nezaměstnanosti		Index 2004/2000
	2000	2004	
ČR	8,78	9,87	112,4
Liberecký	9,48	9,06	95,6
Královéhradecký	7,89	8,28	105,0
Pardubický	9,42	9,62	102,1
Olomoucký	12,48	12,53	100,4
Moravskoslezský	16,84	16,85	100,1
ČR oblast celkem	11,22	11,27	100,64
PL	15,1	19,0	-
Jeleniogórsko-wałbrzyski	23,6	28,3	-
Opolski	15,7	20,0	-
Rybnicko-jastrzębski	-	16,7	-
Bielsko-bialski	-	13,6	-
Okres pszczyński	8,0	12,4	-
PL oblast celkem	-	18,2	-
Celkem oblast	-	14,7	-

Pramen: ČR - ČSÚ – Statistické ročenky krajů 2005; PR - Statistická ročenka wojewodství 2005, GUS, Varšava 2005; Statistická ročenka wojewodství 2001, GUS, Varšava 2001

Tab. 3 Základní údaje o registrovaných uchazečích o práci k 31.12.2004

Území	Nezaměstnaní bez práce déle než 12 měsíců (jako % celkového počtu nezaměstnaných)	Registrovaní nezaměst- naní ve věku 24 let a mladší (jako % celkového počtu nezaměstnaných)	Registrovaní uchazeči o práci	
			Celkem	z toho ženy
ČR	40,6	21,4	541 675	276 254
Liberecký	38,1	21,2	20 299	10 650
Královéhradecký	31,0	22,4	22 526	11 488
Pardubický	34,5	21,4	24 399	12 414
Olomoucký	40,5	20,3	39 606	19 717
Moravskoslezský	49,8	20,7	105 486	52 096
ČR oblast celkem	38,8	21,2	212 316	106 365
PL	52,2	24,3	2 999 601	1 568 536
Jeleniogórsko-wałbrzyski	48,6	21,6	140 970	72 012
Opolski	50,0	21,6	74 553	40 964
Rybnicko-jastrzębski	47,9	32,1	36 200	22 070
Bielsko-bialski	47,4	24,4	34 140	18 064
Pszczynský okres	51,1	35,7	5 348	3 198
PL oblast celkem	49,0	27,1	291 211	156 308
Oblast celkem	43,9	24,2	503 527	262 673

Pramen: ČR - ČSÚ – Statistické ročenky krajů 2005; PR - Statistická ročenka województví 2005, GUS, Varšava 2005, Banka regionálních dat, GUS, Varšava 2006

**Tabulka č. 4 – Vývoj HDP v příhraniční oblasti k průměru EU-25 v %
(HDP/obyv. v PPS, EU 25=100)**

Území	2000	2001	2002
ČR	64,8	66,0	67,6
Liberecký	53,8	54,0	55,3
Královéhradecký	56,9	56,2	58,6
Pardubický	54,4	54,2	55,9
Olomoucký	50,4	50,2	51,7
Moravskoslezský	54,2	55,1	56,5
ČR oblast celkem	53,9	53,9	55,6
PL	46,2	45,8	45,6
Jeleniogórsko-wałbrzyski	38,3	39,4	37,0
Opolski	39,6	37,9	37,4
Rybnicko-jastrzębski	43,2	43,7	42,8
Bielsko-bialski	50,8	48,1	47,6
PL oblast celkem	42,9	42,3	41,2
Celkem oblast	48,4	48,1	48,4

Pramen: Databáze Eurostat 2006

**Tabulka č. 5 - Počet registrovaných podnikatelských subjektů na 1 000 obyvatel v krajích
ČR v letech 2000 a 2004**

Kraj	Počet registr. podnik. subjektů na 1000 obyv. v r 2000	Počet registr. podnik. subjektů na 1000 obyv. v r. 2004
Liberecký	209,2	253,2
Královéhradecký	196,6	223,6
Pardubický	172,6	202,5
Olomoucký	173,3	203,1
Moravskoslezský	158,3	180,7
ČR	199,6	230,5
Jeleniogórsko-wałbrzyski	813,2	972,6
Opolski	718,7	840,9
Rybnicko-jastrzębski	635,1	733,9
Bielsko-bialski	976,3	1041,9
Okres pszczyński	848,9	928,1
PL	833	937

Pramen: ČR – ČSÚ, PL - Statistická ročenka województví 2005, GUS, Varšava 2005; Slezské vojvodství: subregiony, okresy, obce 2005, Statistický úřad v Katowicích, Katowice 2005; Opolské vojvodství, subregiony, okresy,

obce 2005, Statistický úřad v Opolu, Opole 2005, Dolnoslezské vojvodství: subregiony, okresy, obce 2005, Statistický úřad ve Wroclawi, Wrocław 2005, Banka regionálních dat, GUS, Varšava 2006

Tab. 6 Podíl odvětví na celkovém počtu zaměstnanosti (v %) v roce 2004

Území	primární sektor	sekundární sektor	terciární sektor
ČR	4,3	39,2	56,5
Liberecký	3,3	51,7	44,8
Královéhradecký	6,1	39,5	54,4
Pardubický	6,2	45,6	48,3
Olomoucký	7,0	41,2	51,7
Moravskoslezský	3,0	44,8	52,1
ČR oblast celkem	5,12	44,56	50,26
PL	21,9	38,8	48,9
Jeleniogórsko-wałbrzyski	13,1	38,0	48,9
Opolski	21,8	31,5	46,7
Rybnicko-jastrzębski	6,0	46,6	47,4
Bielsko-bialski	8,2	40,9	50,9
Okres pszczyński	14,0	53,9	32,1
PL oblast celkem	13,5	38,8	47,8
Celkem oblast	9,31	41,7	49,0

Pramen: ČR - ČSÚ – Statistické ročenky krajů 2005; PL - Banka regionálních dat, GUS, Varšava 2006

Tabulka č. 7 Cestovní ruch v polské příhraniční oblasti v roce 2004

Území	Počet přenocování ²² (v tis.)		Hromadná ubytovací zařízení celkem	Počet lůžek v cestovních ruchu	Míra využití ubytovací kapacity (v %)	Míra využití pokojů (%)
	Celkem	Z toho zahraniční návštěvníci				
ČR	40 780,7	18 980,5	7 640	433 214	37,0	44,1
Liberecký	2 801,6	998,7	926	39 964	33,2	33,2
Královéhradecký	3 809,2	1 160,9	966	43 985	37,3	37,3
Pardubický	1 185,0	183,9	281	15 006	32,5	32,5
Olomoucký	2 213,1	270,7	344	18 614	27,0	33,3
Moravskoslezský	2 118,7	287,8	490	26 353	30,7	38,7
ČR oblast celkem	10 227,6	2 902,0	3 007	143 922	32,1	35,0
PL	15 745,7	3 934,1	6 972	584 623	47,1	42,2
Jeleniogórsko-wałbrzyski	942,0	192,4	579	35 126	44,0	43,0
Opolski	190,2	34,4	127	7 921	23,6	30,3
Rybnicko-jastrzębski	68,7	10,9	29	2 037	34,8	38,5
Bielsko-bialski	646,9	49,0	253	19 992	43,1	38,0
Pszczynský okres	9,1	2,0	6	138	-	-
PL oblast celkem	1 856,9	288,7	994	65 214	-	-
Oblast celkem	12 084,5	3 190,7	4 001	209 136	-	-

Pramen: ČR - ČSÚ – Statistické ročenky krajů 2005; PL - Statistická ročenka vojvodství 2005, GUS, Varšava 2005; Slezské vojvodství: subregiony, okresy, obce 2005, Statistický úřad v Katowicích, Katowice 2005

²² V turistických zařízeních hromadného ubytování

Tab. č. 8/A Chráněná území (včetně soustav NATURA 2000) v české části příhraničí

Území	Celková rozloha PO (v km ²)	Rozloha chráněných území ²³ (v km ²)	Podíl ZCHÚ v %	Území NATURA 2000		
				pSCI ²⁴ (v km ²)	SPA ²⁵ (v km ²)	Podíl pSCI a SPA mimo ZCHÚ (v %)
ČR	78 868	12 547	15,9	7 241,7	6 935,9	5,1
Liberecký	3 163	1 047	33,1	404,0	341,7	3,3
Královéhradecký	4 758	1 075	23	74	595	14,6
Pardubický	4 519	435	9,6	34,2	140,9	3,6
Olomoucký	5 160	920	17,9	488,8	893	9
Moravskoslezský	5 535	1 674,13	30,7	710,68	703,73	4,5
ČR oblast celkem	23 135	5 151,13	22,3	1 711,68	2 674,33	-

Pramen: Odbory životního prostředí krajských úřadů, 2006

2 Tab. č. 8/B Chráněná území (včetně soustav NATURA 2000) v polské části příhraničí

Oblast	PSCI (v km ²)	SPA (v km ²)	Podíl pSCI a SPA mimo KSOCH ²⁶
Jeleniogórsko-wałbrzyski	318,84	-	31,1
Opolski	52,36	78,9	42,2
Rybnicko-jastrzębski	-	-	-
Bielsko-bialski	613,75	204,9	27,3
Pszczynský okres	-	43,3	100
Příhraniční oblast PL – celkem	984,95	327,1	-

Pramen: Ministerstvo životního prostředí PR.

Tab. č. 9 Napojení obyvatel na veřejné vodovody a kanalizace v roce 2004

Území	Počet obyvatel	Obyvatelstvo zásobované z vodovodní sítě	Podíl obyvatel zásobovaných z vodovodní sítě (v %)	Obyvatelstvo napojené na kanalizační síť	Podíl obyvatel napojených na kanalizační síť (v %)	Průmyslové a komunální odpadní vody čišťné ²⁷ v % odpadních vod vyžadujících očištění	Obyvatelstvo napojené na čističky odpadních vod v % obyvatelstva celkem
ČR	10 220 677	9 346 342	91,6	7 946 828	77,9	94,4	70,9
Liberecký	427 563	377 821	88,4	291 266	68,1	97,8	61,8
Královéhradecký	547 296	496 514	90,8	403 492	73,8	93,4	64,2
Pardubický	505 285	486 392	96,3	334 400	66,2	95,5	61,2
Olomoucký	635 126	554 216	87,2	461 177	72,6	96,0	64,9
Moravskoslezský	1 257 554	1 203 747	95,6	927 633	73,7	93,1	63,5
ČR oblast celkem	3 372 824	3 078 690	91,7	2 417 968	70,9	95,2	63,1
PL	38 173 835	32 639 636	85,5	22 252 755	58,3	91,0	59,0
Jeleniogórsko-wałbrzyski	1 321 635	1 145 808	86,7	776 950	58,8	95,8	68,7
Opolski	1 051 531	986 731	93,8	547 864	52,1	96,7	55,1
Rybnicko-jastrzębski	641 861	609 130	94,9	359 648	56,0	77,6	61,9
Bielsko-bialski	646 166	474 695	73,5	305 753	47,3	98,0	55,7
Pszczynský okres	104 129	99 799	95,8	50 268	48,3	90,0	53,8
PL oblast celkem	3 765 322	3 316 163	88,07	2 040 483	54,19	91,6	59,0
Oblast celkem	7 138 146	6 394 853	90,3	4 458 451	61,7	91,3	61,0

Pramen: ČR - ČSÚ – Statistické ročenky krajů 2005; PL - Statistická ročenka wojewodství 2005, GUS, Varšava 2005; Banka regionálních dat, GUS, Varšava 2006

²³ ZCHÚ: národní parky, chráněné krajinné oblasti, národní přírodní památky a rezervace, přírodní rezervace a památky

²⁴ pSCI – evropsky významná lokalita

²⁵ SPA – ptačí oblast

²⁶ KSOCH: národní parky, krajinné parky, přírodní rezervace a chráněné krajinné oblasti, údaje pro rok 2002

²⁷ odváděné do povrchových vod

Tab. č.10. – Přehledy alokací k 28.2.2006

Priorita a opatření	Alokace na roky 2004 - 2006 EURO	Požadovaná částka z ERDF (projekty předložené ŘV) EURO	Schválené kofinancování z ERDF (projekty schválené ŘV) EURO
1. Další rozvoj a modernizace infrastruktury	22 730 666	60 503 008	22 730 666
1.1: Podpora infrastruktury přeshraničního významu	10 614 524	19 196 071	10 614 524
1.2: Infrastruktura zaměřená na ochranu ŽP a na prevenci povodní	4 724 693	15 794 733	4 724 693
1.3: Zajištění infrastruktury na podporu podnikání a cest. ruchu	7 391 449	25 512 204	7 391 449
2. Rozvoj místní společnosti v přeshraniční oblasti	10 005 855	11 547 656	10 005 855
2.1: Rozvoj cestovního ruchu	2 429 404	3 190 594	2 429 404
2.2: Podpora iniciativ místních komunit (Fond mikroprojektů)	5 175 443	5 175 443	5 175 443
2.3: Rozvoj a podpora přeshraničních organizačních struktur a sítí	2 401 008	3 181 619	2 401 008
Celkem EURO	32 736 521	72 050 664	32 736 521

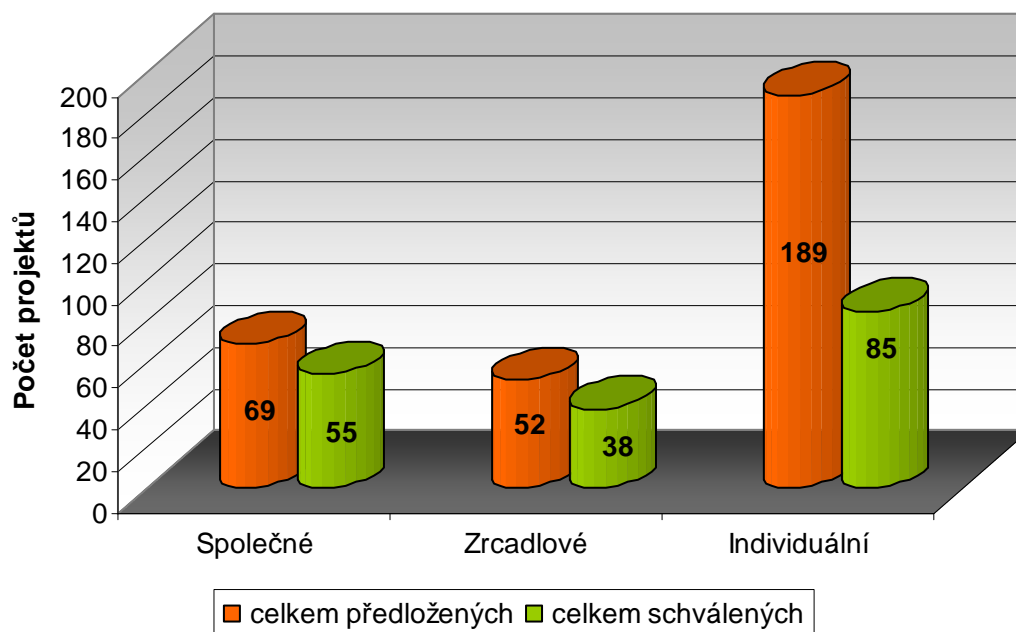
Pramen: JTS Olomouc

Tab. č.11. – Přehled počtu projektů

Priorita a opatření	Počet podaných projektů v rámci programu	Počet projektů předložených ŘV v rámci programu	Počet schválených projektů v rámci programu
1. Další rozvoj a modernizace infrastruktury	212	188	77
1.1: Podpora infrastruktury přeshraničního významu	58	51	30
1.2: Infrastruktura zaměřená na ochranu ŽP a na prevenci povodní	42	36	15
1.3: Zajištění infrastruktury na podporu podnikání a cest. ruchu	112	101	32
2. Rozvoj místní společnosti v přeshraniční oblasti	144	122	101
2.1: Rozvoj cestovního ruchu	70	58	47
2.2: Podpora iniciativ místních komunit (Fond mikroprojektů)	12	12	12
2.3: Rozvoj a podpora přeshraničních organizačních struktur a sítí	62	52	42
Celkem	356	310	178

Pramen: JTS Olomouc

Graf č.1 – Úspěšnost projektů z hlediska stupně spolupráce mezi žadatelem a partnerem

Pramen: JTS Olomouc